

2013

Załącznik nr 1
do umowy nr
PRW.I – 3040-UE-750/2009
6933-UM020019/09

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Lokalna Grupa Działania NASZA KRAJNA

2009 - 2015

Zespół Roboczy
LGD NASZA KRAJNA
marzec 2013

1. Charakterystyka Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA jako jednostki odpowiedzialnej za realizację lokalnej strategii rozwoju (LSR).....	4
<i>1.1. FORMA PRAWNA LGD .....</i>	<i>4</i>
<i>1.2. OPIS PROCESU BUDOWANIA PARTNERSTWA.....</i>	<i>5</i>
<i>1.3. CHARAKTERYSTYKA CZŁONKÓW LGD/ SPOSÓB ROZSZERZANIA LUB ZMIANY SKŁADU LGD.....</i>	<i>6</i>
<i>1.4 STRUKTURA RADY .....</i>	<i>10</i>
<i>1.5 ZASADY I PROCEDURY FUNKCJONOWANIA LGD ORAZ ORGANU DECYZYJNEGO. ....</i>	<i>11</i>
<i>1.6. WARUNKI TECHNICZNE I LOKALOWE. ....</i>	<i>20</i>
<i>1.7.KWALIFIKACJE I DOŚWIADCZENIA OSÓB WCHODZĄCYCH W SKŁAD ORGANU DECYZYJNEGO. ....</i>	<i>20</i>
2. Opis i specyfika obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności.....	21
<i>2.1. UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE, GEOGRAFICZNE, PRZYRODNICZE ORAZ HISTORYCZNE I KULTUROWE. ....</i>	<i>21</i>
<i>2.2. OCENA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA/POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY I GOSPODARCZY/POZIOM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ. ....</i>	<i>34</i>
<i>2.3. SPECYFIKA OBSZARU OBJĘTEGO LSR. ....</i>	<i>39</i>
<i>2.4. UZASADNIENIE SPÓJNOŚCI OBSZARU OBJĘTEGO LSR. ....</i>	<i>43</i>
3. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR oraz wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy.	44
4. Określenie wizji rozwoju, misji LGD oraz celów LSR.....	48
<i>4.1 WIZJA ROZWOJU OBSZARU OBJĘTEGO LSR. ....</i>	<i>48</i>
<i>4.2 MISJA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA.....</i>	<i>48</i>
<i>4.3 CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU. ....</i>	<i>51</i>
5.Spójność specyfiki obszaru z celami LSR.....	66
6.Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR.....	67
7.Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR.	70
8. Procedura wyboru operacji przez LGD w ramach działania "Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju" w tym przyjęte przez LGD kryteria lokalne wraz z opisem ich zmiany.....	70

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

---

9. Budżet LSR.....	90
10. Rola LGD w realizacji i aktualizacji LSR	94
11. Zasady monitoringu LSR.	96
12. Ewaluacja LSR i LGD.	97
13. Powiązania LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LGD.	99
14. Planowane działania/przedsięwzięcia/operacje realizowane przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze LSR.	103
15. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich.	105
16. Zestawienie załączników.....	107

1. Charakterystyka Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA jako jednostki odpowiedzialnej za realizację lokalnej strategii rozwoju (LSR).

1.1. FORMA PRAWNA LGD

NAZWA LGD

Na obszarze trzech gmin Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Powiecie Sępoleńskim – Gminy Sępólno Krajeńskie, Sośno i Więcbork, została powołana Lokalna Grupa Działania pod nazwą **Stowarzyszenie NASZA KRAJNA**.

STATUS PRAWNY LGD

Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA ma status stowarzyszenia. Stowarzyszenie ma osobowość prawną i działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2001r. Nr 79, poz. 855 z późn.zm.), ustawy z 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz.U. Nr 64, poz. 427 z późn.zm.), rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005) oraz Statutu Stowarzyszenia.

Stowarzyszenie jest partnerstwem trójsektorowym, składającym się z przedstawicieli sektora publicznego, gospodarczego i społecznego. Jest zrzeszeniem dobrowolnym, samorządnym, trwałym o celach niezarobkowych, którego podstawowym celem jest działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Wniosek o rejestrację do Krajowego Rejestru Sądowego w Bydgoszczy został złożony w dniu 07.07.2008 roku a rejestracji dokonano 19.11.2008 roku pod numerem 0000317522.

CELE STOWARZYSZENIA

Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, w tym między innymi:

- wspieranie i upowszechnianie działań na rzecz realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju

opracowanej dla gmin: Sępólno Krajeńskie, Sośno i Więcbork,

- aktywizowanie społeczności lokalnej wymienionych gmin i mobilizowanie jej do udziału w procesie rozwoju obszarów wiejskich,
- budowanie, rozwijanie i promowanie partnerstwa pomiędzy organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami i instytucjami sektora publicznego na obszarze wyżej wymienionych gmin,
- działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich z uwzględnieniem należytej ochrony oraz promocji środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych oraz równości szans,
- promocja obszarów wiejskich oraz gmin położonych na obszarze działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA,
- mobilizowanie społeczności lokalnej do wzięcia udziału w procesie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich położonych na obszarze Stowarzyszenia NASZA KRAJNA,
- upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich położonych na obszarze Stowarzyszenia NASZA KRAJNA,
- propagowanie działań na rzecz realizacji LSR w obszarze działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA.

1.2. OPIS PROCESU BUDOWANIA PARTNERSTWA

Proces tworzenia lokalnego partnerstwa, uzgodnienia interesów poszczególnych grup oraz osiągnięcie etapu prawdziwej współpracy i opracowanie strategii to ogromne wyzwanie, wymagające zaangażowania i czasu. Dzięki PPP LEADER+ samorządy lokalne oraz organizacje i instytucje zainteresowane ideą partnerstwa, mogą ubiegać się o fundusze, z przeznaczeniem na wspieranie procesu tworzenia grup partnerskich oraz opracowanie dobrych i innowacyjnych strategii rozwoju. Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA powstała z potrzeby samych mieszkańców kilku gmin. W ostatnim czasie na obszarze gmin tworzących LGD, czyli Sępólno Krajeńskie, Sośno i Więcbork odbywały się spotkania z mieszkańcami, szkolenia, konsultacje społeczne.

Starostwo Powiatowe w Sępólnie Krajeńskim działając w porozumieniu z gminami Więcbork, Sośno i Sępólno Krajeńskie zaprosiło wszystkie podmioty chętne do przystąpienia do tworzonej Lokalnej Grupy Działania **NASZA KRAJNA**. Taka informacja mająca charakter zaproszenia pojawiła się w prasie lokalnej 26 czerwca 2008 roku.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

W dniu 30 czerwca 2008 r. w Starostwie Powiatowym w Sępólnie Krajeńskim odbyło się zebranie założycielskie, na które przybyło 28 osób z terenu gmin: Sępólno Krajeńskie, Sośno i Więcbork. Zawiązane w tym dniu partnerstwo przybrało formę stowarzyszenia, w skład którego weszli reprezentanci trzech sektorów: społecznego (mieszkańcy, stowarzyszenia, sołectwa, koła gospodyń wiejskich), publicznego (urzędnicy gminni i powiatowi) i gospodarczego (drobni przedsiębiorcy).

Skupieni wokół budowy partnerstwa liderzy społeczności lokalnej aktywnie uczestniczyli w spotkaniu, a potem w drodze porozumienia i konsultacji wypracowali strategię rozwoju na najbliższe lata z zamiarem wnioskowania o środki unijne z programu LEADER.

1.3. CHARAKTERYSTYKA CZŁONKÓW LGD/ SPOSÓB ROZSZERZANIA LUB ZMIANY SKŁADU LGD.

Według stanu na dzień 15 października 2013 r. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania NASZA KRAJNA liczy 39 członków.

Członkowie Stowarzyszenia reprezentują 3 sektory:

- sektor publiczny – 4 członków
- sektory społeczny – 27 członków
- sektor gospodarczy – 8 członków

Podmioty wchodzące w skład sektora publicznego to jednostki samorządu lokalnego działające na terenie powiatu sępoleńskiego: 1 gmin wiejska (Sośno), 2 gminy miejsko-wiejskie (Sępólno Krajeńskie, Więcbork), 1 samorząd powiatowy (Sępólno Krajeńskie).

Sektor społeczny reprezentuje 12 osób fizycznych, 15 organizacji pozarządowych.

Sektor gospodarczy reprezentuje 7 przedsiębiorców działających na terenie objętym Lokalną Strategią Rozwoju.

Tab. 1. Lista członków Stowarzyszenia LGD NASZA KRAJNA - stan na 15.10.2013 r.

LP	Nazwa / Imię Nazwisko	Sektor	Funkcja w strukturze LGD NASZA KRAJNA
1	Powiat Sępoleński/Henryk Pawlina	publiczny	Członek założyciel/ Wiceprzewodniczący Komisji Rewizyjnej
2	Gmina Sośno/Leszek Stroński	publiczny	Członek Założyciel/Wiceprzewodniczący Rady
3	Gmina Sępólno Krajeńskie/Marek Zieńko	publiczny	Członek Założyciel/Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
4	Gmina Więcbork/Paweł Toczko	publiczny	Członek Założyciel

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

5	Stowarzyszenie Miłośników Wąwelną – Tilia/Zbigniew Struwe	społeczny	Członek Założyciel
6	Stowarzyszenie „Dorośli-Dzieciom”/Sławomir Jaskulski	społeczny	Członek Założyciel/Członek Rady
7	Stowarzyszenie „Jeziorka i Lasy Krajeńskie”/Norbert Sobiech	społeczny	Członek Założyciel/Członek Rady
8	Anna Kania – Mrugalska	społeczny	Członek Założyciel
9	Dorota Wnuk	społeczny	Członek Założyciel
10	Miejski Ludowy Klub Sportowy „Krajna” w Sępólnie Krajeńskim/Tomasz Marciniak	społeczny	Członek Założyciel
11	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Kół Gospodyń Wiejskich i Kótek Rolniczych” Gminy Sępólno Krajeńskie/Zdzisław Grzeca	społeczny	Członek Założyciel
12	„Stowarzyszenie Odnowy Wsi Krajeńskiej”/Renata Westfal	społeczny	Członek Założyciel
13	Bernadeta Mucha	społeczny	Członek Założyciel
14	Zygmunt Głąb	społeczny	Członek Założyciel/Członek Rady
15	UKS Gimnazjum Więcbork/Michał Słoma	społeczny	Członek Założyciel
16	Stowarzyszenie „Razem Dla Gimnazjum w Więcborku”/Arkadiusz Skowron	społeczny	Członek Założyciel
17	Sołectwo Borzyszkowo/Emilia Kozek	społeczny	Członek Założyciel
18	Irena Śpica	społeczny	Członek Założyciel/ ~~Członek Rady~~
19	Lidia Słoma-Jarząb	społeczny	Członek Założyciel/Członek Rady
20	Adam Kubiak	społeczny	Członek Założyciel/Członek Rady
21	Stowarzyszenie Centrum Rozwoju PROGRES/Iwona Sikorska	społeczny	Członek Założyciel/Przewodnicząca Rady
22	Jan Kowalczyk	społeczny	Członek Zwyczajny
23	Ochotnicza Straż Pożarna/Ireneusz Balcer	społeczny	Członek Zwyczajny/Sekretarz Komisji Rewizyjnej
24	M-GLKS GROM/Monika Smelsz	społeczny	Członek Zwyczajny/Sekretarz Rady
25	Maria Łańska	społeczny	Członek Zwyczajny
26	Piotr Szyling	społeczny	Członek Zwyczajny
27	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i Świętych Apostołów Szymona i Judy Tadeusz/Adam Kątny	społeczny	Członek Zwyczajny
28	Kurkowe Bractwo Strzeleckie/Andrzej Marchlewicz	społeczny	Członek Zwyczajny
29	Stowarzyszenie Zielona Krajna	społeczny	Członek Zwyczajny
30	Władysław Bernard Szyling	gospodarczy	Członek Założyciel/Członek Zarządu - Prezes
31	Zdzisław Błociński	gospodarczy	Członek Założyciel
32	Krzysztof Zieliński	gospodarczy	Członek Założyciel/Członek Zarządu - Skarbnik
33	Romuald Adamski	gospodarczy	Członek Założyciel/Członek Zarządu - Sekretarz
34	Marzenna Czarnecka	gospodarczy	Członek Założyciel
35	Wiesław Karwiński	gospodarczy	Członek Zwyczajny/ ~~Członek Rady~~
36	Jarosław Fabia	gospodarczy	Członek Zwyczajny
37	Bernard Orłowski/Kółko Rolnicze Radońsk	społeczny	Członek zwyczajny
38	Ewa Czapiewska-Siekierka	gospodarczy	Członek zwyczajny/Członek Zarządu -

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

			Wiceprezes
39	Wiesława Stafiej	społeczny	Członek zwyczajny/Członek Rady

Źródło: opracowanie własne

Sposób rozszerzenia składu LGD o kolejnych partnerów następuje zgodnie ze statutem. Przed przystąpieniem potencjalni członkowie mają możliwość uczestnictwa w spotkaniach LGD Stowarzyszenia NASZA KRAJNA, mogą także otrzymać pomoc merytoryczną w zakresie realizowanych przez siebie inicjatyw.

Członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia NASZA KRAJNA może być:

- 1) osoba fizyczna, która:
  - a) działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i złoży deklarację przystąpienia do LGD wraz z rekomendacją swojego środowiska w ilości minimum 10 osób – mieszkańców obszaru objętego LSR,
  - b) prowadzi działalność gospodarczą i złoży deklarację przystąpienia do LGD,
- 2) osoba prawna, w tym jednostka samorządu terytorialnego, która:
  - a) działa na obszarze, którego dotyczy Lokalna Strategia Rozwoju,
  - b) zobowiązuje się do realizacji celów Stowarzyszenia,
  - c) jest jednostką samorządu terytorialnego lub partnerem gospodarczym i społecznym, w tym organizacją pozarządową, działającą na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, zajmującą się zagadnieniami z zakresu środowiska naturalnego lub promowaniem równości szans,
  - d) przedstawi uchwałę organu stanowiącego, zawierającą deklarację przystąpienia do Stowarzyszenia NASZA KRAJNA,
  - e) złoży deklarację działania na rzecz rozwoju obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju,
  - f) wskaże osobę reprezentującą ją w Stowarzyszeniu NASZA KRAJNA,
  - g) złoży deklarację członkowską.

O przyjęciu w poczet członków Stowarzyszenia decyduje Zarząd w formie uchwały. O swojej decyzji Zarząd niezwłocznie powiadamia pisemnie zainteresowanego. Od decyzji odmownej zainteresowanemu przysługuje prawo odwołania do najbliższego Walnego Zebrania Członków, którego uchwała jest ostateczna. Odwołanie należy wnieść w terminie 1 miesiąca od otrzymania pisemnej informacji o decyzji, za pośrednictwem Zarządu.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania NASZA KRAJNA jest **otwarte** na nowych członków, nowych partnerów chętnych do włączenia się w realizację Lokalnej Strategii Rozwoju.

SPOSÓB POWOŁYWANIA ORGANÓW

Kadencja wszystkich władz Stowarzyszenia trwa cztery lata. Członkowie Stowarzyszenia mają wyłączne prawo rekomendowania kandydatów do władz Stowarzyszenia. Rekomendacja powinna zawierać:

- a) nazwę, dane adresowe podmiotu rekomendującego lub imię i nazwisko osób rekomendujących;
- b) imię i nazwisko osoby rekomendowanej, jej miejsce zamieszkania, nr telefonu kontaktowego, adres e-mail, szczegółową informację o spełnieniu wymogów określonych w § 24 ust. 5 i 7, § 25 ust. 5, 7, 8, 9, 13 i 14 oraz § 26 ust. 6, 7 i 8 Statutu;
- c) nazwę organu, do którego rekomenduje się danego kandydata;
- d) oświadczenia osoby rekomendowanej o wyrażeniu zgody na kandydowanie do konkretnego organu Stowarzyszenia; o zgodzie na przetwarzanie danych osobowych przez Stowarzyszenie NASZA KRAJNA oraz o niekaralności za przestępstwa popełnione z winy umyślnej;
- e) podpis osób uprawnionych do reprezentowania podmiotu rekomendującego oraz pieczęć nagłówkową.

Do rekomendacji powinien być dołączony życiorys kandydata.

Zarząd, a w przypadku wyboru pierwszych władz Stowarzyszenia Komitet Założycielski, sprawdzi kandydatury do władz Stowarzyszenia pod względem spełnienia przez kandydatów wymogów formalnych określonych § 24 ust. 5 i 7, § 25 ust. 5, 7, 8, 9, 13 i 14 oraz § 26 ust. 6, 7 i 8 Statutu, ustali listę kandydatów z uwzględnieniem parytetów równowagi terytorialnej i sektorowej, tzn. ustali tzw. podlisty wyborcze. Wybór członków władz Stowarzyszenia dokonywany jest w drodze głosowania powszechnego i tajnego. Każdy z członków zwyczajnych Stowarzyszenia dysponuje jednym głosem, a głosy oddaje się na wybranego kandydata znajdującego się na tzw. podliście wyborczej. Wybór uznaje się za dokonany, gdy za danym kandydatem opowiedziała się zwykła większość głosujących przy obecności co najmniej 1/3 ilości członków posiadających prawo głosu. Wybrani członkowie władz Stowarzyszenia na pierwszym posiedzeniu tego organu wybierają spośród siebie osoby piastujące poszczególne stanowiska w danym organie.

Mandat członka Zarządu, Rady lub Komisji Rewizyjnej wygasa przed upływem kadencji z powodu:

- 1) ustania członkostwa w Stowarzyszeniu,
- 2) pisemnej rezygnacji członka władz, o których mowa w ust. 3, z pełnienia mandatu we władzach Stowarzyszenia lub też z członkostwa w Stowarzyszeniu,
- 3) śmierci członka władz, o których mowa w ust. 3,
- 4) odwołania władz, o których mowa w ust. 3, przez Walne Zebranie Członków.

W przypadkach wygaśnięcia mandatu członka Zarządu, Rady lub Komisji Rewizyjnej przed upływem

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

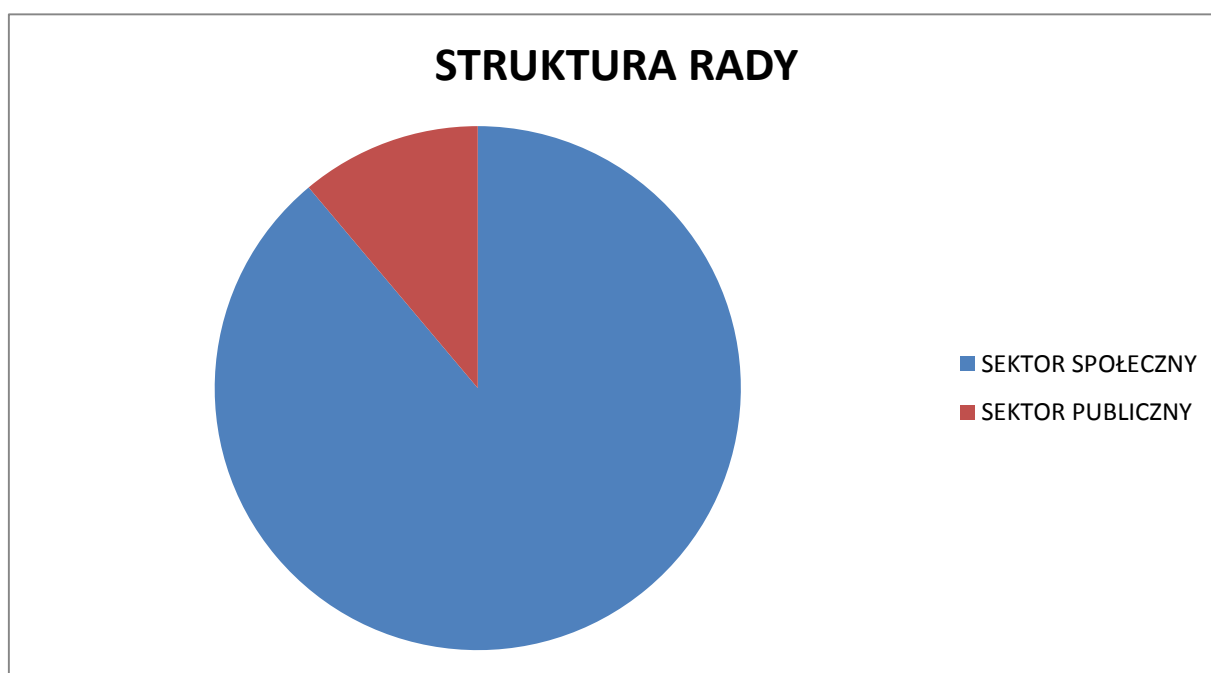
kadencji Walne Zebranie Członków dokonuje uzupełnienia składu organu na okres do upływu kadencji. Po dokonanych wyborze członkowie Zarządu, Rady lub Komisji Rewizyjnej dokonują ponownego ukonstytuowania.

1.4. STRUKTURA RADY

Członkowie Rady LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA są wybierani i odwoływani przez Walne Zebranie Członków spośród członków tego zebrania. Rada składa się z 9 członków w następujących proporcjach:

- 8 partnerów społecznych,;
- 1 partner publiczny.

Niniejszy podział obrazuje poniższy diagram w ujęciu procentowym:

W skład Rady Stowarzyszenia wchodzi osoby pełniące następujące funkcje:

Tab. 2. Lista członków Rady Decyzyjnej Stowarzyszenia LGD NASZA KRAJNA.

LP	IMIĘ I NAZWISKO/NAZWA	FUNKCJA W ORGANIE DECYZYJNYM	REPREZENTOWANY SEKTOR	REPREZENTOWANA GMINA
1	IWONA SIKORSKA/Stowarzyszenie Centrum Rozwoju PROGRES	PRZEWODNICZĄCY	SPOŁECZNY	SOŚNO

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

2	LESZEK STROIŃSKI / WÓJT GMINA SOŚNO	WICEPRZEWODNICZĄCY	PUBLICZNY	SOŚNO
3	MONIKA SMEŁSZ / M-GLKS GROM/	SEKRETRZ	SPOŁECZNY	WIECBORK
4	ADAM KUBIAK/ Sołectwo Runowo Krajeńskie	CZŁONEK	SPOŁECZNY	WIĘCBORK
5	NORBERT SOBIECH/Stowarzyszenie Jezióra i Lasy Krajeńskie	CZŁONEK	SPOŁECZNY	WIĘCBORK
6	ZYGMUNT GŁĄB/ Sołectwo Wymysłowo	CZŁONEK	SPOŁECZNY	WIĘCBORK
7	SŁAWOMIR JASKULSKI/ Stowarzyszenie „Dorośli – Dzieciom”	CZŁONEK	SPOŁECZNY	SĘPÓLNO KRAJ.
8	LIDIA SŁOMA-JARZĄB/ Koło Gospodyń Wiejskich – Runowo Krajeńskie	CZŁONEK	SPOŁECZNY	WIĘCBORK
9	WIESŁAWA STAFIEJ	CZŁONEK	SPOŁECZNY	SĘPÓLNO KRAJ.

Zródło: opracowanie własne

Do wyłącznej kompetencji Rady należy wybór operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia Rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. UE 1277 z 21.10.2005 r. str.1), które mają być realizowane w ramach opracowanej przez Stowarzyszenie Lokalnej Strategii Rozwoju. Wybór operacji, o których mowa powyżej, dokonywany jest w formie uchwały Rady, podjętej zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania.

1.5. ZASADY I PROCEDURY FUNKCJONOWANIA LGD ORAZ ORGANU DECYZYJNEGO.

LGD działa zgodnie z:

- ustawą z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, z późn. zm.;
- Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, z późn. zm.;
- Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach

działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów i Wiejskich na lata 2007 – 2013, z późn. zm.;

- statutem Stowarzyszenia;

Podstawową zasadą funkcjonowania LGD NASZA KRAJNA jest rozdział funkcji: zarządczej (Zarząd), decyzyjnej (Rada) i kontrolnej (Komisja Rewizyjna). Został on zapewniony poprzez szereg zapisów w Statucie Stowarzyszenia. Jednym z najważniejszych z nich jest § 24 ust. 5 który wskazuje, że: „Członek Zarządu nie może być równocześnie członkiem Komisji Rewizyjnej ani Rady” oraz § 25 ust. 11: „Członek Rady nie może być równocześnie członkiem Komisji Rewizyjnej ani Zarządu”.

Dodatkowo gwarantem rozdziału funkcji są zapisy kompetencyjne, które przedstawiono poniżej:

Zarząd - na podstawie § 24 ust. 1 „Zarząd kieruje całokształtem działalności Stowarzyszenia zgodnie z uchwałami Walnego Zebrania Członków, reprezentuje Stowarzyszenie na zewnątrz i ponosi odpowiedzialność za swoją pracę przed Walnym Zebraniem Członków”.

Rada - § 25 ust. 8 wskazuje, że: „Do wyłącznej kompetencji Rady należy wybór operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia Rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. UE L277 z 21.10.2005 r. str.1), które mają być realizowane w ramach opracowanej przez Stowarzyszenie Lokalnej Strategii Rozwoju.”

Komisja Rewizyjna – zgodnie z § 26 ust. 1: „Komisja Rewizyjna jest organem kontrolnym Stowarzyszenia”.

Należy podkreślić, że powyższe zapisy wskazują na wyłączną kompetencje poszczególnych organów. W związku z tym w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości można stwierdzić, iż w działalności Stowarzyszenia widoczny jest rzeczywisty rozdział funkcji kontrolnych, decyzyjnych i zarządczych.

Członkami Rady Decyzyjnej Stowarzyszenia LGD nie mogą być (§ 25 statutu stowarzyszenia):

- osoby skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo popełnione umyślnie.

Członkowie Rady nie mogą pozostawać z członkami Zarządu, oraz członkami Komisji Rewizyjnej w związku małżeńskim, ani też w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia.

Rada Decyzyjna działa na podstawie Regulaminu Rady stanowiącego Załącznik nr 1 do niniejszej strategii.

Procedura wykluczenia z dyskusji i głosowania członka Rady Decyzyjnej

1. Każdy członek Rady przed przystąpieniem do oceny wniosku wypełnia i podpisuje DEKLARACJĘ BEZSTRONNOŚCI.
2. W deklaracji o której mowa w ust. 1 członek Rady oświadcza, że:
  - zapoznał/zapoznała się z Regulaminem Rady Decyzyjnej
  - nie pozostaje w związku małżeńskim, ani w faktycznym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia i nie jest związany/a z tytułu przysposobienia, opieki, kurateli z wnioskodawcą/jego zastępcami prawnymi lub członkami władz osoby prawnej ubiegającej się o udzielenie dofinansowania. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuje się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Rady i wycofania się z *oceny danej operacji*,
  - przed upływem trzech lat od daty rozpoczęcia niniejszego posiedzenia Rady nie pozostawał/ła w stosunku pracy z wnioskodawcą, ani nie był/ła członkiem władz osoby prawnej ubiegającej się o przyznanie pomocy. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuje się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Rady i wycofania się z *oceny danej operacji*
  - nie pozostaje z wnioskodawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do mojej bezstronności. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuje się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Rady i wycofania się z *oceny danej operacji*
3. W przypadku stwierdzenia co najmniej jednej z zależności wymienionych w ust. 2 lub jakiegokolwiek innej wątpliwości Członek Rady wycofuje się z oceny danej operacji.
4. Każdy członek Rady może zgłosić wniosek o wykluczenie siebie lub innego członka Rady z dyskusji i głosowania nad daną operacją, jeśli ma on przekonanie o tym, że sam lub dany członek Rady nie będzie obiektywny w tej dyskusji i głosowaniu.
5. Przewodniczący poddaje pod głosowanie Rady wniosek o wykluczenie.
6. Nie można w ten sposób wykluczyć z dyskusji i głosowania nad daną operacją więcej niż połowy członków Rady Decyzyjnej.

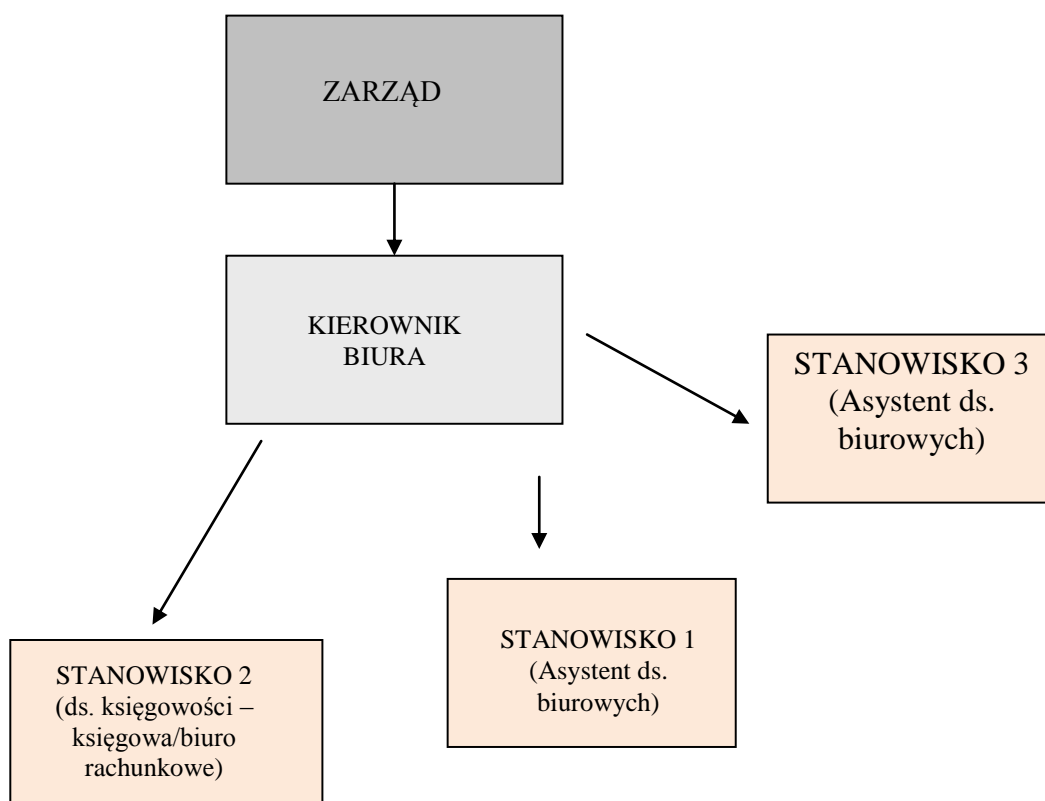
Obsługę organów Stowarzyszenia NASZA KRAJNA zapewnia Biuro Stowarzyszenia. Zarząd Stowarzyszenia powołuje Kierownika Biura. Pracowników Biura zatrudnia Zarząd Stowarzyszenia.

Rys. 1 Struktura organizacyjna biura LGD Stowarzyszenia NASZA KRAJNA.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA BIURA

LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA

Organem zatrudniającym pracowników biura LGD NASZA KRAJNA jest Zarząd Stowarzyszenia.

W skład kadry LGD NASZA KRAJNA wchodzi Kierownik biura oraz trzech pracowników (OPIS STANOWISK w Załączniku nr 2 do niniejszej strategii).

Zasady rekrutacji pracowników do Biura LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA.

Zatrudnienia pracowników Biura dokonuje Zarząd Stowarzyszenia, zgodnie z zasadami obowiązującymi w procedurze naboru, biorąc pod uwagę wymagania konieczne i pożądane dla kandydatów na danym stanowisku .

PROCEDURA REKRUTACJI PRACOWNIKÓW NA WOLNE STANOWISKA W BIURZE STOWARZYSZENIA

Postanowienia ogólne

1. Na wakujące stanowiska w biurze LGD **NASZA KRAJNA** obowiązuje przeprowadzanie procedury rekrutacji.
2. Procedura rekrutacji ma charakter otwarty i konkurencyjny. Otwartość rekrutacji jest realizowana poprzez upowszechnianie informacji o wolnych stanowiskach pracy na stronie internetowej oraz w prasie lokalnej i w Powiatowym Urzędzie Pracy. Natomiast konkurencyjność rekrutacji jest realizowana poprzez zastosowanie procedury i narzędzi, które umożliwiają wybór osoby najlepiej przygotowanej do pracy na danym stanowisku, która w największym stopniu spośród zgłaszających się kandydatów spełnia wymogi ogłoszenia o naborze.
3. Procedura rekrutacji jest przeprowadzana w sposób nie naruszający zasad prawa pracy.

Cel określenia procedur rekrutacji

Procedura rekrutacji na wolne stanowiska ma na celu dobór takich pracowników, którzy zapewnią wysoki i efektywny poziom realizacji zadań LGD Stowarzyszenia **NASZA KRAJNA**. Celem procedury jest ustalenie zasad zatrudniania pracowników w oparciu o jednolite przejrzyste kryteria, które mają zagwarantować dostosowanie poziomu kompetencji zawodowych kandydatów do potrzeb kadrowych LGD **NASZA KRAJNA**.

Przebieg procedury rekrutacyjnej

Zgłaszanie potrzeb rekrutacyjnych następuje na wniosek Zarządu Stowarzyszenia. Zgłoszenie następuje w formie pisemnej i zawiera uzasadnienie potrzeby zatrudnienia nowego pracownika zgodnie z LSR oraz symulację kosztów finansowych. Do wniosku, o którym mowa powyżej dołączona jest KARTA OPISU STANOWISKA PRACY, która zawiera:

- nazwę stanowiska,
- miejsce stanowiska w strukturze organizacyjnej biura LGD
- wymagania kwalifikacyjne dotyczące kandydata,
- planowane warunki pracy
- zakres obowiązków i odpowiedzialności na stanowisku pracy
- zakres uprawnień wynikających z zajmowanego stanowiska.

Ogłoszenie o naborze

1. Ogłoszenie o naborze podaje się do publicznej wiadomości, co najmniej na dwa tygodnie przed rozpoczęciem naboru.
2. Miejscem publikacji ogłoszenia o naborze na wszystkie wolne miejsca pracy są:
  - strona internetowa LGD NASZA KRAJNA
  - tablica ogłoszeń w siedzibie biura LGD NASZA KRAJNA
  - tablica ogłoszeń w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sępólnie Krajeńskim,
  - prasa lokalna.
3. Ogłoszenie o naborze na wolne stanowiska powinno w szczególności zawierać następujące informacje:
  - nazwę i adres LGD **NASZA KRAJNA**
  - nazwę wakującego stanowiska,
  - wymagania związane ze stanowiskiem pracy zgodnie z Kartą Opisu Stanowiska Pracy, z podaniem wymagań niezbędnych i dodatkowych,
  - zakres zadań i odpowiedzialności na stanowisku,
  - wskazanie wymaganych dokumentów, które należy złożyć,
  - termin i miejsce składania dokumentów
4. Ogłoszenie o naborze przygotowuje Zarząd Stowarzyszenia.
5. Termin do składania dokumentów (ofert) jest stały i wynosi 14 dni od dnia podania ogłoszenia o naborze do publicznej wiadomości.
6. Oferty składane są w zamkniętej i zaadresowanej kopercie z dopiskiem na kopercie: „Konkurs na stanowisko.....” w biurze LGD **NASZA KRAJNA**. Oferty mogą być dostarczane osobiście do biura LGD lub drogą pocztową.
7. Oferty złożone po terminie wskazanym w punkcie 5 nie będą rozpatrywane.
8. Po upływie terminu składania ofert komisja konkursowa przeprowadza selekcję ofert, odrzucając oferty, które nie spełniają wymogów formalnych. Kandydaci, których oferty spełniły ustalone wymagania formalne, są dopuszczeni do dalszego postępowania konkursowego. Są oni informowani pisemnie lub ustnie o miejscu i terminie przeprowadzenia konkursu.

Upowszechnienie informacji o wyniku ogłoszonego naboru

1. Po upływie terminu składania ofert, Przewodniczący Komisji Konkursowej upowszechnia niezwłocznie listę kandydatów, którzy zostali dopuszczeni do dalszego postępowania konkursowego.

Informacja ta zostaje opublikowana poprzez zamieszczenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie LGD oraz na stronie internetowej LGD.

2. Lista kandydatów, którzy spełnili wymagania formalne zawiera: imię i nazwisko kandydata oraz jego miejsce zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego.

3. W przypadku braku ofert spełniających wymagania formalne określone w ogłoszeniu o naborze, powtarza się ponownie nabór, lecz tylko jeden raz.

4. W przypadku wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników o określonych wymaganiach koniecznych, LGD może zatrudnić osobę spełniającą wymagania konieczne jedynie w części. W celu weryfikacji kompetencji pracowników możliwe jest zatrudnienie na okres próbny.

Postępowanie konkursowe i wybór kandydata

1. Postępowanie konkursowe przeprowadza Komisja Konkursowa, powołana zarządzeniem Prezesa LGD NASZA KRAJNA w co najmniej 3 osobowym składzie, wyłonionym spośród członków LGD Stowarzyszenia NASZA KRAJNA.

2. Postępowanie konkursowe prowadzone jest w dwóch etapach. Pierwszy etap odbywa się bez udziału kandydata i ma na celu przygotowanie dokumentacji mającej na celu przeprowadzenia postępowania na wakujące stanowisko pracy. Na tym etapie podejmowane są następujące czynności formalno-proceduralne:

- przewodniczący Komisji Konkursowej zapoznaje członków komisji z określoną procedurą przebiegu konkursu,
- komisja konkursowa dokonuje otwarcia kopert z ofertami i ich selekcji pod kątem kompletności dokumentów i spełnienia warunków,
- podejmowana jest decyzja o dopuszczeniu kandydata lub kandydatów do drugiego etapu postępowania konkursowego,
- tworzona jest lista kandydatów według kolejności zgłoszonych ofert, po spełnieniu wymagań formalnych, która będzie upowszechniona poprzez środki przekazu,
- wyznaczone zostaje miejsce i termin rozmowy kwalifikacyjnej, będącej drugim etapem postępowania konkursowego .

Rozmowa kwalifikacyjna

1. Rozmowa kwalifikacyjna przebiega w następujących etapach:

- sprawdzenie danych osobowych kandydata i jego prezentacja,
- sprawdzenie poziomu przygotowania merytorycznego i kompetencji zawodowych kandydata,
- ocena rozmowy kwalifikacyjnej,

- wybór kandydata
2. Tematem rozmowy kwalifikacyjnej jest:
    - wiedza fachowa z zakresu specyfiki funkcjonowania stanowiska pracy,
    - wiedza z zakresu tematyki Leader,
    - ocena prezentacji kandydata i jego zachowań podczas rozmowy kwalifikacyjnej,
    - wiedza ogólna.
  3. Każdy z członków komisji ma prawo zadawać pytania z zakresu określonego w punkcie 2.
  4. Odpowiedzi kandydata podlegają ocenie w skali punktacji od 0 do 5.
  5. Wyłoniony przez komisję kandydat powinien uzyskać przynajmniej 50 % możliwych do zdobycia punktów. W takim przypadku jego kandydatura zostaje przedstawiona Zarządowi LGD do akceptacji.
  6. W przypadku dwóch kandydatów, którzy uzyskali największą i taką samą ilość punktów, wyboru z pośród nich dokonuje Zarząd LGD.
  7. Z przebiegu rozmowy kwalifikacyjnej sporządzany jest protokół, który zawiera w szczególności:
    - określenie stanowiska pracy, na które był prowadzony nabór,
    - przebieg pierwszego etapu postępowania konkursowego, w tym liczbę, imiona i nazwiska osób, które zostały zakwalifikowane do etapu drugiego - rozmowy kwalifikacyjnej,
    - skład komisji konkursowej,
    - informację o zastosowanych metodach i technikach naboru,
    - uzasadnienie dokonanego wyboru .
  8. Przewodniczący Komisji konkursowej przekazuje niezwłocznie Prezesowi LGD protokół z posiedzenia komisji.
  9. Ostateczną decyzję o zatrudnieniu podejmuje Zarząd LGD.

Upowszechnienie informacji o wyniku konkursu

1. Przewodniczący Komisji Konkursowej zawiadamia kandydatów pisemnie lub telefonicznie o wyniku konkursu, po zamknięciu postępowania konkursowego.
2. Informację o wyniku konkursu, obsadzeniu bądź nie obsadzeniu stanowiska podaje się także do publicznej wiadomości w terminie 14 dni od dnia zakończenia postępowania konkursowego.
3. Informacja, o której mowa w punkcie 2 zawiera:
  - nazwę i adres instytucji ,
  - nazwę stanowiska pracy,
  - datę obsadzenia stanowiska pracy,

- imię i nazwisko osoby, która została wyłoniona na dane stanowisko,
- poziom wykształcenia kandydata,
- powody obsadzenia lub nie obsadzenia stanowiska.

4. Informacja zamieszczana jest na:

- stronie internetowej LGD NASZA KRAJNA,
- tablicy ogłoszeń LGD NASZA KRAJNA

Postanowienia końcowe

1. Komisja konkursowa zostaje rozwiązana z chwilą nawiązania stosunku pracy na stanowisko objęte konkursem.
2. Członkowie Komisji Konkursowej mający dostęp do informacji z postępowania rekrutacyjnego są zobowiązani do zachowania tajemnicy i nie ujawniania informacji.

Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników o określonych wymaganiach

Lokalny rynek pracy, stawia przed pracodawcami ograniczenia w dostępie do wysoko wykwalifikowanej kadry. Sytuacja ta powodowana jest:

- emigracją ludzi młodych, wykształconych, poza granice powiatu, województwa, a często także poza granice kraju.
- niski poziomem mobilności zawodowej. Osoby posiadające doświadczenie zawodowe, nie wykazują gotowości do zmiany miejsca pracy.

Mając na uwadze powyższe czynniki Zarząd Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania opracował procedurę postępowania w sytuacji wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników o wymaganiach określonych w opisach stanowisk.

Procedura ta przedstawia w sposób przejrzysty kroki jakie podejmowane będą przez władze stowarzyszenia, w celu zapewnienia najwyższej jakości obsługi merytorycznej w trakcie realizacji LSR, wysokiego poziomu obsługi beneficjentów oraz sprawnego funkcjonowania biura LGD.

Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników o określonych wymaganiach oparta została o założenie podnoszenia kwalifikacji kandydatów na stanowiska pracy.

Podnoszenie kwalifikacji kandydatów na stanowiska pracy dotyczy sytuacji, w której kandydaci biorący udział w procedurze konkursowej nie spełnili wymagań związanych z posiadanymi umiejętnościami i stażem pracy. Decydując się na zatrudnienie takich kandydatów Zarząd Stowarzyszenia zleca Kierownikowi Biura analizę możliwości organizacji szkoleń i kursów podnoszących umiejętności w zakresie wymaganym na danym stanowisku. Kandydat na pracownika

Stowarzyszenia zatrudniony zostaje na podstawie umowy o pracę na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, uczestniczy w cyklu szkoleń. Po zakończeniu szkoleń kandydat odbywa rozmowę kwalifikacyjną z Prezesem Zarządu i co najmniej jednym członkiem Zarządu, podczas której zapada decyzja o dalszym zatrudnieniu.

1.6. WARUNKI TECHNICZNE I LOKALOWE.

Biuro LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA mieści się w gmachu Centrum Aktywności Społecznej w Sępólnie Krajeńskim, przy ulicy Jeziornej 6. Usytuowane jest na pierwszym piętrze tego budynku pod numerem 1.05, 1.06. W tym samym budynku znajdują się również inne organizacje pozarządowe funkcjonujące w Gminie Sępólno Krajeńskie. Biuro funkcjonuje na zasadzie umowy najmu lokalu użytkowego pomiędzy Stowarzyszeniem NASZA KRAJNA, reprezentowanym przez Zarząd Stowarzyszenia, a Gminą Sępólno Krajeńskie.

Powierzchnia biura wynosi 47,69 m², co pozwala na przyjmowanie interesantów i obsługę osób przychodzących po informacje, doradztwo, składanie wszelkich wniosków.

- Pomieszczenie przystosowane jest również do organizacji spotkań i posiedzeń organów stowarzyszenia takich, jak zarządu, komisji rewizyjnej oraz innych grup zawiązujących się w ramach działania stowarzyszenia.
- Wyposażenie biura stanowi umeblowanie pozwalające na gromadzenie i archiwizowanie dokumentacji.
- Przy biurze znajdują się pomieszczenia towarzyszące, tj. sanitarne i socjalne.
- Na wyposażeniu biura jest komputer, drukarka, telefon stacjonarny oraz dostęp do Internetu.
- Walne Zebrania Członków Stowarzyszenia oraz posiedzenia Rady Decyzyjnej odbywały się będą w budynku Centrum Aktywności Społecznej.

1.7. KWALIFIKACJE I DOŚWIADCZENIA OSÓB WCHODZĄCYCH W SKŁAD ORGANU DECYZYJNEGO.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania NASZA KRAJNA skupia w sobie podmioty prawne i osoby fizyczne posiadające wieloletnie doświadczenie w realizacji operacji z zakresu wspierania rozwoju obszarów wiejskich. Tabela zestawienia zrealizowanych projektów stanowi załącznik nr 4 do niniejszej strategii.

2. Opis i specyfika obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności.

Opis obszaru objętego LSR został opracowany na podstawie prac analitycznych, dostępnej bibliografii, danych statystycznych informujących o uwarunkowaniach geograficznych, przyrodniczych, środowiskowych oraz historyczno-kulturowych. Dane pozyskano z jednostek samorządu terytorialnego, dla których tworzona jest LSR oraz z Regionalnego Banku Danych Głównego Urzędu Statystycznego. Źródłami informacyjnymi stały się również wywiady ankietowe, rozmowy z przedstawicielami władz, z pracownikami urzędów gmin oraz starostwa powiatowego.

Tab. 3 Identyfikatory GUS gmin LDG Stowarzyszenie NASZA KRAJNA.

NAZWA GNINY NALEŻĄCEJ DO OBSZARU LSR	TYP GMINY	IDENTYFIKATOR GUS
Sępólno Krajeńskie	miejsko-wiejska	0413024 – miasto 0413025 – obszar wiejski
Sośno	wiejska	0413032
Więcbork	miejsko-wiejska	0413044 – miasto 0413045 – obszar wiejski

Źródło: Regionalny Bank Danych GUS

2.1. UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE, GEOGRAFICZNE, PRZYRODNICZE ORAZ HISTORYCZNE I KULTUROWE.

Teren objęty LSR położony jest w północno-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Najdalej na zachód położony jest punkt gminy Więcbork. Jest jednocześnie najdalej wysuniętym punktem województwa. Sąsiaduje z 6 powiatami położonymi w granicach 3 województw, w tym z 10 gminami:

- w województwie kujawsko-pomorskim:
  - z powiatem bydgoskim (w ramach powiatu z gminami: Koronowo, Sicienko),
  - z powiatem nakielskim (w ramach powiatu z gminą Mrocza),
  - z powiatem tucholskim (w ramach powiatu z gminami: Gostycyn, Kęsowo)
- w województwie wielkopolskim:

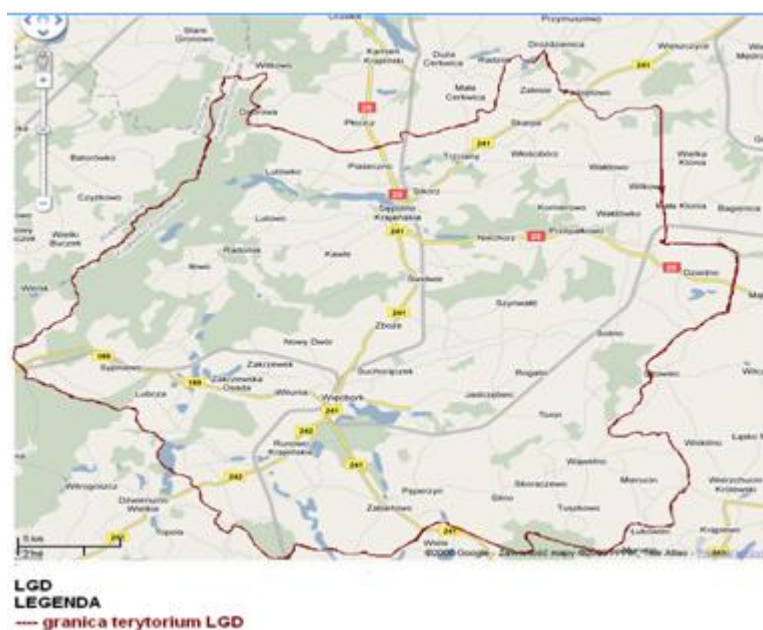

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

- z powiatem pilskim (w ramach powiatu z gminą Łobżenica),
- z powiatem złotowskim (w ramach powiatu z gminami: Lipka, Zakrzewo, Złotów).
- w województwie pomorskim:
  - z powiatem człuchowskim (w ramach powiatu z gminą: Debrzno)

Rys. 3 Mapa LGD – granice administracyjne.

Rys. 4. LGD NASZA KRAJNA na tle mapy Europy Środkowej.

Obszar LGD w całości położony jest na obszarze mezoregionu Pojezierza Krajeńskiego, wchodzącego w skład makroregionu Pojezierzy Południowopomorskich. Najpowszechniej występującą formą morfologiczną są płaskie oraz faliste równiny morenowe pokrywające zdecydowaną większość powierzchni gmin wchodzących w skład LGD.

Na obszarze objętym LSR znajduje się 79 wsi oraz 2 miasta. Powierzchnia obszaru wynosi 627,78 km².

W rozbiciu na poszczególne gminy powierzchnia kształtuje się następująco:

Tab. 4 Powierzchnia obszaru objętego LSR

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia (km ²)
1.	Gmina Sępólno Kraj.	229
2.	Gmina Więcbork	236
3.	Gmina Sośno	163
	RAZEM	628 km²

UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Pod względem fizyczno-geograficznym, obszar objęty LSR położony jest w całości w obszarze mezoregionu Pojezierza Krajeńskiego, wchodzącego w skład makroregionu Pojezierzy Południowopomorskich. Krajobraz obszaru jest silnie zróżnicowany, co jest konsekwencją jego młodoglacjalnej genezy. Rzeźbę terenu, ukształtowaną w czasie ostatniego zlodowacenia, około 16,5 tys. lat temu, tworzą zarówno formy akumulacyjnej, jak i erozyjnej działalności glacialnej i fluwioglacjalnej.

Najpowszechniej występującą formą morfologiczną są płaskie i faliste równiny morenowe pokrywające zdecydowaną większość powierzchni wszystkich gmin. Na północy obszaru przeważa wysokość bezwzględna około 130 - 140 m n.p.m., a w części południowej około 130 m n.p.m. W części zachodniej i południowo-zachodniej dominują równiny sandrowe, w znacznej mierze zalesione. W okolicach Więcborka, głównie na wschód od miasta (w kierunku Sośna i Wąwelna) rzeźba ma charakter pagórkowaty (wysokości przekraczają 140 m n.p.m.). Na pograniczu gmin Sośno i Koronowo obserwuje się większe nagromadzenie kemów. Innym skupiskiem tych form jest okolica miejscowości Nowy Dwór - Wysoka. Wysokości bezwzględne dochodzą tu do 148 m n.p.m. W okolicach Sośna, Szynwałdu, Niechorza dodatkowym urozmaicheniem rzeźby są wały ozów. Opisanie powyżej formy są genetycznie związane z tzw. subfazą (postojem czoła lądolodu) krajeńską. Główne formy erozyjne to doliny rzek, przede wszystkim Sępolenki. Biegają one równoleżnikowo i zwłaszcza dolina Sępolenki poniżej Sępólna Krajeńskiego (na wschód od miasta) charakteryzuje się dosyć stromymi zboczami (w okolicach jeziora Niechorz różnica wysokości na stosunkowo krótkim odcinku wynosi około 40 m). Charakterystyczną formą są równiny o genezie organicznej - powstałe z zarastania jezior. Duże powierzchnie przez nie zajmowane obserwuje się głównie na

wschód, północ i północny-wschód od Więcborka, ale także w okolicach Sośna i Tonina, w okolicach Zakrzewka. Sąsiedztwo opisywanych równin organicznych z wyniesieniami morenowymi, ozami i kemami, dodatkowo wzmacnia odczucie dużego zróżnicowania rzeźby terenu.

UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE/ ŚRODOWISKOWE

KLIMAT

Teren objęty LSR leży (pod względem globalnym) w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego, przejściowego od klimatu oceanicznego Europy Zachodniej do kontynentalnego Europy Wschodniej i Azji. Znajduje się w zasięgu mas atmosferycznych o różnorodnej genezie powstania i charakterze: morskich i kontynentalnych, polarnych, podzwrotnikowych i arktycznych, czemu sprzyja m.in. ukształtowanie powierzchni. Stąd wynika duża dynamika zmienności typów pogody, zarówno w cyklu rocznym, jak i wieloletnim. Regionalnie omawiany obszar znajduje się w regionie Klimatycznym Pojezierza Pomorskiego. Z wiatrami z sektora zachodniego wiąże się napływ mas powietrza pochodzenia atlantyckiego, zawsze wilgotnego, w zimie ciepłego i powodującego odwilże, a w lecie chłodnego. Tym masom powietrza towarzyszy pochmurna pogoda, opady deszczu lub mżawki oraz często mgły. Wiatrom z sektora wschodniego towarzyszy napływ suchego powietrza kontynentalnego, w zimie mroźnego, a latem i wczesną wiosną – bardzo ciepłego. Wiatry północne przynoszą suche powietrze arktyczne, w cieplej części roku chłodne, a zimą mroźne.

Na terenie trzech gmin występują również zagrożenia naturalne – katastrofalne sytuacje związane z ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi (np. huraganowy wiatr w 2001 r., który wyrządził wiele szkód w mieniu oraz w środowisku przyrodniczym). Z ilością opadów wiąże się np. zagrożenie suszą (w 2006 r.), czy uruchomienie procesów geodynamicznych. Główną przyczyną zmian klimatycznych jest globalne ocieplenie klimatu, którego przyczyn należy szukać w działalności człowieka (niekontrolowany rozwój przemysłu i transportu powodujący nagromadzenie gazów cieplarnianych).

CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW GLEBOWYCH

Podstawowym uwarunkowaniem ograniczającym rozwój rolnictwa są słabej jakości gleby. W gminach Sępólno Krajeńskie i Więcbork od 30 do 39 % gruntów stanowią gleby rdzawe o małej lub bardzo małej przydatności dla rolnictwa. W gminie Sępólno Krajeńskie około 40 % stanowią gleby płowe, a w gminach Więcbork około 30-35 % gleby brunatne, o dobrej przydatności. Korzystniej,

niż w pozostałych gminach kształtuje się struktura pokrywy glebowej w gminie Sośno, gdzie gleby rdzawe stanowią 1/5 ogółu, a udział gleb brunatnych przekracza 40 %.

Tab. 5 Struktura pokrywy glebowej.

Wyszczególnienie	Gleby rdzawe	Gleby płowe	Gleby brunatne	Czarne ziemie	Gleby murszowe	Gleby mulowo-torfowe	Gleby torfowe i murszowo-torfowe
Sępólno Krajeńskie	39	42	12	-	4	2	1
Sośno	19	15	47	6	4	3	6
Więcbork	30	17	37	2	-	3	11

Źródło: Program Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami Powiatu Sępoleńskiego. Aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

BOGACTWA NATURALNE

Terytorium objęte LSR posiada zróżnicowaną głęboką budowę geologiczną. Jednak na powierzchni prawie całego terenu zalega czapa osadów czwartorzędowych o zmiennej miąższości. Baza surowców użytecznych w takich osadach jest dość uboga.

Na obszarze objętym LSR oprócz niewielkich i bardzo głęboko zalegających pokładów węgla brunatnego nie występują inne kopaliny podstawowe.

Tab. 6 Złoże – punkty centralne (wg systemu MIDAS)

Lp.	Nazwa	Grupa kopalin	Podtyp	Zasoby geologiczne wg stanu na 31-12-2006 r. (tys. ton)
1.	Więcbork	węgle brunatne	węgiel energetyczny	nierozpoznane
2.	Suchorączek	kruszywa naturalne	piasek	756
3.	Suchorączek II	kruszywa naturalne	piasek	
4.	Śmiłowo I	kruszywa naturalne	piasek	74
5.	Puszcza I	kruszywa naturalne	piasek ze żwirem	83
6.	Zakrzewska Osada I	kruszywa naturalne	piasek, piasek ze żwirem	579
7.	Jeleń	kruszywa naturalne	piasek	108
8.	Iłowo-Diabli Kąt	kruszywa naturalne	piasek	1176

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

9.	Iłowo II	krety	kreta jeziorna	wyekspluatowane
10.	Jazdrowo	kruszywa naturalne	piasek ze żwirem	266
13.	Wiśniewa	kruszywa naturalne	piasek ze żwirem	275

Źródło: www.pig.gov.

LESISTOŚĆ

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej na podstawach ekologiczno-fizjograficznych teren objęty LSR położony jest w Krainie Wielkopolsko-Pomorskiej (III) w dzielnicy przyrodniczo-leśnej Pojezierza Krajeńskiego (III.2).

Tereny leśne na terenie objętym Strategią zajmują powierzchnię 15.795 ha.

Tab. 7 Zestawienie powierzchni lasów na terenie objętym LSR na dzień 31.12.2006 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Lasy publiczne				Lasy prywatne (w ha)	Lesistość w %
		razem	Własność Skarbu Państwa		własność gmin		
			razem	w tym zarządzie Lasów Państwowych			
Gmina Sępólno Krajeńskie	6.341	5.748	5.687	5.655	61	593	27,7
Gmina Sośno	2.786	2.615	2.609	2.579	6	171	17,2
Gmina Więcbork	6.668	6.038	6.021	5.986	17	630	28,3
RAZEM	15.795	14.401	14.317	14.220	84	1.394	73,20

Źródło: dane z GUS na dzień 31.12.2006 r.

Na terenie krainy Wielkopolsko – Pomorskiej, dzielnicy Pojezierza Krajeńskiego największą powierzchnię zajmują siedliska bór mieszany świeży, las mieszany świeży i las świeży. Najliczniej występujące bory sosnowe reprezentowane głównie przez suboceaniczny bór świeży. Najwyższe wzniesienia, często pokryte są śródładowym borem suchym. Bory mieszane reprezentują zespół dąbrowy oraz bardziej charakterystyczny dla tego obszaru kontynentalny bór mieszany. Oprócz w/w

siedlisk w niewielkich ilościach występują też siedliska: olsów, olsów jesionowych, lasu wilgotnego, borów mieszanych bagiennych, itp.

Na terenie objętym LSR stwierdzono następujące **formy degeneracji zespołów leśnych**:

- neofityzacja jest formą degradacji lasu wynikającą ze sztucznej uprawy lub samoistnego wnikania gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia do składu gatunkowego drzewostanów na danym terenie, problem ten występuje na niewielkiej powierzchni,

- pinetyzacja (borowacenie) wyróżnia się na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów świeżych; słaby i średni stopień pinetyzacji stwierdzono na 41 % powierzchni, zaś mocne borowacenie obejmuje zaledwie 1,98 % powierzchni leśnej zalesionej,

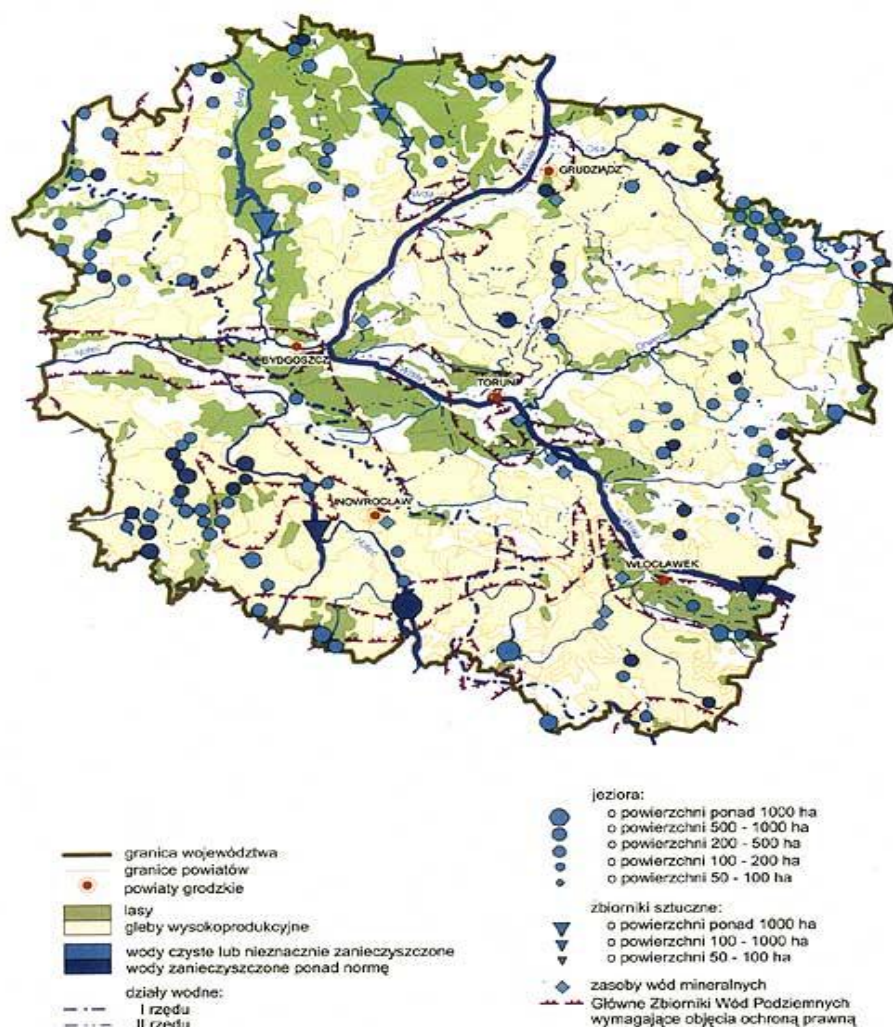
- caespityzacja (zadarnienie – nadmierny rozwój runa trawiastego) spotykana w większości siedlisk.

ZASOBY WODNE

Warunkiem rozwoju gospodarczego regionu są bogate zasoby czystych wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych. Stanowią one niezbędny czynnik do właściwego rozwoju zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego, warunkują rozwój gospodarki rolnej oraz umożliwiają poprawę jakości życia mieszkańców. Zasoby wodne w bardzo dużym stopniu decydują o konkurencyjności regionu, gwarantują ciągłość procesów przyrodniczych, decydują o walorach ekologicznych regionu i różnorodności biologicznej.

Rys. 4 Ocena zasobów i jakości wód powierzchniowych i podziemnych województwa kujawsko-

pomorskiego.

Wody powierzchniowe

Przez teren powiatu biegnie dział wodny I - rzędu oddzielający dorzecza Wisły i Odry. W dorzeczu Odry położona jest gmina Więcbork, zachodnia część gminy Sośno oraz południowa (na południe od Sępolenki), mniejsza część gminy Sępólno Krajeńskie. W dorzeczu Wisły leży większa część gminy Sępólno Krajeńskie oraz wschodnia część gminy Sośno. Głównymi rzekami w dorzeczu Wisły są Kamionka i Sępolenka, w dorzeczu Odry - Łobzonka i Orla.

Jeziora

Powiat sępoleński należy do obszarów o relatywnie dużym wskaźniku jeziorności. W gminach Więcbork i Sępólno Krajeńskie jest ona oceniana na około 3 - 4 % powierzchni ogólnej gmin, w gminie Kamień Krajeński na około 2 - 3 %, a gmina Sośno lokowana jest w grupie gmin o

jeziorności poniżej 1%. Wyłączając z tej grupy gminę Kamień Krajeński przedstawia się nam wskaźnik jeziorności objęty LSR.

Na obszarze powiatu znajduje się 52 jeziora o powierzchni ponad 1 ha. Rozmieszczenie jezior jest bardzo nierównomierne. Najwięcej znajduje się w gminie Więcbork (prawie połowa). Wszystkie jeziora zawdzięczają swoje powstanie epoce lodowcowej a powstały w wyniku erozyjnej działalności wód lodowcowych (jeziora rynnowe) bądź w dnach wytopisk polodowcowych (jeziora morenowe). Zdecydowanie największym jeziorem na obszarze powiatu jest jezioro Więcborskie (218,29 ha). Poza tym 3 jeziora mają powierzchnię ponad 140 ha: Sępoleńskie (175,5 ha), Lutowskie (162,97 ha) i Mochel (157,13 ha) a łącznie 26 jezior o powierzchni ponad 20 ha.

Tab. 8 Jeziora obszaru objętego LSR o powierzchni powyżej 20 ha.

Lp.	Nazwa	Gmina	Powierzchnia (ha)	Objętość (tys.m ³)	Głęb. max (m)
1.	Więcborskie	Więcbork	218,29	16206,2	18,5
2.	Sępoleńskie	Sępólno	175,50	7501,6	10,9
3.	Lutowskie	Sępólno	162,97	5492,3	12,1
4.	Juchacz	Sępólno	73,85	961,8	2,6
5.	Zakrzewskie	Więcbork	77,30	2574,9	7,5
6.	Czarmuńskie Duże	Więcbork	63,61	1642,6	6,0
7.	Runowskie Duże	Więcbork	55,96	1274,0	4,3
8.	Rościmińskie	Więcbork	47,30	4462,0	23,6
9.	Niechorz	Sępólno	44,31	1919,8	12,3
10.	Ostrowo	Więcbork	42,33	997,6	6,0
11.	Dziedno	Sośno	51,82	b.d.	b.d.
12.	Będgoskie	Więcbork	38,52	1771,2	9,5
13.	Koniczne	Więcbork	42,78	1582,6	11,5
14.	Śmiłowskie	Więcbork	27,99	1182,4	10,8
15.	Głębozeczek	Więcbork	31,62	b.d.	14,0
16.	Gardzinowo	Więcbork	23,69	462,0	10,4
17.	Jeleń	Więcbork	26,37	b.d.	b.d.
18.	Stryjewo	Więcbork	170,73 *	11313,8	16,4
19.	Weśredniak	Więcbork	23,01	b.d.	b.d.
20.	Pęperzyńskie	Więcbork	50,57	b.d.	b.d.

* tylko ok. 60 % powierzchni jeziora znajduje się na terenie powiatu sępoleńskiego

Źródło: dane z Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Sępólnie Krajeńskim

OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ

Powiat sępoleński, na którego znacznej części znajduje się teren objęty LSR, charakteryzuje się dużym udziałem powierzchni chronionych oraz występowaniem kilku form ochrony przyrody. Łącznie powierzchnie chronione zajmują ok. 60.639 ha, co stanowi 76,65 % powierzchni ogólnej i wskaźnik ten jest zdecydowanie najwyższy wśród powiatów ziemskich.

Najwyższą pod względem prawnym, występującą formą ochrony są **rezerваты przyrody**. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, za rezerwat przyrody uznaje się obszar obejmujący zachowane

w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej, mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych bądź krajobrazowych. Na terenie powiatu znajduje się 6 rezerwatów przyrody:

- **„Gaj Krajeński”** (w gminie Sępólno Krajeńskie) - utworzony w 1965 r. w celu ochrony drzewostanu bukowego na siedlisku grądowym oraz runa leśnego (unikatowego na równinach), o pow. 10,27 ha;
- **„Lutowo”** (w gminie Sępólno Krajeńskie) – utworzony w 1955 r. w celu ochrony fragmentu boru bagiennego, o pow. 19,39 ha;
- **„Wąwelnio”** (w gminie Sośno) – utworzony w 1958 r. w celu ochrony lasu liściastego z wiekowymi okazami dębu, jesionu, buku i stanowiskiem brekini, o pow. 4,72 ha (poza terenem KPK);
- **„Buczyna”** (w gminie Sępólno Krajeńskie) - utworzony w 2000 r. w celu ochrony drzewostanu bukowego, o pow. 20,01 ha;
- **„Deby Krajeńskie”** (w gminie Sępólno Krajeńskie) – utworzony w 2000 r. w celu ochrony lasu grądowego z drzewostanem dębowo - bukowym, o pow. 45,83 ha;
- **„Jezioro Wieleckie”** (w gminie Więcbork) – utworzony w 2005 r. w celu ochrony fauny i flory wodnej jeziora o pow. 102,76 ha.

Jak więc widać na przedstawionej powyżej informacji, wszystkie rezerваты przyrody powiatu sępoleńskiego, są jednocześnie rezerwatami wchodzącymi w skład obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju.

Na terenie powiatu sępoleńskiego znajduje się **Krajeński Park Krajobrazowy**, który został utworzony z inicjatywy lokalnej społeczności, na mocy Rozporządzenia Nr 24/98 Wojewody Bydgoskiego dnia 17 sierpnia 1998 roku. Jego teren obejmuje gminy:

1. Więcbork (22 283 ha),
2. Sępólno Krajeńskie (22 066 ha),
3. Kamień Krajeński (15 835 ha),
4. Mrocza (4 881 ha),
5. Kęsowo (8 330 ha),
6. Sośno (455 ha – część powierzchni gminy).

Zajmuje powierzchnię 73 850 ha (60.639 ha na terenie powiatu sępoleńskiego) terenu typowo rolniczego, urozmaiconego lasami, pagórkami i jeziorami. Większość miejscowości na terenie Parku jest wyłączonych z jego granic i obowiązują tu zasady ochrony ustalone dla obszarów chronionego

krajobrazu. Skupiając się zatem tylko i wyłącznie na terenach Gmin Sępólno Krajeńskie, Sośno oraz Więcbork, obszar Krajeńskiego Parku Krajobrazowego liczy: 44.804 hektary.

Krajeński Park Krajobrazowy utworzono w celu zachowania unikalnego środowiska przyrodniczego oraz swoistych cech krajobrazu. Bogactwo form rzeźby tego terenu związane jest ze zlodowaceniem bałtyckim. Tereny leśne Parku to duże zróżnicowanie roślinności. Obszary sandrowe porastają głównie bory sosnowe, w wilgotnych obniżeniach występują torfowiska pochodzenia wytopiskowego.

Obszary chronionego krajobrazu są to wyróżniające się krajobrazowo tereny o różnych typach ekosystemów, których zagospodarowanie powinno zapewnić stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych. Pełnią one rolę płatów i korytarzy ekologicznych, łączących cenniejsze przyrodniczo obiekty w jeden spójny system ekologiczny. Na terenie objętym LSR wyznaczono 2 obszary chronionego krajobrazu. Są to :

- Ozy Wielowickie (815 ha)
- Dolina rzeki Sępoleńki (650 ha).

Na obszarze powiatu sępoleńskiego, którego znaczna część wchodzi w tereny objęte LSR, znajduje się **80 pomników przyrody**. Wśród nich najliczniejszą grupę stanowią pojedyncze drzewa (37) i skupienia drzew (36). Poza tym znajduje się 5 alei przydrożnych i 2 głązy narzutowe.

Na terenie gmin: Więcbork i Sępólno Krajeńskie znajduje się jeden zespół **przyrodniczo-krajobrazowy**: Torfowisko Messy. Zespół ten utworzony został w 1997 roku i zajmuje powierzchnię 634,45 ha.

ZANIECZYSZCZENIE ŚRODOWISKA

Przedstawione wyżej zasoby i walory środowiska przyrodniczego w powiecie sępoleńskim na terenie objętym LSR ulegają licznym zagrożeniom i zanieczyszczeniom. Zaliczamy do nich promieniowanie elektromagnetyczne, odpady inne niż niebezpieczne, zanieczyszczenia wód powierzchniowych, zanieczyszczeń wód podziemnych.

UWARUNKOWANIA KULTUROWE

Wszystkie gminy, na obszarze których działa Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA to obszar, jak mówi sama nazwa, Krajny. Teren tego regionu znajduje się na styku Wielkopolski, Kujaw i Pomorza. To właśnie na Krajnie odnajdujemy naleciałości innych grup etnicznych, między innymi: Borowiaków i Kaszubów. Teren Pojezierza Krajeńskiego (to kolejna nazwa tych ziem) położony jest między rzeką Gwdą na zachodzie, Dobrzyńką i Kamionką na północy, Brdą na wschodzie i Notecią na południu. Dzieli się on na Krajnę Złotowską, która do 1945 roku

pozostawała poza granicami Polski, oraz wschodnią Krajnę Nakielską, w której centrum leży Więcbork, gmina wchodząca w skład Lokalnej Grupy Działania.

Dla pierwszych grup ludzkich podstawą **zdobycia pożywienia** na terenie Krajny było zbieractwo – zachowane do dzisiaj dzięki bogactwu lasu (jagody, maliny, czarny bez, grzyby), rybołówstwo – zachowane do dzisiaj dzięki bogactwu jezior i rzek i myślistwo – kwitnie nieustannie dzięki zasobom lasu. Wraz z uprawą ziemi wzrastała rola rolnictwa. Dawne formy zdobywania pożywienia ustąpiły miejsca rozkwitowi rolnictwa. Przetrwały one do dzisiaj, jednak jest to bardziej forma rozrywki i relaksu.

Z pierwszymi rolnikami na naszych ziemiach pojawiły się **galezie wytwórczości** jak: tkactwo i garncarstwo – uważane za domenę kobiecą. W ostatnich latach sztuka dawna, ludowa zyskała na znaczeniu co przyczyniło się do rozkwitu tego rzemiosła przy ośrodkach kultury znajdujących się na terenie objętym LSR.

Na Krajnie sztuka ludowa wyrażała patriotyzm. Nadzwyczajne znaczenie miało w późniejszym okresie hafciarstwo i rzeźba. Haftowane gorsety, czerwone kabaty (zwane jakami) z kolorowymi fartuchami, spódnicami z trójkolorowymi haftami (granat, czern, błękit), delikatnie wskazywały na pokrewieństwo ludowe z Kaszubami. Niestety stroje ludowe zaniknęły w formie pierwotnej jeszcze przed I wojną światową w wyniku silnego naporu mody miejskiej. Jedynie święta ludowe promujące Krajnę przypominają nam o przynależności do małej ojczyzny.

Rzeźba – głównie sakralna, przydrożna, ludowa – informowała o różnicach kulturowych i manifestowała Polskość i religijne oddanie. Najpopularniejszymi tematami były pomniki Chrystusa (pomnik Chrystusa Króla w Sępólnie Krajeńskim, zwany *Pomnikiem Wdzięczności*, zburzony przez żołnierzy niemieckich w 1939 roku), Piety, Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia. Twórczość zdobniczą, wykończeniową estetyczną zauważamy w budownictwie sakralnym (kościół drewniany, budowane na zrąb, konstrukcje wieńcowe, sumikowo-łątkowe) jak również w budownictwie mieszkalno-gospodarczym (chaty podcieniowe).

W życiu mieszkańców najważniejsze były obrzędy i zwyczaje związane z rokiem obrzędowym oraz uroczystości rodzinne.

Z końcem roku kolędowano ze „żłóbkim”, w którym leżał nowo narodzony Jezus, by wyrazić chwałę Narodzonemu Dzieciątku.

Po Święcie Trzech Króli wędrowały „Herody” odwiedzając bardziej zasobnych mieszkańców wsi, gdzie spożywano jadło, pito gorzałkę i gawędzono.

Następnie obchodzono Święto Matki Boskiej Gromnicznej (2.II) i Święto św. Agaty (5.II) a potem huczne zapusty, nasycone wypiekami, przepełnione radością i wzajemnymi odwiedzinami poprzedzały srodę popielcową i długi, sześciotygodniowy czas postu. Powagę i surowość tego okresu można

odczytać poprzez fakt ukrywania naczyń, w których przygotowywane były potrawy mięsne, poprzez spożywanie mleka „odchudzonego”, ziemniaków, wody śledziowej, śledzie w soli, oleju. Praktykowano także, tzw. „głodne piątki”, które przejawiały się rezygnowaniem ze spożywania jakiegokolwiek posiłku. Tak było aż do Wielkanocy.

W czasie Wielkanocnym smagano się dyngusem przy czym wyrażano radość z powodu Zmartwychwstania Pańskiego i zakończenia postu.

W miesiącu czerwcu (23.VI) obchodzono święto „Nocy Świętojańskiej” („Noc Kupały”, „Sobótka”). Chłopcy rozpalali ognisko, chcąc w ten sposób odpędzić zło i zapraszali dziewczęta do tańca. Najbardziej symbolicznym momentem było puszczanie wianków. Ku zadowoleniu wszystkich zwyczaj ten pozostał do dnia dzisiejszego i dzięki temu możemy utrwać i przekazywać słowiańskie tradycje na terenach Krajny.

Okres jesieni to przede wszystkim Dzień Wszystkich Świętych (1.XI) i Dzień Zaduszny, tzw. Zaduszki (2.XI). W te szczególne dni pamięć poświęcona była zmarłym. Czyszczono mogiły, dbano o ich zewnętrzny wizerunek jak również obdarowywano dziady pieczywem proszalnym (inaczej: boży chlebek, proszalny chleb, bochen dziadowski, bożok).

Zwyczaje rodzinne zachowane do dzisiaj to przede wszystkim czuwanie przy zmarłym czego obecnie daje wyraz różaniec, wspólne biesiadowanie po pogrzebie – obecna stypa, a obrzędy związane z ucztą weselną, które jeszcze występują (choć coraz rzadziej) to odprowadzanie pary młodej do kościoła przy akompaniamencie muzyki oraz oczepiny.

W ostatnich latach należy zauważyć powolny aczkolwiek sukcesywny powrót do pielęgnowania wszelkich tradycji. Dzięki takim ruchom jak zawiązywanie się różnych organizacji, stowarzyszeń, kół gospodyń wiejskich możemy przenieść tamte czasy, na nasz grunt.

UWARUNKOWANIA HISTORYCZNE

Nazwa Krajna pochodzi ze Średniowiecza, ponieważ leżała na ówczesnych krańcach Wielkopolski, granicząc z państwem krzyżackim. Krajna od wieków była obszarem migracyjnym, na którym ścierały się różne wzory kulturowe. Przyjmuje się pogląd, że tereny te były zasiedlone przez Gotów, gdyż tylko na tym obszarze występują cmentarzyska kurhanowe i kręgi kamienne mające analogie w Skandynawii. W okresie rodzącego się państwa polskiego Krajna należała do plemiennych związków pomorskich. Walkę o włączenie ziemi krajeńskiej do państwa piastowskiego rozpoczął już Mieszko I. Walki o ziemię krajeńską kontynuował Bolesław Chrobry, po nim Bolesław Śmiały i książę Polski Władysław Herman. Cała Krajna w granicach państwa polskiego znalazła się dopiero w latach 1119 – 1120.

Rozbicie dzielnicowe Polski nie spowodowało zastoju ani upadku stosunków społeczno - gospodarczych. Przyczyną tego był fakt, iż przez ziemie Krajny przebiegały drogi handlu tranzytowego biegnące z południa w stronę Gdańska. *Via mercatorum (publica strata)* to nazwa drogi idącej z Poznania do Gdańska. Odegrała ona bardzo ważną rolę w utrzymaniu rozwoju ekonomicznego jak i osadnictwa. Wspierającym te zadania był szlak idący od Nakła przez Mroczę, Więcbork, Sępólno Krajeńskie, Kamień Krajeński, Raciąż do Gdańska.

Wiek XIII – XV to okres przywilejów lokacyjnych dla miast Krajny. W XV stuleciu osiedliła się tu grupa czeskich husytów, pod koniec XVI wieku przybyli Szkoci wyznania protestanckiego również luteranie i kalwini. Po I rozbiórce Polski Niemcy nasilili kolonizowanie terenu Krajny. Ekspansja niemiecka przybierała agresywne formy, a jej celem było zgermanizowanie tych obszarów. Te działania spowodowały ożywienie polskich tradycji, które już zanikały. Pozostanie, po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, tak dużej mniejszości Niemieckiej na Krajnie źle skończyło się dla miejscowych Polaków na początku II wojny światowej. Po II wojnie światowej na Krajnę przybywali przesiedleńcy z Wileńszczyzny, okolic Lwowa, Łemkowie, Bukowińcy oraz ludność z Kurpiowszczyzny.

2.2. OCENA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA/POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY I GOSPODARCZY/POZIOM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ.

DEMOGRAFIA

Powiat sępoleński na dzień 31 XII 2007 r. liczył 42 295 mieszkańców z czego prawie 42 % stanowi ludność miejska. Pod względem gęstości zaludnienia, która wynosi 52 osoby/km² powiat sępoleński plasuje się na 21 miejscu wśród 23 powiatów województwa kujawsko-pomorskiego. Powiat charakteryzuje się bardzo małą, na tle innych obszarów województwa gęstością zaludnienia, zwłaszcza na obszarach wiejskich, cecha ta wpływa niekorzystnie na możliwości rozwoju gminy oraz jakość życia jej mieszkańców.

Spośród 4 gmin powiatu, z których 3 tworzą LGD, zarówno pod względem liczby mieszkańców, jak i powierzchni, wyróżniają się 2 gminy: Sępólno Krajeńskie, koncentrujące 39 % ogółu mieszkańców i zajmujące 29 % powierzchni powiatu oraz Więcbork, skupiający 32 % mieszkańców i zajmujący 30 % powierzchni ogólnej. Siedziby tych gmin stanowią również główne ośrodki obsługi mieszkańców i działalności gospodarczych.

Tab. 9 Dane demograficzne.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców		
		miasto	wieś	OGÓŁEM
1.	Gmina Sępólno Kraj.	9.246	6.810	16.056
2.	Gmina Więcbork	5.803	7.417	13.220
3.	Gmina Sośno	-	5.276	5.276
	RAZEM	15.049	19.503	34.552

Źródło: dane z GUS/ RBD stan na 31.12.2006 r.

Na tle województwa przyrost naturalny jest drugim w kolejności powiatem po powiecie grudziądzkim o najwyższym w województwie przyroście naturalnym wynoszącym w 2006 r. według danych GUS 4,71 na 1000 mieszkańców co w przeliczeniu na liczbę mieszkańców wynosi 199 osób rocznie (dla porównania w 2000 r. wskaźnik ten wynosił 2,68).

Ponad 42% mieszkańców powiatu zamieszkuje miasta, z których Sępólno Krajeńskie liczy 9,3 tys. i jest znacznie większe od Więcborka – 5,9 tys. i Kamienia Krajeńskiego – 2,3 tys. Obiektywnie wszystkie miasta powiatu zaliczają się jednak do jednostek małych (Sępólno Krajeńskie – 24. lokata wśród 52 miast, zaledwie 0,73% ludności miejskiej województwa) lub bardzo małych (Więcbork – 30., a Kamień Krajeński – 46 lokata) w skali województwa.

Uwzględniając tylko ludność wiejską, wszystkie jednostki lokują się na pograniczu gmin małych i średnich, zajmując lokaty (wśród 127 obszarów wiejskich województwa), odpowiednio: Więcbork – 37., Sępólno – 44., Sośno – 72. i Kamień – 91.

Gęstość zaludnienia tak w gminach powiatu jak i na terenie działania LGD, jest bardzo mała na tle województwa. Podkreślić należy, że żadna z gmin powiatu nie notuje wskaźnika zbliżonego do średnich wojewódzkich. Powiat jest więc zdecydowanie najsłabiej zaludnioną częścią województwa biorąc pod uwagę gęstość zaludnienia na obszarach bez lasów, łąk i pastwisk. Wskaźnik ten jest uważany za najbardziej miarodajny, gdyż dotyczy obszarów faktycznie zamieszkałych, na których prowadzi się aktywności gospodarcze.

BEZROBOCIE I RYNEK PRACY

Największym problemem z jakim boryka się powiat, tym samym obszar objęty LSR, jest wysokie bezrobocie, które w grudniu 2007 r. sięgało 22 % gdzie średnia dla województwa kujawsko – pomorskiego wyniosła 19 %. Zauważalną tendencją od kilku ostatnich lat jest systematyczny spadek bezrobocia, jest to najwidoczniejsze w okresach letnich kiedy osoby bezrobotne podejmują prace sezonowe w kraju i za granicą. 60 % zarejestrowanych w PUP bezrobotnych zamieszkuje obszary

wiejskie, odsetek kobiet wśród osób bezrobotnych wynosi 62,3 %. Wśród osób bezrobotnych w powiecie dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, którzy stanowią ponad 38 %, osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej gimnazjalnego stanowią 32,8 %, z wykształceniem wyższym tylko 2,4 %.

Teren, na którym działa LGD jako obszar o charakterze typowo rolniczym, cechuje się niskim poziomem przedsiębiorczości. Liczba działających firm oraz wielkość zatrudnienia poza rolnictwem jest stosunkowo niewielka. Brak jest dużych zakładów produkcyjnych, a działalność gospodarcza oprócz rolnictwa w dużym stopniu powiązana jest z przetwórstwem i handlem drzewnym. Prężnie działającymi firmami o zasięgu ponadpowiatowym są np. „Gabi –Bis” Sp. z o.o., „Lemar”, „MDD” Sp. z o.o., „Acer”, „R+S Meble”, Nadleśnictwa Lutówko i Runowo Krajeńskie. Pozostałe podmioty gospodarcze działające na terenie objętym LSR w głównej mierze działają w branżach:

- handel hurtowy i detaliczny, obsługa i naprawa pojazdów, sprzedaż paliw
- usługi budżetowe (administracja, edukacja, ochrona zdrowia)
- budownictwo
- przetwórstwo przemysłowe
- obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach wynosi:

- Sępólno Krajeńskie – 1.245 tj. 41,2 %;
- Kamień Krajeński – 483 tj. 16,0 %;
- Więcbork – 1.023 tj. 33,8 %;
- Sośno – 272 tj. 9,0 %.

AKTYWNOŚĆ WYRAŻONA POPRZEZ DZIAŁALNOŚĆ STOWARZYSZEŃ

Bardzo ważnym wskaźnikiem ilustrującym aktywność społeczności lokalnej jest wyrażanie się poprzez działanie w różnego rodzaju organizacjach pozarządowych. Teren powiatu sępoleńskiego jest bogaty w aktywność ludzi pragnących działać, ukazywać najbardziej atrakcyjne gałęzie obszaru, na którym zamieszkują. Organizacje, o których mowa, w głównej mierze wspierają ludzi niepełnosprawnych, działają na korzyść dzieci i młodzieży, krzewią sport, ruch, aktywny wypoczynek oraz działają w kierunku rozwoju turystyki na terenie powiatu oraz obszarze objętym LSR. Poniższa tabela przedstawia organizacje pozarządowe (nie uwzględniając organizacji przykościelnych, które także swym działaniem jednoczą i mobilizują społeczność lokalną do działania) mające siedzibę na terenie powiatu sępoleńskiego a tym samym działające na obszarze działania LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA.

Tab. 10 Organizacje pozarządowe powiatu sępoleńskiego/ obszaru LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA.

SIEDZIBA	STOWARZYSZENIA ZWYKŁE	STOWARZYSZENIA KULTURY FIZYCZNEJ NIEPROWADZĄCE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	UCZNIOWSKIE KLUBY SPORTOWE	STOWARZYSZENIA ZAREJESTROWANE W KRS
teren powiatu sępoleńskiego	4	20	13	44
teren działania LGD	4	13	11	37

Źródło: dane z Wydziału Organizacyjnego i Spraw Obywatelskich oraz z Wydziału Edukacji, Kultury, Sportu, Turystyki i Promocji Starostwa Powiatowego w Sępólnie Krajeńskim

Analizując powyższe dane jednoznacznie wynika, że zdecydowana większość organizacji jw. mających siedzibę na terenie powiatu sępoleńskiego, mieści się w strefie obejmującej LSR.

AKTYWNOŚĆ WYRAŻONA POPRZEZ FREKWENCJĘ W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH NA PRZYKŁADZIE WYBORÓW DO RAD MIEJSKICH/ GMINY W ROKU 2006.

Tab. 11 Aktywność wyborcza w wyborach do rad miejskich/ gmin w roku 2006 na terenie objętym LSR.

NAZWA GMINY	LICZBA WYBORCÓW UPRAWNIONYCH DO GŁOSOWANIA	LICZBA WYBORCÓW FAKTYCZNIE GŁOSUJĄCYCH
Sępólno Krajeńskie	12.542	4.762
Więcbork	10.302	4.473
Sośno	4.039	1.623
RAZEM	26.883	10.858

Źródło: www.pkw.gov.pl

Na podstawie wyżej przedstawionych danych trzeba mieć nadzieję, że poprzez aktywizowanie społeczności lokalnej do działań mających dobro i rozwój terenu objętego strategią, uda się również popularyzować i rozpowszechnić potrzebę, a nawet konieczność aktywności wyborczej.

ROLNICTWO

Teren objęty LSR ze względu na małe uprzemysłowienie i dużą ilość użytków rolnych na poziomie 65,5 % zaliczany jest do typowo rolniczych obszarów. Rolnictwo stanowi znaczący sektor w gospodarce.

Na ogólną powierzchnię 79 109 ha użytkowanie gruntów powiatu sępoleńskiego przedstawia się następująco:

- użytki rolne: 51 810 ha (65,5%) w tym:
  - grunty orne: 43 725 ha,
  - sady: 278 ha,
- łąki i pastwiska: 6 504 ha,
  - pozostałe (grunty rolne pod budynkami, rowami i stawami): 1 303 ha
- grunty leśne 19 943 (25,2%) ha w tym:
  - lasy: 19 345 ha,
  - grunty zadrzewione i zakrzaczone: 598 ha
- grunty zabudowane i zurbanizowane: 2 556 ha (3,2%),
- grunty pod wodami: 2 014 ha (2,5%),
- tereny różne (nieużytki, użytki ekologiczne): 2 786ha (3,5%).

Według struktury własnościowej w powiecie sępoleńskim dominują grunty będące własnością osób prywatnych - 50,1 % (39 625 ha), grunty Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe - 24,3 % (19 201 ha), grunty Zasobu Własności Skarbu Państwa - 15,4 % (12 176 ha), osób prawnych 1,9 % (1503 ha), kościołów i związków wyznaniowych - 1,4 % (1132 ha), grunty pozostałe (własność gmin, powiatu, województwa i inne) - 6,9 % (5458 ha).

Na terenie powiatu sępoleńskiego przeważają gospodarstwa indywidualne prowadzące produkcję mieszaną, które stanowią prawie połowę wszystkich gospodarstw (47 %). Spośród pozostałych, większość ok. 1/3 tj. 34 % gospodarstw jako główny kierunek produkcji stanowi produkcja zwierzęca, a pozostałe 19 % gospodarstw prowadzi tylko produkcję roślinną. Przeważającą produkcją jest produkcja zbóż oraz chów trzody chlewnej, zauważalna jest stabilizacja w produkcji bydła mlecznego, spowodowana ograniczeniami związanymi z kwotowaniem produkcji mleka.

Tab. 12 Struktura wielkości gospodarstw.

Lp.	Powierzchnia gospodarstwa w ha	Liczba gospodarstw	Powierzchnia całkowita gospodarstw w ha
1.	0-1*	948	364
2.	1-2	303	449
3.	2-5	267	842
4.	5-10	259	1 998
5.	10-15	371	4 611
6.	15-20	301	5 177
7.	20-30	311	7 598

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Lp.	Powierzchnia gospodarstwa w ha	Liczba gospodarstw	Powierzchnia całkowita gospodarstw w ha
8.	30-50	179	6 569
9.	powyżej 50	130	18 809
	RAZEM	3069	46 417

*działki ewidencyjne, które wg. definicji nie są traktowane jako gospodarstwo rolne (czyli jest 2 121 gospodarstw)

Źródło: opracowane wg danych z referatów podatków poszczególnych urzędów gmin powiatu sępoleńskiego

Przeciętna wielkość indywidualnego gospodarstwa rolnego w powiecie, według danych z referatów ds. podatków wynosi ok. 21,72 ha i jest to wartość jedna z najwyższych wśród powiatów województwa kujawsko-pomorskiego, dla którego średnia wojewódzka wynosi 14,65 ha.

Za obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) uznano wszystkie gminy wiejskie objęte Lokalną Strategią Rozwoju LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJANA (zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania objętej planem rozwoju obszarów wiejskich - Dz. U. z dnia 22 kwietnia 2004 r.)

PODMIOTY GOSPODARCZE

Gminy terenu LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA wykazują niezbyt zróżnicowany stan rozwoju przedsiębiorczości. Podstawowe różnice zaznaczają się w:

- liczbie i wskaźnikach firm w miastach i na obszarach wiejskich,
- strukturach firm wg rodzajów działalności w poszczególnych gminach.

Obszary wiejskie obszaru LSR wykazują w każdej z gmin podobny wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów w odniesieniu do liczby mieszkańców (wskaźnik przedsiębiorczości), podobnie nie obserwuje się zbyt dużych różnic pomiędzy miastami powiatu. Konsekwencją tego jest, że dwie gminy miejsko-wiejskie notują zbliżony wskaźnik przedsiębiorczości i jest on wyraźnie wyższy, niż w gminie wiejskiej Sośno.

2.3. SPECYFIKA OBSZARU OBJĘTEGO LSR.

Teren objęty LSR zwany **Krajną** należy do obszarów o dużych możliwościach turystycznych. Świadczą o tym bogate walory i duża atrakcyjność środowiska przyrodniczego, w tym krajobrazu oraz środowiska kulturowego. Walory przyrodniczo - krajobrazowe obszaru wynikają przede wszystkim z urozmaiconej rzeźby terenu, wysokiego stopnia lesistości, wysokiej jeziorności (przy dużej ich przydatności dla turystyki i wędkarstwa), bardzo dobrego stanu środowiska przyrodniczego

oraz położenia, w znacznej części obszaru objętego LSR, w obrębie Krajeńskiego Parku Krajobrazowego.

O przydatności i wartości obszaru objętego LSR dla rozwoju turystyki świadczą następujące parametry:

1. ponad 3/4 powierzchni ogólnej zajmują obszary chronione; oprócz parku krajobrazowego, obiektami chronionymi są rezerwaty przyrody, użytki ekologiczne, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, pomniki przyrody (w tym kilkanaście oznaczonych ze względu na wiek i wielkość jako klasa I, jak również kilka oznaczonych jako klasa „0”);
2. na terenie obszaru objętego LSR jest 20 jezior;
3. wskaźnik lesistości wynoszący prawie 1/4 powierzchni ogólnej; należy tu jednak zauważyć, że przydatność lasów dla turystyki i rekreacji jest zróżnicowana – w części są to małe i rozdrobnione kompleksy leśne o dużych walorach krajobrazowych, ale małej wartości dla penetracji turystycznej – największą przydatność wykazują lasy zachodniej części obszaru;
4. lokalnie duże zróżnicowanie rzeźby terenu;

Turystycznej penetracji obszaru objętego LSR oraz korzystaniu z walorów rekreacyjnych sprzyja dosyć gęsta sieć pieszych szlaków turystycznych, których jest 12 (spośród 114 ogółem w regionie). Turystyka wędrownicza w ostatnich latach przeżywa regres, stąd też obecność wyznaczonych i opisanych szlaków pieszych jest wprawdzie czynnikiem poprawiającym atrakcyjność obszaru dla tego typu ruchu, niemniej jednak niestety nie wiąże się z dużym natężeniem ruchu. Warto zauważyć jednak, że obszar, o którym mowa wykazuje predyspozycje dla rozwoju agroturystyki, a dla tego segmentu ruchu szlaki piesze stanowią istotne wzbogacenie oferty. Szlaki przebiegają zarówno przez obszary najcenniejsze przyrodniczo (np. rezerwaty przyrody; większość szlaków biegnie na terenie KPK), jak też krajoznawczo (las, brzegi jezior, wyniesienia terenu i doliny rzek) i kulturowo (np. Komierowo) oraz przez miejsca pamięci narodowej (Karolewo). Podkreślić jednak należy duże różnice w tym zakresie pomiędzy poszczególnymi gminami, i tak zdecydowanie najgorsza sytuacja ma miejsce w gminie Sośno (krótki „tranzytowy” fragment 1 szlaku w północnej części gminy), natomiast najlepsza w gminach Więcbork (8 szlaków, w tym 3 wspólne z gminą Sępólno Krajeńskie; wszystkie szlaki rozpoczynają się lub kończą na terenie gminy Więcbork) i Sępólno Krajeńskie (7 szlaków, w tym 5 rozpoczynających się lub kończących na terenie gminy). Przebieg szlaków wskazuje, iż centrami redystrybucji turystów na terenie powiatu są przede wszystkim: Sępólno Krajeńskie, Więcbork i Sypniewo, gdzie rozpoczyna się lub kończy większość szlaków (miejscowości te stanowią węzły komunikacji publicznej, stąd łatwo w nich rozpocząć lub zakończyć wędrownicę). Przebieg szlaków pieszych - w dużej części wzdłuż lokalnych dróg (o małym natężeniu ruchu) sprzyja także wykorzystaniu ich odcinków dla turystyki rowerowej.

Tab. 13 Szlaki piesze.

Lp.	Kod, numer i kolor	Nazwa szlaku	Początek szlaku	Koniec szlaku	Długość
1.	KP-4016-y	Akademicki	Sępólno Kraj. PKS	Płocicz PKS	6,3
2.	KP-4017-n	im. gen. Jakuba Komierowskiego	Sępólno Kraj. PKS	Pruszcz PKS	29,1
3.	KP-4018-c	Rycerza Bossuty	Sępólno Kraj. PKS	Kamień Krajeński PKP	23,3
4.	KP-4019-z	Męczeństwa Krajan	Sępólno Kraj. PKS	Jastrzębiec PKS	28,6
5.	KP-4020-s	Sępoleński	Sępólno Kraj. PKS	Lutówko PKS	8,0
Lp.	Kod, numer i kolor	Nazwa szlaku	Początek szlaku	Koniec szlaku	Długość
6.	KP-4021-s	M. Zientara - Malewskiej	Jazdrowo PKS	rz. Łobzonka most	4,9
7.	KP-4022-z	Rezerwatów Krajeńskich	Sypniewo PKS	Witkowo PKS	30,4
8.	KP-4023-n	Znaku Rodła - Janiny Kłopotckiej	Sypniewo PKS	Drozdzenica PKS	35,6
9.	KP-4024-n	Dr Stanisława Łabędzińskiego	Więcbork PKS	Witosław PKS	24,5
10.	KP-4025-n	Jezior Krajeńskich	Więcbork PKS	Zabartowo PKS	9,7
11.	KP-4026-s	Więcborski	Więcbork PKS	Zabartowo PKS	20,6
12.	KP-4027-y		Zabartowo PKS	rz. Łobzonka most	24,0

Źródło: Opracowanie na podstawie danych PTTK

Coraz większą popularnością cieszy się turystyka rowerowa. Na terenie gminy Więcbork wyznaczono 5 tras rowerowych:

1. Więcbork - Runowo Krajeńskie - Lubcza - Sypniewo - Wilcze Jary - Sypniewo - Więcbork,
2. Więcbork - Runowo Krajeńskie - Czarmuń - (Puszcza) - Więcbork,

3. Więcbork - Śmiłowo - Więcbork,
4. Więcbork - Śmiłowo - Karolewo - Jastrzębiec - Śmiłowo - Więcbork,
5. Więcbork - Śmiłowo - Jastrzębiec - Wielowicz - Suchorączek - Więcbork.

Na terenie powiatu lub wzdłuż jego granic wyznaczono także 4 szlaki wodne:

- a) na Łobżonce - od Czyżkowskiego Młyna do Osieka na skraju doliny Noteci;
- b) na Orli, począwszy od jez. Runowskiego, aż do Rudy k. Wyrzyska, gdzie szlak ten łączy się ze szlakiem na Łobżonce;
- c) na Sępólnej - od Przepałkowa do Jez. Krzywe Kolano, gdzie łączy się ze szlakami na Zalewie Koronowskim;

Cechą wspólną gmin tworzących powiat jest położenie w obszarze kulturowym Krajny, wyodrębnianym na tle regionów sąsiednich. Osadnictwo na terenie obszaru objętego LSR cechuje się wielowiekową tradycją. Sępólno Krajeńskie zyskało prawa miejskie w latach 1359-60. Pierwsza wzmianka o Więcborku pochodzi z roku 1348, w 1383 określany był jako miasto (formalnie prawa miejskie dopiero w 1783 r.). Pomimo to, teren objęty LSR nie należy do obszarów o szczególnie licznych obiektach zabytkowych, co jest zazwyczaj skutkiem bardzo bogatej przeszłości historycznej, która w przypadku powiatu wynikała z pogranicznego położenia powiatu (od czego wywodzi się nazwa regionu Krajny) oraz częstych zmian przynależności państwowej. Pozostałości dziedzictwa kulturowego w postaci zachowanych obiektów, jest wprawdzie relatywnie dużo, jednak nie są one zaliczane do obiektów najwyższej rangi. Obiekty zabytkowe to przede wszystkim: układy urbanistyczne i ruralistyczne, zabudowa pałacowo-parkowa i folwarczna (głównie XIX w.), dwory, parki przydworskie, kościoły, chałupy w stylu regionalnym, cmentarze (w tym znaczna liczba ewangelickich). Pod względem rangi walorów kulturowych, szczególnie wyróżniają się miejscowości:

- Komierowo (pałac),
- Runowo Krajeńskie (kościół, ruiny pałacu),
- Sypniewo (pałac, kościół),
- Sępólno Krajeńskie i Więcbork (zabytkowe układy miejskie).

Reasumując, należy stwierdzić, iż teren objęty LSR posiada dobre predyspozycje dla rozwoju różnego rodzaju działalności turystycznych, które mogą stać się istotnym źródłem dochodów dla części mieszkańców, jak również przyczynić się do ogólnej aktywizacji gospodarczej i powstawania znacznej liczby sezonowych miejsc pracy. Obszar, o którym mowa jest postrzegany jako rejon turystyczny w opracowaniach z zakresu polityki rozwoju regionalnego województwa. Każda spośród gmin charakteryzuje się określoną atrakcyjnością – niektóre walory lokują gminy wśród obszarów o potencjalnie dobrych lub bardzo dobrych uwarunkowaniach rozwoju turystyki.

Znaczenie obszaru objętego LSR jest całkowicie nieadekwatne do walorów, które prezentuje. Opracowanie niniejszego dokumentu przyczyni się z pewnością do wykorzystania wszystkich możliwości terenu w celu pogłębienia i rozwoju ruchu turystycznego.

2.4. UZASADNIENIE SPÓJNOŚCI OBSZARU OBJĘTEGO LSR.

Obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju obejmuje takie gminy Sępólno Krajeńskie, Sosno i Więcbork i z wyłączeniem jednej gminy – Kamień Krajeński, dotyczy powiatu sępoleńskiego. Podsumowując wyżej przedstawioną diagnozę należy stwierdzić, że charakteryzuje się wysokim stopniem spójności, która przejawia się przez poniżej wyszczególnioną charakterystykę.

SPÓJNOŚĆ TERYTORIALNA I GEOGRAFICZNA

Obszar działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA położony jest na obszarze mezoregionu Pojezierza Krajeńskiego, wchodzącego w skład makroregionu Pojezierzy Południowopomorskich. Cały obszar objęty LSR łączy podobieństwo ukształtowania terenu. Najpowszechniej występującą formą morfologiczną są płaskie oraz faliste równiny morenowe pokrywające zdecydowaną większość powierzchni gmin wchodzących w skład LGD. Należy nadmienić, że całość obszaru charakteryzują zbliżone typy mikroklimatów.

SPÓJNOŚĆ PRZYRODNICZA

W każdej z analizowanych gmin znajdują się rezerваты przyrody. Każda gmina charakteryzuje się tym, iż na jej terenie są obszary Krajeńskiego Parku Krajobrazowego. Choć gmina Sośno jest najuboższa w naturalne zasoby wodne to jednak cały obszar objęty LSR otaczają jeziora. W lasach wszystkich gmin objętych niniejszą Strategią większość drzewostanów stanowi brzoza i sosna. Występują również te same gatunki zwierząt, tj. sarny, jelenie, dziki, lisy, zające, kuny, borsuki. Ptactwo tych terenów to przede wszystkim bieliki, orły i bociany.

SPÓJNOŚĆ KULTUROWO-HISTORYCZNA

Na obszarze LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA wykształciła się kultura zwana krajeńską. Jednolitość kulturowa tego obszaru przejawia się m.in. w kultywowaniu podobnych tradycji, zwyczajów, charakterystycznych dla regionu potraw. Tworzą tutaj ludowi artyści – hafciarki, malarze, rzeźbiarze. Ważnym elementem spójności kulturowej są wspólne doświadczenia historyczne.

SPÓJNOŚĆ DEMOGRAFICZNA

Ludność na obszarze LGD cechuje mała gęstość zaludnienia. Spójna jest też struktura wiekowa ludności, w szczególności grupy produkcyjnej i poprodukcyjnej. Negatywnym zjawiskiem obecnym we wszystkich gminach LGD jest niski procent osób posiadających wyższe wykształcenie oraz migracje zarobkowe młodych ludzi posiadających dobre wykształcenie.

SPÓJNOŚĆ GOSPODARCZA

Cały obszar objęty LSR leży w strefie, w której nie rozwija się przemysł uciążliwy dla środowiska, a do działalności o ponadprzeciętnym (w stosunku do liczby mieszkańców) poziomie rozwoju zaliczyć należy natomiast leśnictwo i przemysł drzewny.

SPÓJNOŚĆ ROLNICZA

Rolnictwo wykształciło podobny we wszystkich gminach model produkcji rolnej opartej na mało wymagających uprawach oraz hodowli trzody chlewnej zdecydowanie większej, niż hodowla bydła mlecznego. Rozdrobnienie sieci osadniczej oraz duże zalesienie wpływa na mniejszą powierzchnię gospodarstw, a udziały gruntów w poszczególnych klasach bonitacyjnych wskazują na relatywnie małą przydatność gleb.

SPÓJNOŚĆ TURYSTYCZNA

Jednolitość walorów turystycznych uwarunkowanych walorami geograficznymi i przyrodniczymi decyduje o spójności walorów turystycznych obszaru objętego LSR.

SPÓJNOŚĆ ADMINISTRACYJNA

Wszystkie gminy tworzące LGD znajdują się na terenie powiatu sępoleńskiego.

3. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR oraz wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy.

Analiza SWOT to najpopularniejsza heurystyczna technika analityczna, która służy do porządkowania informacji. Jest stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej.

Pozwala ona zidentyfikować problemy, potencjał rozwojowy, ewentualne zagrożenia oraz szanse.

Technika analityczna SWOT pozwala na posegregowanie posiadanych informacji o danym obszarze na cztery kategorie strategiczne - mocne strony (Strengths), słabości (Weaknesses), szanse (Opportunities) i zagrożenia (Threats).

Poprzez powyższe pojęcia należy rozumieć:

Atut – uwarunkowanie występujące na danym obszarze oceniane pozytywnie ze względu na możliwość realizacji celów rozwojowych i strategicznych, wewnętrzny potencjał gminy,

Słabość – uwarunkowanie wewnętrzne oceniane negatywnie, niewykorzystane z uwagi na realizację celów,

Szansa – korzystne zjawisko zewnętrzne (obecne) lub proces (prognozowany) sprzyjający realizacji celów rozwoju obszaru,

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Zagrożenie – zjawisko lub proces (obecny lub prognozowany) stanowiący przeszkodę w realizacji konkretnych celów strategicznych.

Mocne strony i słabości są to pozytywne i niekorzystne zjawiska wewnątrz obszaru i w jego najbliższym otoczeniu, które mają charakter endogeniczny. Natomiast szanse i zagrożenia obejmują swoim zasięgiem wszelkie zewnętrzne uwarunkowania funkcjonowania i rozwoju obszaru.

Podczas spotkań ze społecznością obszaru działania LGD zostały poddane analizie społecznej zasoby obszaru, ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, infrastruktury społecznej i potencjału gospodarczego.

MOCNE STRONY (S)	SŁABOŚCI (W)
S1. Zwarte położenie obszaru w ramach jednego powiatu,	W1. Dość wysoki poziom bezrobocia,
S2. Klimat łagodny,	W2. Ograniczone możliwości znalezienia dobrze płatnej, ciekawej pracy,
S3. Dogodne położenie w układzie sieci komunikacyjnej drogowej,	W3. brak ośrodków wspierania bezrobotnych i wykluczonych
S4. Rozległe tereny leśne obfitujące w bogate runo leśne,	W4. Odpływ młodych ludzi do większych miast i za granicę,
S5. Atrakcyjne tereny wędkarskie i łowieckie,	W5. Słabe zaangażowanie młodzieży w życie ich społeczności lokalnych (mała aktywność ludzi młodych, brak więzi z miejscem zamieszkania),
S6. Duża ilość różnych gatunków zwierząt,	W6. Brak instytucji zajmujących się rozwojem lokalnym,
S7. Czyste ekologicznie środowisko,	W7. Słaba współpraca organizacji pozarządowych pomiędzy sobą i z instytucjami samorządowymi,
S8. Istniejące rezerwaty przyrody,	W8. Zły stan techniczny atrakcyjnych zabytków,
S9. Parki podworskie i pałacowe,	W9. Niewystarczające, a w wielu miejscach brak oznakowania atrakcji turystycznych,
S10. Pomniki przyrody,	W10. Zbyt mała aktywność gospodarcza mieszkańców,
S11. Różnorodność świata roślinnego i zwierzęcego,	W11. Słaba jakość i mała ilość obiektów infrastruktury turystycznej,
S12. Duże zasoby wód podziemnych,	W12. Niewystarczający poziom znajomości języków obcych wśród mieszkańców, szczególnie w „średnim” wieku,
S13. Duża ilość ciekawych zabytków,	W13. Słaba promocja regionu,
S14. Zróżnicowana działalność gospodarcza,	W14. Słabo rozwinięta baza gastronomiczno – hotelarska,
S15. Duża ilość organizacji pozarządowych działających w różnych dziedzinach,	W15. Brak wypromowanego produktu regionalnego,
S16. Żywe tradycje pszczelarstwa,	W16. Niski poziom dochodów mieszkańców,
S17. Różnorodność kulturowa mieszkańców oraz ślady obecności różnych kultur i religii,	W17. Ujemny przyrost naturalny,
S18. Duży potencjał rolny obszaru,	W18. Słabo rozwinięta sieć gazowa na terenach wiejskich,

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	<p>W19. Słabo rozwinięta sieć kanalizacji sanitarnej na wsiach,</p> <p>W20. Zła jakość urządzeń melioracyjnych,</p> <p>W21. Dzikie wysypiska śmieci,</p> <p>W22. Mało zróżnicowana działalność kulturalna,</p> <p>W23. Niewystarczająca ilość obiektów sportowo – rekreacyjnych.</p> <p>W24. Nieład przestrzenny i architektoniczny w wielu miejscowościach,</p> <p>W25. braki w infrastrukturze społecznej, przede wszystkim placów zabaw dla dzieci, infrastruktury sportowo – rekreacyjnej.</p>
SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
<p>01. Wykorzystanie programów i funduszy z Unii Europejskiej,</p> <p>02. Pojawienie się możliwości dofinansowania w ramach różnicowania działalności gospodarczej na wsi,</p> <p>03. Rosnące zapotrzebowanie na usługi turystyczne w regionach z czystym ekologicznie środowiskiem naturalnym,</p> <p>04. Rozwój turystyki rodzinnej i biznesowej,</p> <p>05. Rozwój usług turystyczno – rekreacyjnych i budowa infrastruktury służącej turystyce,</p> <p>06. Możliwość nauki i szkolenia na odległość w tym przez Internet,</p> <p>07. Rozwój technologii internetowych,</p> <p>08. Poprawa i rozbudowa sieci dróg,</p> <p>09. Podnoszenie standardu usług gastronomicznych i hotelarskich,</p> <p>010. Bogacenie się społeczeństwa,</p> <p>011. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej obszaru,</p> <p>012. Wzrost znaczenia produktu regionalnego,</p> <p>013. Wykorzystanie bogatego dziedzictwa kulinarnego wywodzącego się z różnych kultur,</p> <p>014. Rozbudowa sieci gazowniczej,</p> <p>015. Wykorzystanie doświadczenia i wiedzy mieszkańców, którzy osiągnęli sukces,</p> <p>016. Wykorzystanie środków na zalesienie ziem o niskiej jakości,</p> <p>017. Promocja zdrowej żywności i agroturystyki,</p> <p>018. Stwarzanie klimatu i warunków dla przyszłych inwestorów</p> <p>019. Pobudzenie aktywności ludzi młodych</p>	<p>T1. Zmiany w mechanizmach wsparcia i polityce UE w dziedzinie rolnictwa,</p> <p>T2. Ruchy migracyjne prowadzące do utraty tożsamości kulturowej,</p> <p>T3. Wyludnienie i wzrost średniej wieku, wywołany szczególnie odpływem młodzieży,</p> <p>T4. Odpływ wysoko kwalifikowanej kadry,</p> <p>T5. Negatywne postrzeganie ochrony obszarów przyrodniczych w taki sposób, że będzie to wpływało na ograniczenie rozwoju,</p> <p>T6. Niska świadomość ekologiczna turystów i mieszkańców, która może prowadzić do degradacji środowiska,</p> <p>T7. Słaba infrastruktura drogowa,</p> <p>T8. Degradacja obiektów zabytkowych,</p> <p>T9. Zwiększający się poziom wandalizmu,</p> <p>T10. Trudności z wykorzystaniem funduszy unijnych,</p> <p>T11. Duża konkurencja ze strony regionów wysoko uprzemysłowionych w pozyskiwaniu inwestorów,</p> <p>T12. Silna konkurencja ze strony bardziej znanych obszarów turystyki,</p> <p>T13. Stosunkowo niski poziom wykształcenia mieszkańców obszaru</p>

Wnioski wynikające z analizy SWOT.

Z przeprowadzonej analizy SWOT wynika, że:

- Obszar LGD NASZA KRAJNA należy do słabiej rozwiniętych w województwie kujawsko - pomorskim. Przyczynami tego zjawiska jest zbyt mała ilość inicjatyw gospodarczych, odczuwana głównie na terenach wiejskich, odpływ młodej, wykształconej kadry niewidzącej perspektyw rozwoju w środowisku lokalnym, niedostateczne wykorzystanie zasobów naturalnych, brak odpowiedniej promocji obszaru w skali województwa, mała dostępność doradztwa, słaby rozwój infrastruktury technicznej niektórych wsi co przekłada się na gorszą jakość życia ich mieszkańców.
- Mieszkańcy wsi, ze względu na większe bezrobocie występujące wśród tej grup społecznej powinni zostać objęci doradztwem i programem szkoleń w celu poszukiwania pozarolniczych źródeł dochodu i podejmowania samodzielnych inicjatyw gospodarczych. Inicjatywy te powinny być zróżnicowane, nie mogą ograniczać się do agroturystyki ze względu na jej sezonowość i dużą konkurencję w tej branży. Pobudzanie aktywności mieszkańców wsi powinno odbywać się także w obszarze dziedzictwa kulturowego, np. obrzędowość, kultura ludowa, muzyka.
- Odnowa tradycyjnych rzemiosł, wypromowanie produktów lokalnych, w tym produktów kulinarnych wynikających z wielokulturowości oraz z rozwoju pszczelarstwa i przemysłu drożdżowego mogą pozytywnie wpłynąć na rozwój obszaru.
- Stworzenie wielopoziomowego programu skierowanego do młodzieży w celu zmniejszenia negatywnych zjawisk jakimi są wandalizm, odpływ do dużych miast lub za granicę, niska aktywność w życiu społeczno – kulturowym obszaru. Aby to osiągnąć należy zwiększyć wydatki publiczne dla instytucji samorządowych i organizacji lokalnych tworzących najciekawsze projekty angażujące młodzież w życie publiczne, dające szanse na rozwój jej zainteresowań.
- W budowaniu pozytywnego wizerunku obszaru LGD NASZA KRAJNA ważnym elementem jest troska o estetykę miejscowości leżących na jego terenie. Nieład architektoniczny, degradacja wielu zabytkowych budowli – obiektów sakralnych, kamienic, zespołów parkowo – pałacowych, mała dbałość o czystość ulic i skwerów obniżają możliwość podkreślenia indywidualności i wykorzystania w pełni jej zasobów.

4. Określenie wizji rozwoju, misji LGD oraz celów LSR.

4.1 WIZJA ROZWOJU OBSZARU OBJĘTEGO LSR.

NASZA KRAJNA miejscem, gdzie gospodarni mieszkańcy, dzięki swej aktywności wykorzystują dziedzictwo przyrodniczo – kulturowe na rzecz zrównoważonego rozwoju wsi.

Efekty realizacji WIZJI ROZWOJU:

1. dochodowe rolnictwo i atrakcyjne obszary wiejskie
2. zbudowany silny i aktywny sektor organizacji pozarządowych i obywatelskich
3. zrewitalizowane, czyste środowisko naturalne
4. rozwinięty sektor przedsiębiorczości
5. rozwinięta partnerska współpraca
6. zwiększenie dochodów i wysoki standard poziomu życia mieszkańców
7. silne poczucie tożsamości i identyfikacji, patriotyzm lokalny, dynamiczne i odważne myślenie mieszkańców
8. rozwinięta agroturystyka i czyste środowisko naturalne

4.2 MISJA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA.

LGD NASZA KRAJNA działa na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, tworzy możliwości do aktywizowania działań społeczności lokalnej w dążeniu do poprawy jakości życia.

Celami i zadaniami Stowarzyszenia są:

- 1) działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich z uwzględnieniem należytej ochrony oraz promocji środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno- kulturowych oraz równości szans;
- 2) aktywizowanie ludności wiejskiej;
- 3) opracowanie i realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju (zwanej dalej LSR), w rozumieniu ustawy z dnia 7 marca 2007r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr.64, poz. 427), przepisów wykonawczych do tej ustawy oraz przepisów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, dla obszaru gmin Sępólno Krajeńskie, Sośno i Więcbork (zwanego dalej obszarem działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA);

- 4) promocja obszarów wiejskich oraz gmin położonych na obszarze działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA
- 5) mobilizowanie społeczności lokalnej do wzięcia udziału w procesie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich położonych na obszarze Stowarzyszenia NASZA KRAJNA
- 6) upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich położonych na obszarze Stowarzyszenia NASZA KRAJNA
- 7) podejmowanie inicjatyw i działań mających na celu pobudzenie aktywności społeczności lokalnych oraz ich czynny udział w opracowaniu i realizacji LSR oraz innych programów pomocowych i w ramach tego wspieranie oraz upowszechnianie idei samorządowej;
- 8) propagowanie działań na rzecz realizacji LSR w obszarze działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA
- 9) pozyskiwanie partnerów - źródeł finansowania LSR, w tym z programów pomocowych;
- 10) udzielanie wsparcia mieszkańcom obszaru objętego LSR w zakresie przygotowania projektów i pozyskania środków na ich realizację, w tym z programów pomocowych oraz innych projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej;
- 11) podejmowanie inicjatyw i działań dla rozwoju obszaru działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA, mających na celu:
  1. rozwój produktów regionalnych, turystyki, przedsiębiorczości, zasobów ludzkich, społeczeństwa obywatelskiego i informacyjnego,
  2. poprawę estetyki miejscowości, bezpieczeństwa mieszkańców,
  3. edukację estetyczną i artystyczną mieszkańców,
  4. aktywizację gospodarczą i zawodową,
  5. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i patologiom społecznym,
  6. propagowanie zdrowego trybu życia,
  7. zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA;
- 12) pozyskiwanie innych źródeł finansowania oraz opracowywanie i realizacja innych programów pomocowych oraz projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej;
- 13) kreowanie lokalnych produktów i usług, w szczególności turystycznych, tworzenie infrastruktury turystycznej na obszarze działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA;
- 14) promocja i organizacja wolontariatu;
- 15) prowadzenie działalności szkoleniowej i wydawniczej;
- 16) ochrona praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;

- 17) współpraca międzynarodowa rozwijająca wymianę doświadczeń, dobrych praktyk, które przyczynią się do innowacyjności działań na obszarze Stowarzyszenia NASZA KRAJNA;
- 18) współpraca z organizacjami pozarządowymi krajowymi i zagranicznymi oraz ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

- 1) Opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju i przystąpienie do konkursu na jej realizację, organizowanego przez samorząd województwa,
- 2) Rozpowszechnianie założeń zatwierdzonej Lokalnej Strategii Rozwoju na obszarze działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA,
- 3) Prowadzenie bezpłatnego doradztwa w zakresie przygotowywania projektów związanych z realizacją Lokalnej Strategii Rozwoju,
- 4) Upowszechnianie informacji o warunkach i zasadach udzielania pomocy na realizację projektów przedkładanych przez wnioskodawców, kryteriach wyboru projektów oraz sposobie naboru wniosków o pomoc w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju,
- 5) Informowanie za pomocą dostępnych środków przekazu, m.in. za pomocą strony internetowej, ogłoszeń w prasie lokalnej, o możliwości wystąpienia do Stowarzyszenia NASZA KRAJNA w sprawie wyboru projektu do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach działania 4.1. „Lokalne Strategie Rozwoju – poprawa jakości życia i różnicowanie działalności na obszarach wiejskich”,
- 6) Sprawdzanie zgodności projektów z założeniami Lokalnej Strategii Rozwoju,
- 7) Dokonywanie wyboru projektów do finansowania z puli środków przyznanych Stowarzyszeniu NASZA KRAJNA, na realizację Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach działania 4.1. – „Lokalne Strategie Rozwoju – poprawa jakości życia oraz różnicowania działalności na obszarach wiejskich”,
- 8) Organizowanie i finansowanie:
  1. przedsięwzięć o charakterze informacyjnym lub szkoleniowym, w tym seminariów, szkoleń, kursów, warsztatów, wizyt studyjnych, konferencji, sympozjów, debat, akcji informacyjnych i konkursów oraz innych form przekazywania wiedzy
  2. imprez kulturalnych, koncertów, festiwali, przedstawień teatralnych, festynów, targów, pokazów i wystaw służących promocji regionu, jego tożsamości kulturowej
  3. imprez sportowo-rekreacyjnych i zawodów sportowych
  4. punktów informacji turystycznej oraz innych usług związanych z obsługą ruchu turystycznego na obszarze działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA,

5. punktów konsultacyjno-doradczych dla organizacji społecznych, przedsiębiorców z obszaru Stowarzyszenia NASZA KRAJNA,
6. działalności promocyjnej, informacyjnej, publicystycznej i poligraficznej, w tym opracowanie, redagowanie i druk ulotek, broszur, folderów, plakatów, kalendarzy, czasopism i innych publikacji, opracowanie i rozpowszechnianie materiałów audiowizualnych, tworzenie stron internetowych i ich redagowanie, przygotowanie i rozpowszechnianie innych materiałów o charakterze promocyjnym lub reklamowym,
- 9) Przygotowanie analiz, opracowań oraz gromadzenie dokumentacji,
- 10) Współpracę i wymianę doświadczeń z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie objętym celami statutowymi Stowarzyszenia na poziomie krajowym i międzynarodowym,
- 11) Prowadzenie innych działań przewidzianych dla Lokalnych Grup Działania, określonych w prawie polskim i prawie Unii Europejskiej,
- 12) Podejmowanie i prowadzenie innych działań zmierzających do realizacji celów statutowych Stowarzyszenia oraz przewidzianych dla Lokalnych Grup Działania w przepisach PROW,
- 13) Współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i instytucjami krajowymi i międzynarodowymi, których działalność jest zbieżna z celami stowarzyszenia na wszystkich obszarach jego aktywności.

4.3 CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU.

Niniejsza Lokalna Strategia Rozwoju ma charakter przekrojowy i skupiona jest wokół tematów, które mogą łączyć różne środowiska i które zostały wskazane w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jako możliwe do realizacji podejściem Leader.

Wybrane cele strategiczne wynikają z uwarunkowań obszaru działania LGD NASZA KRAJNA, przeprowadzonej analizy SWOT, stanowią odpowiedź na zidentyfikowane podczas pracy grup roboczych oraz konsultacji społecznych potrzeby miejscowej ludności oraz mają charakter długofalowy i umożliwiają realizację działań w okresie programowania 2009-2015. Przyjęte cele ogólne są w pełni zgodne z celami Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz wzajemnie się uzupełniają.

Wyodrębniono dwa zasadnicze cele strategiczne:

- I. Podniesienie jakości życia przy jednoczesnym wykorzystaniu walorów historycznych, kulturowych i przyrodniczych regionu.

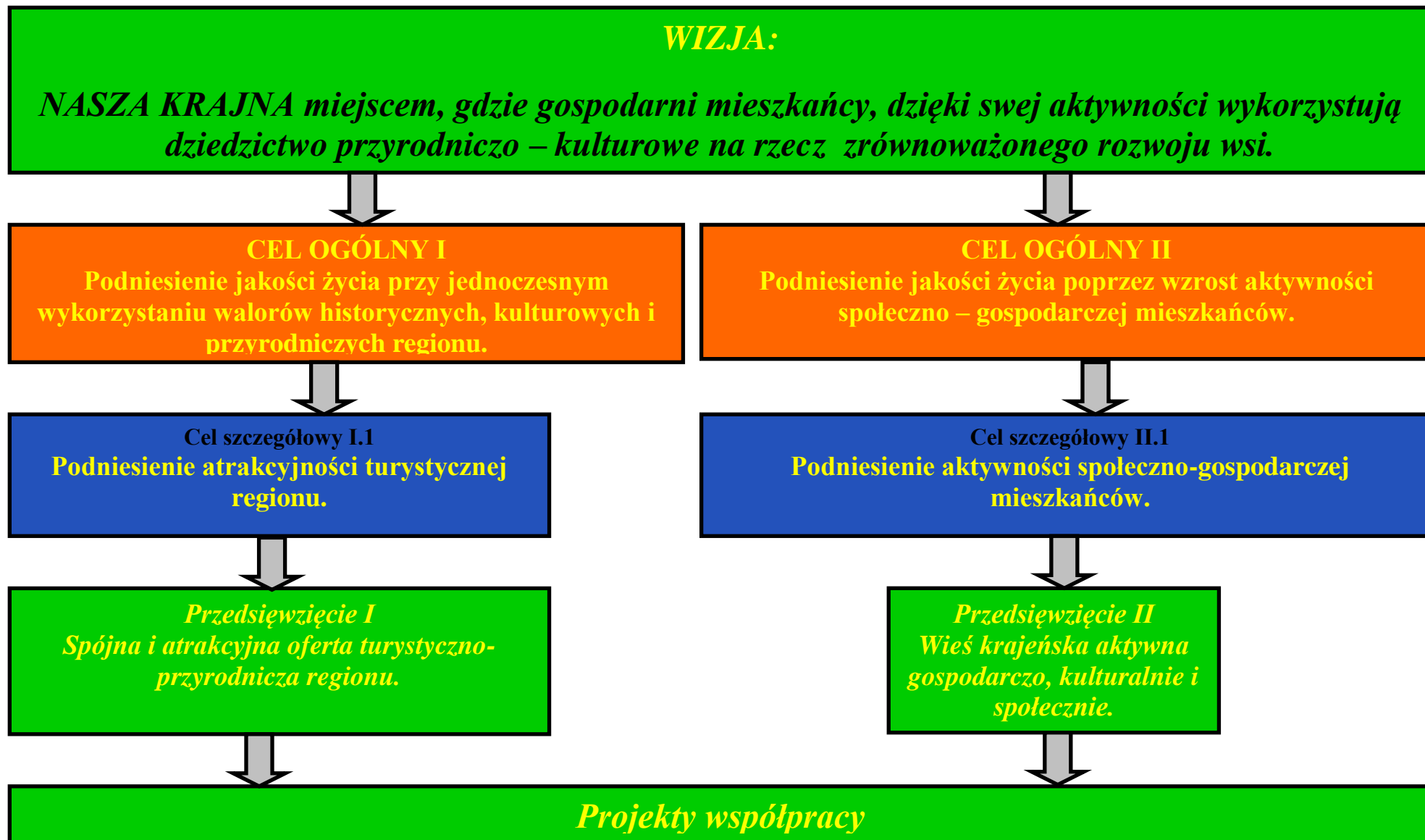
- II. Podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno – gospodarczej mieszkańców.

Cel pierwszy podkreśla konieczność zachowania lokalnej tożsamości przez zachęcanie do kultywowania tradycji oraz wiejskiego charakteru otoczenia. Realizacja celu pierwszego ma zapobiegać niekorzystnym zmianom w krajobrazie wsi i sprzyjać większej integracji obszaru i jego mieszkańców.

Poprzez cel drugi społeczność lokalna rozumie konieczność aktywizacji społecznej i gospodarczej mieszkańców poprzez nabywanie wiedzy, umiejętności, wspieranie inicjatyw obywatelskich i biznesowych. W konsekwencji mieszkańcy oczekują wzmocnienia samorządności i samowystarczalności, większego poczucia odpowiedzialności za kreowanie rozwoju lokalnego. Cel drugi oznacza wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców głównie w zakresie działalności powiązanej z turystyką z uwagi na duży potencjał rozwojowy tej dziedziny gospodarki lokalnej. Dla realizacji celu drugiego niezbędna jest również poprawa lokalnej infrastruktury (rekreacyjnej, turystycznej, itp.) Cel pierwszy zawiera także ideę zrównoważonego rozwoju, opartego na istniejących zasobach i kreowanego w poszanowaniu przyrody.

Cele ogólne zostały doprecyzowane poprzez cele szczegółowe. Celom szczegółowym przyporządkowano konkretne przedsięwzięcia jakie są planowane przez LGD do finansowania ze środków przeznaczonych na LSR. Wypracowane cele mają charakter długofalowy i zapewniają ciągłość oraz trwałość rozwoju. Cele te są spójne z uwarunkowaniami lokalnymi, takimi jak bogactwo przyrodnicze i dziedzictwo historyczno-kulturowe, usytuowanie przestrzenne, poziom aktywności mieszkańców.

I CEL OGÓLNY:

Podniesienie jakości życia przy jednoczesnym wykorzystaniu walorów historycznych, kulturowych i przyrodniczych regionu.

Cel szczegółowy I.1

Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu.

Przedsięwzięcie I

Spójna i atrakcyjna oferta turystyczno-przyrodnicza regionu.

Karta przedsięwzięcia:

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:

Spójna i atrakcyjna oferta turystyczno-przyrodnicza regionu.

2. Uzasadnienie

Obszar Lokalnej Grupy Działania jest atrakcyjnym miejscem pod kątem rozwoju turystyki, zwłaszcza weekendowej, aktywnej i agroturystyki. Piękne krajobrazy, znaczne obszary leśne, atrakcje kulturowe stwarzają duże możliwości dla rozwoju turystyki i rekreacji. Jednak, aby zachęcić turystów do przyjazdu na teren trzech gmin należących do LGD należy stworzyć i wypromować spójną i atrakcyjną dla turysty ofertę. Musi ona uwzględniać wszystkie najciekawsze obiekty przyrodnicze i kulturowe tego terenu i wiązać ze sobą ścieżki piesze i rowerowe, oraz trasy konne. W ślad za rozwojem lokalnych produktów turystycznych musi iść rozwój infrastruktury około turystycznej, czyli bazy noclegowej i gastronomicznej. Obecnie istniejące na obszarze LGD zaplecze noclegowo-gastronomiczne wymaga doinwestowania. Baza noclegowa obszaru składa się przede wszystkim z pokoi gościnnych w hotelach, gospodarstwach agroturystycznych, pól biwakowych i małych pensjonatów. Ważnym uzupełnieniem bazy noclegowej jest oferta gastronomiczna, na którą składają się restauracje, bary, pizzerie. Usługi gastronomiczne na terenie LGD świadczone są także w istniejących obiektach noclegowych. Rozwój spójnej dla całego obszaru oferty turystyczno-kulturalnej zachęci mieszkańców, zwłaszcza rolników i przedsiębiorców do udziału w przedsięwzięciach mających na celu przyciąganie turystów i wpłynie na wzrost zamożności lokalnych środowisk. Jednoczesny rozwój nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturowych służyć będzie wszystkim mieszkańcom tego terenu.

Intensyfikacja działań promujących walory turystyczno-kulturowe obszaru LGD jest jednym z głównych celów funkcjonowania Grupy.

Obszar Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA stanowi miejsce zasobne w zabytki i obiekty historyczne. Pomimo trudnej i burzliwej historii tych terenów, lista zabytków, które przetrwały do dnia dzisiejszego, przedstawia się znacząco. Są one charakterystycznym i nieodłącznym elementem tutejszego krajobrazu i znajdują się w każdej z 3 gmin należących do LGD. Wiele z obiektów zabytkowych leżących na obszarze LGD wymaga remontu i rewaloryzacji, wybrane obiekty – po odpowiedniej modernizacji – mogłyby pełnić funkcje publiczne (edukacyjne, kulturalne, turystyczne, etc.). Niewątpliwie przyczyniłoby się to do zachowania cennych walorów historycznych tych obiektów, poprawy estetyki przestrzeni publicznej i do powstania nowych miejsc pracy.

3. Grupy docelowe beneficjentów:
<p>Do podniesienia atrakcyjności turystycznej obszaru w oparciu o cenne dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe potrzebne są wysiłki wielu grup docelowych, które będą współpracować w celu stworzenia atrakcyjnej oferty i wizytówki obszaru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rolnicy, domownicy i małżonkowie ubezpieczeni w KRUS - osoby fizyczne, w tym prowadzące działalność gospodarczą - podmioty prowadzące działalność gospodarczą na obszarze LSR - jednostki samorządu terytorialnego - instytucje kultury - kościoły i inne związki wyznaniowe - inne instytucje i organizacje pozarządowe spełniające kryteria dla działań Osi 4 PROW 2007-2013, oraz inne.
4. Lista rekomendowanych operacji (zakres tematyczny projektów):
4.1 W ramach „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Szczególnie preferowane będą następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> ○ Rozwój nowych usług turystycznych oraz usług związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem ○ Rozwój rzemiosła i rękodzielnictwa   ➤ Pozostałe rekomendowane operacje: <ul style="list-style-type: none"> ○ Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy służący turystyce. ○ Działalność restauracji i innych stałych placówek gastronomicznych
4.2 W ramach „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Szczególnie preferowane będą następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> ○ Zadania zmierzające do podniesienia standardu infrastruktury gastronomicznej, ○ Zadania zmierzające do poprawy stanu bazy noclegowej, ○ Rozwój nowych usług turystycznych oraz usług związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem, ○ Rozwój rzemiosła i rękodzielnictwa.   ➤ Pozostałe rekomendowane operacje: <ul style="list-style-type: none"> ○ Działalność w zakresie wynajmu i dzierżawy środków transportu wodnego. ○ Działalność pośredników, agentów, organizatorów turystyki. ○ Działalność w zakresie informacji turystycznej.
4.3 W ramach „Odnowa i rozwój wsi”
<ul style="list-style-type: none"> ○ Utworzenie sieci ścieżek rowerowych, konnych, pieszych, dydaktycznych itp. ○ Poprawa stanu technicznego obiektów pełniących funkcje turystyczno-kulturowe, ○ Budowa wież widokowych wykorzystujących naturalne wzniesienia terenu, ○ Rozwój sieci małych obiektów sportowo-rekreacyjnych (boiska sportowe, place zabaw itp.) ○ Rozwój małej infrastruktury komunikacyjnej towarzyszącej turystyce i rekreacji (parkingi, miejsca postojowe itp.) ○ Zagospodarowanie przestrzeni publicznej, w tym: chodniki, oświetlenie uliczne itp. ○ Budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie budynków pełniących funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno-kulturalne, w tym świetlic i domów kultury, ○ Budowa, remont lub przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, ○ Odnawiania, eksponowania lub konserwacja lokalnych pomników

historycznych, zabytków, miejsc pamięci itp.

- Odnowa i renowacja budynków charakterystycznych dla regionu,
- Zagospodarowanie zbiorników i cieków wodnych w celu wykorzystywania ich do rekreacji lub w celu poprawy estetyki miejscowości,
- Utworzenie ścieżek turystycznych związanych z obiektami zabytkowymi, miejscami historycznymi i miejscami pamięci,
- Renowacja obiektów zabytkowych i historycznych,
- Zagospodarowanie niewykorzystanych obiektów historycznych na cele publiczne,
- Zakup i odnawianie obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne,
- odnawianie elewacji zewnętrznych i dachów w budynkach architektury sakralnej wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków,

4.4 W ramach „Wdrażanie LSR – Małe projekty”

- Organizacja imprez turystycznych, kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych itp.
- Budowa, odbudowa, przebudowa, remont połączony z modernizacją, zagospodarowanie lub oznakowanie małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz wyposażenie obiektów pełniących funkcje turystyczne i rekreacyjne, z wyłączeniem hoteli, moteli, pensjonatów oraz bazy gastronomicznej np. punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras rowerowych, placów zabaw itp.
- Zakup strojów, eksponatów i instrumentów muzycznych dla zespołów artystycznych, zespołów folklorystycznych, orkiestr dętych oraz innych grup i zespołów kultywujących miejscowe tradycje i zwyczaje
- Remont połączony z modernizacją i wyposażenie miejsc kulturotwórczych (świetlice wiejskie, ośrodki kultury, biblioteki, itp.) wraz z zagospodarowaniem terenów przylegających do tych obiektów
- promowanie, zachowanie, odtworzenie, zabezpieczenie lub oznakowanie cennego, lokalnego dziedzictwa krajobrazowego i przyrodniczego, w szczególności obszarów objętych poszczególnymi formami ochrony, w tym obszarów Natura 2000,
- wykorzystania i odnowienie cennego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego,
- zagospodarowanie przestrzeni publicznej,
- Inicjowanie powstawania, przetwarzania lub wprowadzania na rynek produktów i usług, których podstawę stanowią lokalne zasoby, tradycyjne sektory gospodarki lub lokalne dziedzictwo, w tym kulturowe, historyczne lub przyrodnicze, zwanych dalej „produktami lub usługami lokalnymi” albo podnoszenie jakości w/w produktów i usług poprzez:
  - a) udział w targach i konkursach produktów usług lokalnych
  - b) promocję produktów lub usług lokalnych
  - c) uzyskanie certyfikatów i uczestnictwo w systemach jakości innych niż realizowane w ramach działania, o którym mowa w art.5 ust.1 pkt.7 ustawy z dnia 7 marca 2007 roku o wspieraniu rozwoju obszarów Wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
  - d) budowę, adaptację lub wyposażenie niemieszkalnych obiektów budowlanych

- wykorzystywanych do prowadzenia sprzedaży produktów lub usług lokalnych,
- e) budowę, adaptację lub wyposażenie niemieszkalnych obiektów budowlanych wykorzystywanych do tradycyjnego wyrobu produktów lokalnych,
  - f) badanie rynku produktów lub usług lokalnych
    - z wyłączeniem działalności rolniczej
    - o Promocja agroturystyki i turystyki na obszarze objętym działaniami LGD, w tym: utworzenie elektronicznej bazy informacji turystycznej, stron WWW itp., w szczególności zawierających elektroniczny system rezerwacji miejsc; przygotowanie i wydanie folderów, albumów fotograficznych, filmów promocyjnych, monografii, przewodników i map turystycznych, widokówek i innych publikacji informacyjnych promujących region,
    - o Oznakowanie (tablice informacyjne, kierunkowskazy) atrakcji turystycznych regionu: punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras narciarstwa biegowego i zjazdowego, tras rowerowych, obiektów zabytkowych, historycznych i charakterystycznych dla regionu,
    - o Odbudowa, renowacja, restauracja albo remont lub oznakowanie obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub objętych ewidencją zabytków,
    - o przygotowania i wydania folderów promujących region, a w szczególności obiekty stanowiące o bogactwie dziedzictwa kulturowego i historycznego, a także przygotowanie, tworzenia i obsługa stron internetowych promujących region, a w szczególności obiekty stanowiące o bogactwie dziedzictwa kulturowego i historycznego,
    - o Promocja lokalnej twórczości ludowej, kulturalnej i artystycznej, z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego;
    - o Kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów.

4.5 W ramach „Wdrażanie projektów współpracy”

Preferowane będą operacje służące wymianie doświadczeń z innymi Lokalnymi Grupami Działania, które swym zasięgiem obejmują obszary atrakcyjnie turystycznie.

Współpraca wewnątrzregionalna i międzyregionalna w zakresie tworzenia i wspierania w ramach tworzenia nowych szlaków turystycznych, nowej oferty turystycznej spójnej wewnątrzregionalnie.

4.6 W ramach „Nabywanie umiejętności i aktywizacja”

- o Wykonywanie badań, analiz, studiów wykonalności, konsultacji, planów rozwoju w zakresie oferty turystycznej obszaru LGD.
- o Informowanie o walorach turystyczno-kulturowych obszaru LGD;
- o Szkolenie lokalnych liderów i kadr biorących udział we wdrażaniu LSR w zakresie turystyki i kultury;
- o Organizacja i udział w wydarzeniach o charakterze promocyjnym związanych z obszarem LGD;
- o Wykonywanie badań, analiz, studiów wykonalności, konsultacji, planów rozwoju w zakresie promocji turystycznej obszaru LGD;
- o Animowanie społeczności lokalnych w zakresie turystyki i kultury.
- o Preferowane będą następujące działania: informowanie i doradztwo w zakresie przygotowania wniosku, a następnie prawidłowego zrealizowania przewidzianej w nim operacji, wykonanie badań i analiz dotyczących ruchu turystycznego, trendów w turystyce itp.

II CEL OGÓLNY:

Podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno – gospodarczej mieszkańców.

Cel szczegółowy II.1

Podniesienie aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców.

Przedsięwzięcie II:

Wieś krajeńska aktywna gospodarczo, kulturalnie i społecznie.

Karta przedsięwzięcia:

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:
Wieś krajeńska aktywna gospodarczo, kulturalnie i społecznie.
2. Uzasadnienie
<p>Region atrakcyjny turystycznie to region, w którym nie tylko dba się o bezpieczeństwo o infrastrukturę i atrakcje turystyczne, ale to również taki, w którym dba się o życie społeczne i kulturalne. Funkcjonujące na wsiach koła gospodyń wiejskich, zespoły folklorystyczne, grupy taneczne wzmocnić mogą działania promocyjne.</p> <p>Dla zwiększenia zaangażowania mieszkańców w sprawy własnej gminy, sołectwa należy zadbać o podniesienie ich aktywności społecznej. Aktywni mieszkańcy są wartością, której nie zastąpią pieniądze. Przez swe zaangażowanie mogą wpływać na rozwój gospodarczy regionu czy też na podniesienie atrakcyjności turystycznej swoich miejscowości.</p> <p>Kapitał ludzki został uznany przez LGD NASZA KRAJNA za jedną z najważniejszych silnych stron obszaru, na którym LGD funkcjonuje. Przejawia się to w znacznej aktywności społecznej mieszkańców obszaru LGD. Wychodząc naprzeciw wyzwaniom, jakie niesie dynamiczny rozwój sektora usług, LGD chce podjąć zintegrowane działania na rzecz rozwoju umiejętności i kompetencji mieszkańców obszaru.</p> <p>Niniejsze przedsięwzięcie jest również odpowiedzią na zidentyfikowaną słabość obszaru, na którym funkcjonuje LGD NASZA KRAJNA, rozumianą jako niedostatecznie rozwiniętą oraz niewystarczająco zróżnicowaną i wypromowaną ofertę spędzania wolnego czasu. Szczególnie ważne jest zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży zamieszkującym tereny wiejskiej, z dala od dóbr kultury.</p> <p>Realizacja tego przedsięwzięcia ma się przyczynić do zaktywizowania społeczności lokalnej LGD w przenoszeniu potencjału regionu (przyrodniczego, kulturalnego, historycznego) na zróżnicowaną ofertę spędzania wolnego czasu, integrującą jego mieszkańców i propagującą jego tradycje, kulturę, sztukę, itp. Zawiera także poprawę stanu przestrzeni publicznej na obszarze LGD NASZA KRAJNA.</p> <p>Szczególne uwagę w swych działaniach LGD zamierza zwrócić na propagowanie zdrowego trybu życia, promocję i ochronę zdrowia, profilaktykę uzależnień, wsparcie osób niepełnosprawnych itp.</p> <p>O atrakcyjności turystycznej decyduje nie tylko bogactwo atrakcji turystycznych, ale również porządek i wygląd przestrzeni publicznej tj. centrów wsi, placów zabaw, parków, czy nawet prywatnych posesji. Ład, porządek, estetyczny wygląd obiektów bądź terenów, nie zależnie od tego do kogo należą, może zostać zapewniony jeżeli ich właściciel ma wystarczający dochód, który pozwala zaspokoić nie tylko najpilniejsze potrzeby, ale również zadbać o</p>

wygląd własnego obejścia itp. Nie można się spodziewać po rodzinie żyjącej z miesiąca na miesiąc, aby ich domostwo było schludne i wyremontowane.

Nie można się również spodziewać aby w gminie były równe drogi, chodniki, zadbana zielen, jeżeli dochód jest bardzo niski, a jej mieszkańcy na tyle biedni, że znaczna część budżetu gminy przeznaczana musi być na pomoc społeczną. Podobnie jest w porządku obiektów takie jak restauracje, bary, sklepy, apteki itp. z których korzystają turyści. Ich oferta, poziom obsługi nigdy nie będzie na wysokim poziomie, jeżeli poza sezonem działalność ta nie będzie dochodowa.

Jak widać zamożność społeczności w dużej mierze decyduje o wyglądzie, estetyce obszaru objętego LSR i pośredni sposób do poprawy atrakcyjności regionu.

Jednym z najważniejszych atutów obszaru LGD NASZA KRAJNA jest czyste środowisko. Brak uciążliwych przedsiębiorstw, oddalenie od dużych ośrodków przemysłowych oraz duży odsetek obszarów prawnie chronionych zapewniają czystość powietrza i gleb. Atut ten można wykorzystać na rzecz wzrostu dochodów lokalnych gospodarstw rolnych poprzez inicjowanie produkcji wysokiej jakości, określanej potocznie jako „żywność ekologiczna” lub „zdrowa żywność”.

Dużym problemem rozwoju obszarów wiejskich na terenie LGD NASZA KRAJNA są niskie kwalifikacje rolników i producentów rolno-spożywczych w zakresie korzystania z dostępnej pomocy zewnętrznej. Procedury pozyskiwania środków europejskich, tworzenia wniosku aplikacyjnego, realizacji projektu oraz rozliczania są niezwykle skomplikowane, skutecznie utrudniając lokalnym podmiotom korzystanie z pomocy zewnętrznej.

Dlatego niniejsze przedsięwzięcie ma również na celu stworzenie na obszarze LGD NASZA KRAJNA systemu wsparcia informacyjnego i doradczego dla rolników i producentów rolno-spożywczych. Będzie to podejście zintegrowane – otwarte do realizacji dla wielu podmiotów lokalnych, takich jak: organizacje pozarządowe, firmy i instytucje doradcze, jednostki samorządu terytorialnego, szkoły ponadgimnazjalne, itp.

Informacja i doradztwo w zaplanowanym systemie nie będzie się ograniczało wyłącznie do kwestii pozyskiwania funduszy zewnętrznych, ale będzie obejmowało także zagadnienia związane z nowoczesnymi metodami gospodarowania, nowymi odmianami upraw i ras hodowlanych, dostosowywaniem gospodarstw do prowadzenia działalności agroturystycznej i upraw ekologicznych, uprawami roślin wykorzystywanych w bioenergetyce i inne. Dzięki temu wpłynie ono na podniesienie kwalifikacji ludności wiejskiej oraz przyczyni się do propagowania kształcenia ustawicznego. Działania te w przyszłości przyniosą efekt w postaci zwiększenia środków pomocowych pozyskiwanych przez rolników, producentów rolno-spożywczych i mikroprzedsiębiorców z obszaru LGD NASZA KRAJNA, podniesienia konkurencyjności działalności prowadzonych przez te podmioty oraz unowocześnienia gospodarstw rolnych.

3. Grupy docelowe beneficjentów:

Do podniesienia atrakcyjności turystycznej obszaru w oparciu o cenne dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe potrzebne są wysiłki wielu grup docelowych, które będą współpracować w celu stworzenia atrakcyjnej oferty i wizytówki obszaru:

- rolnicy, domownicy i małżonkowie ubezpieczeni w KRUS
- osoby fizyczne w tym prowadzące działalność gospodarczą
- jednostki samorządu terytorialnego
- instytucje kultury
- kościoły i inne związki wyznaniowe
- inne instytucje i organizacje pozarządowe spełniające kryteria dla działań Osi 4 PROW 2007-2013

4. Lista rekomendowanych operacji (zakres tematyczny projektów):
4.1 W ramach „Wdrażanie LSR – Małe projekty”
<ul style="list-style-type: none">
○ Organizacja kursów, szkoleń, wizyt studyjnych, festynów (np. „białe niedziele) i innych działań edukacyjnych w zakresie umiejętności informatycznych, zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, kształtowania kariery zawodowej, kształcenia regionalnego, kształcenia artystycznego, animacji kulturalnej, zdrowego stylu życia, zdrowej żywności, promocji i ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień itp.;
○ Udostępnianie na potrzeby społeczności lokalnej urządzeń i sprzętu komputerowego, w tym urządzeń i sprzętu umożliwiającego dostęp do Internetu;
○ Rozwój lokalnej aktywności i współpracy gospodarczej poprzez inicjowanie powstawania, rozwoju, przetwarzania, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych, tradycyjnych sektorach gospodarki oraz lokalnym dziedzictwie kulturowym, historycznym i przyrodniczym;
○ Organizację imprez kulturalnych, rekreacyjnych lub sportowych na obszarze realizacji LSR LGD NASZA KRAJNA;
○ Rozwój aktywności społeczności lokalnej, w tym poprzez promocję lokalnej twórczości ludowej, kulturalnej i artystycznej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego, kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów, propagowanie zasad wolontariatu wśród młodzieży;
○ Redagowanie i kolportaż informatorów, kalendarzy, publikacji zdrowotnych itp. mających za zadanie promowanie działań na terenach objętych LSR
○ Wsparcie osób niepełnosprawnych (grupy wsparcia, pomoc specjalistyczna, działania kulturalne i terapeutyczne z udziałem osób niepełnosprawnych, itp.);
○ Remont połączony z modernizacją świetlic wiejskich i miejsc kulturotwórczych i ich wyposażenie wraz z zagospodarowaniem terenu przylegającego do tych obiektów;
○ Rozwój aktywności społeczności lokalnej, w tym poprzez promocję lokalnej produkcji żywności wysokiej jakości z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego;
○ Organizacja szkoleń i innych przedsięwzięć edukacyjnych służących podniesieniu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców,
4.2 W ramach „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”
<ul style="list-style-type: none">
➤ Szczególnie preferowane będą następujące działania:<ul style="list-style-type: none">
○ Doradztwo dla przedsiębiorców (zwłaszcza mikro, małych i średnich) i osób zamierzających rozpocząć własną działalność gospodarczą;
○ Doradztwo związane z pozyskiwaniem środków zewnętrznych
○ Doradztwo informatyczne dla podmiotów oferujących różne formy kształcenia.
○ Działania w turystyce oraz związane ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem
○ Przetwórstwo produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych. Magazynowanie lub przechowywanie produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych.
○ Rachunkowość, doradztwo lub usługi informatyczne dla gospodarstw produkujących żywność wysokiej jakości lub starających się o certyfikaty;
○ Prowadzenie doradztwa dla gospodarstw rolnych, producentów rolno-

spożywczych i rzemieślników;

- Rachunkowość, doradztwo lub usługi informatyczne dla gospodarstw rolnych, producentów rolno-spożywczych i rzemieślników.

➤ Pozostałe rekomendowane operacje:

- Działalność usługowa związana z leśnictwem.
- Działalność związana z produkcją soków z owoców i warzyw.
- Działalność związana z produkcją wyrobów tartacznych.
- Działalność związana z produkcją mebli biurowych, sklepowych i kuchennych.
- Działalność związana z produkcją wyrobów jubilerskich, sztucznej biżuterii i podobnych.
- Działalność, wykonywanie instalacji elektrycznych.
- Działalność związana z konserwacją i naprawą pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli oraz sprzedażą detaliczną części i akcesoriów do pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli.
- Działalność związana z fotografią.
- Działalność związana z pozaszkolnymi formami edukacji sportowej, zajęć sportowych, rekreacyjnych, z zakresu nauki języków obcych.

4.3 W ramach „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”

➤ Szczególnie preferowane będą następujące działania:

- Sprzedaż hurtowa i detaliczna produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych.
- Usługi turystyczne oraz związane ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem.
- Usługi transportowe na rzecz zbytu produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych.
- Przetwórstwo produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych kwalifikujących się jako żywność ekologiczna lub jako zdrowa żywność.
- Magazynowanie lub przechowywanie produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych.
- Rachunkowość, doradztwo lub usługi informatyczne dla gospodarstw produkujących żywność ekologiczną lub zdrową żywność lub starających się o certyfikaty.

➤ Pozostałe rekomendowane operacje:

- Działalność związana z wytwarzaniem paliw gazowych – w zakresie ograniczonym do produkcji gazu uzyskanego jako produkt uboczny pochodzenia rolniczego lub z odpadów.
- Działalność w zakresie sprzedaży detalicznej prowadzonej w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów.
- Działalność w zakresie fryzjerstwa i pozostałych zabiegów kosmetycznych.
- Działalność w zakresie konserwacji i naprawy pojazdów samochodów, z wyłączeniem motocykli.

4.4 W ramach „Nabywanie umiejętności i aktywizacja” (projekty wyłącznie Stowarzyszenia LGD)

- Badania potrzeb edukacyjnych mieszkańców obszaru LGD NASZA KRAJNA;
- Szkolenie lokalnych liderów i kadr biorących udział we wdrażaniu LSR;
- Animowanie społeczności lokalnych pod kątem rozwoju różnorodnych form podnoszenia kompetencji i umiejętności mieszkańców, rozwoju działalności artystycznej i kulturalnej, produkcji żywności wysokiej jakości
- Informowanie o obszarze działania LGD oraz LSR;

- Wydarzenia o charakterze promocyjnym związane z obszarem działania LGD NASZA KRAJNA
- Informowanie o walorach ekologicznych obszaru LGD;
- Organizacja i udział w wydarzeniach o charakterze promocyjnym związanych z obszarem LGD;
- Wykonywanie badań, analiz, studiów wykonalności, konsultacji, planów rozwoju w zakresie produkcji żywności ekologicznej na terenie LGD;
- Informowanie podmiotów lokalnych o dostępnych funduszach pomocowych, wymogach, warunkach uczestnictwa w konkursach;

4.5 W ramach „Wdrażanie projektów współpracy”

- Współpraca wewnątrzregionalna i międzyregionalna w zakresie tworzenia i wspierania sieci gospodarstw ekologicznych – wspólna promocja, poszukiwanie rynków zbytu, tworzenie jednolitych punktów sprzedaży, itp.;
- Współpraca międzynarodowa w zakresie zbytu produktów lokalnych (preferowane LGD w krajach Unii Europejskiej).
- Współpraca wewnątrzregionalna i międzyregionalna w zakresie tworzenia punktów informacyjno-doradczych dla rolników, rzemieślników i małych przedsiębiorców – pozyskiwanie środków pomocowych, rozwój nowych gałęzi produkcji i usług, modernizacja technologiczna, itp.;

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Matryca logiczna dla przedsięwzięcia I i II

Cel ogólny	Wskaźnik oddziaływania	Źródło danych	Cele szczegółowe	Wskaźnik rezultatu	Źródło weryfikacji	Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	Źródło weryfikacji
<p><u>CEL OGÓLNY I</u></p> <p>Podniesienie jakości życia przy jednoczesnym wykorzystaniu walorów historycznych, kulturowych i przyrodniczych regionu.</p>	<p>- wzrost odsetka osób deklarujących atrakcyjność terenu pod względem turystycznym (wzrost o min. 5% w stosunku do roku 2009 – 78% ankietownych</p>	<p>- dane własne LGD</p> <p>- analiza potencjału turystycznego LGD Nasza Krajna 2009)</p> <p>- badania innych podmiotów na terenie LGD</p> <p>- dane JST</p> <p>- dane GUS</p> <p>- badania sondażowe</p>	<p><u>Cel szczegółowy 1.1</u></p> <p>Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu</p>	<p>- liczba osób i instytucji korzystających z wydawnictwa, materiałów promocyjnych, informacyjnych z terenu LGD, w tym promujące turystykę i rekreację (min 35000 do 2015 przy założeniu 2009 – 0)</p> <p>- liczba osób korzystających z wybudowanych, przebudowanych, wyremontowanych, obiektów infrastruktury: turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej(w tym obiektów zabytkowych) oraz ich otoczenia na terenach LGD (min.12000 do</p>	<p>- dane JST</p> <p>- dane własne LGD</p> <p>- badania sondażowe</p> <p>- dane instytucji z terenu LGD</p> <p>-ankieta monitorująca beneficjentów realizujących projekty w ramach LSR</p>	<p><u>PRZEDSIĘWZIĘCIE I</u></p> <p>Spójna i atrakcyjna oferta turystyczno - rekreacyjna regionu.</p>	<p>Liczba wydawnictw, materiałów promocyjnych, informacyjnych z terenu LGD, w tym promujące turystykę i rekreację (min. 20 do 2015, przy założeniu 2009-0)</p> <p>Liczba przedsięwzięć polegających na: budowie, przebudowie, remoncie, doposażeniu obiektów infrastruktury: turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej(w tym obiektów zabytkowych) oraz ich otoczenia</p>	<p>- dane JST</p> <p>- ankieta monitorująca beneficjentów realizujących projekty w ramach LSR</p> <p>- dane GUS</p> <p>- raport dotyczący liczby osób korzystających z nowopowstałych szlaków</p>

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

				2015 przy założeniu w roku 2009 – 0) - liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach promujących walory regionu (min. 12000 do 2015 przy założeniu w roku 2009 – 0)			zrealizowanych w ramach środków LSR (min. 55 do 2015 – przy założeniu w roku 2009 – 0) - Liczba przedsięwzięć promujących walory regionu (min. 35 do 2015 przy założeniu w roku 2009 – 0)	
--	--	--	--	--	--	--	--	--

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Cel ogólny	Wskaźnik oddziaływania	Źródło danych	Cele szczegółowe	Wskaźnik rezultatu	Źródło weryfikacji	Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	Źródło weryfikacji
<p><u>CEL OGÓLNY II</u></p> <p>Podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców</p>	<p>- wzrost dochodów gmin z podatku dochodowego od osób fizycznych (wzrost o 2 % do 2015 w stosunku do roku 2009 – w założeniu w roku 2009 - 0)</p>	<p>- dane GUS</p> <p>- dane JST</p> <p>- dane własne LGD</p>	<p><u>Cel szczegółowy 2.1</u></p> <p>Podniesienie aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców</p>	<p>- liczba osób uczestniczących w szkoleniach i innych działaniach o charakterze edukacyjnym realizowanych na obszarze LSR do 2015 roku (2009 – 0, do 2015 min. 500)</p> <p>- liczba osób korzystających z usług podmiotów, które podjęły lub rozwinęły działalność gospodarczą, w tym pozarolniczą (min 300 do 2015 roku – przy założeniu w roku 2009 – 0)</p> <p>- liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach aktywizujących, integrujących mieszkańców (2009 – 0, do 2015 min. 3500)</p>	<p>- dane własne LGD</p> <p>- dane JST</p> <p>- ankieta monitorująca beneficjentów realizujących projekty w ramach LSR</p>	<p><u>PRZEDSIĘWZIĘCIA II</u></p> <p>Wieś krajeńska aktywna gospodarczo, kulturalnie i społecznie</p>	<p>- liczba szkoleń i innych działań o charakterze edukacyjnym, realizowanych na obszarze LSR do 2015 roku 2009 – 0, do 2015 min. 25)</p> <p>- liczba podmiotów, które podjęły lub rozwinęły działalność gospodarczą, w tym pozarolniczą (4 podmioty do 2015 roku – przy założeniu w roku 2009 – 0)</p> <p>- liczba przedsięwzięć służących aktywizacji, integracji mieszkańców (min. 18 do 2015 roku – przy założeniu w roku 2009 – 0)</p>	<p>- dane własne LGD</p> <p>- dane JST</p> <p>- ankieta monitorująca beneficjentów realizujących projekty w ramach LSR</p>

5. Spójność specyfiki obszaru z celami LSR

Cele Lokalnej Strategii Rozwoju, określone na podstawie analizy SWOT i specyfiki obszaru, realizują priorytety wspólnotowe i krajowe ustalone dla obszarów wiejskich.

Pomimo dużego potencjału przyrodniczego, historycznego i kulturowego omawianego obszaru, nie był on dotychczas w wystarczającym stopniu wykorzystywany do przyspieszenia rozwoju społeczno-gospodarczego.

Opracowana strategia dla obszaru działania LGD Stowarzyszenie **NASZA KRAJNA** zintegrowała i zaktywizowała wszystkich partnerów i z ich aktywnym udziałem dokonano wyboru celów, których realizacja ma sprzyjać rozwojowi lokalnemu.

Określone dla LSR cele wykorzystują bogate zasoby obszaru (przyroda, zabytki, imprezy, rzemiosło, kuchnia) i jego specyfikę poprzez planowane przedsięwzięcia w dziedzinie kultury, usług turystycznych, odnoszące się do zachowania tradycji miejscowej, czy przedsięwzięcia związane z adaptacją lub remontem obiektów kultury, sportu, i rekreacji, związane z poprawą estetyki wsi oraz integracją z mieszkańcami. Społeczność mieszkająca na terenie LGD zamierza promować swój obszar, oferując wypoczynek w bliskości przyrody oraz powrót do korzeni, tj. kultury tradycji, zwyczajów i obyczajów. Zainteresowanie wypoczynkiem na wsi jest, bowiem w Polsce ogromne.

Z uwagi na silne uzależnienie obszaru od sektora rolniczego, charakterystyczną cechą dla tych terenów jest migrowanie młodych ludzi, co powoduje starzenie się społeczeństwa wiejskiego i przyczynia się do stagnacji w rozwoju infrastruktury usługowej. Rozwiązaniem dla tego problemu będą działania mające na celu pobudzenie pozarolniczej przedsiębiorczości mieszkańców przy wykorzystaniu lokalnych zasobów. Działania te nie tylko przyczynią się do rozwoju usług rzemieślniczych, kulinarnych, turystycznych na tym obszarze, ale spowodują powstawanie nowych miejsc pracy – co może zastopować migracje młodych ludzi. Czynnikiem hamującym odpływ ludności z tych terenów może stać się również budowanie i wzmacnianie poczucia tożsamości kulturowej wśród mieszkańców, co jest zgodne z nowoczesnymi trendami w zakresie zwiększania współuczestnictwa mieszkańców w procesach rozwoju regionalnego. Większość realizowanych działań promujących lokalne walory przyrodnicze, kulturowe, folklorystyczne skupia się wokół posiadanych obiektów, które wymagają renowacji, adaptacji lub rozbudowy infrastruktury w otoczeniu tych obiektów (jak parkingi, mała gastronomia, toalety, tablice informacyjne). Przedsięwzięcia w tym zakresie mają przyczynić się do zachowania tradycyjnego charakteru wsi, do poprawy jakości tej infrastruktury i zwiększenia dostępności do niej, zwiększenia liczby przedsięwzięć gospodarczych w oparciu o tradycję lokalną i potencjał przyrodniczy.

Wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych występujących na obszarze gmin Sępólno Krajeńskie, Więcbork i Sośno dla ich rozwoju poprzez turystykę jest uwarunkowane racjonalnym wykorzystywaniem przestrzeni. Nieumiejętne gospodarowanie zasobami naturalnymi i nieodpowiednie wykorzystanie walorów przestrzeni może doprowadzić do zmarnowania znaczących atutów obszaru, które przy właściwym gospodarowaniu, zgodnym z założeniami LSR mogą stać się bazą do powstania nowych lub rozwinięcia dotychczasowych dóbr, a tym samym mogą stać się podstawą generowania nowych miejsc pracy. Waga zagadnienia wzrasta, jeżeli weźmie się pod uwagę ilość obszarów cennych przyrodniczo na terenie objętym projektem. Warto zaprogramować i realizować takie działania, które pozwolą na zachowanie w niezmienionej formie między innymi Krajeńskiego Parku Krajobrazowego, Obszary Chronionego Krajobrazu („Rynny Jezior Byszewskich”, „Ozy Wielowickie”, „Dolina rzeki Sępolenki”), zespołu przyrodniczo-krajobrazowy: „Torfowisko Messy”, rezerwatów przyrody, których na terenie objętym LSR jest aż sześć oraz licznych pomników przyrody. Kwestia przestrzeni w kontekście wykorzystania posiadanych przez obszar objęty projektem zasobów dotyczy zarówno szeroko rozumianej ich dostępności, jak i ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego, monitorowania wpływu ruchu turystycznego na ich stan oraz racjonalnego zagospodarowania otoczenia m.in. poprzez realizację inwestycji.

6.Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR

Zgodnie ze specyfiką podejścia LEADER niniejsza strategia ma charakter zintegrowany. Podejście zintegrowane w LSR dotyczy celów, przedsięwzięć, związków pomiędzy podmiotami, które uczestniczą w realizacji strategii oraz wykorzystania lokalnych zasobów.

Podejście zintegrowane w ramach LSR przejawia się następująco:

- **integracja podmiotów** różnych sektorów – realizacja kolejnych przedsięwzięć wymaga aktywnego włączenia się podmiotów reprezentujących różne miejscowości i różne sektory; znaczna część przedsięwzięć związana jest z sieciowaniem podmiotów, koordynowaniem ich działań, tworzeniem wspólnych projektów, prowadzeniem wspólnej, ujednoczonej polityki informacyjnej opartej na danych przekazywanych przez różne podmioty lokalne;

Filozofia podejścia LEADER opiera się na trójsektorowym partnerstwie. Strategia uwzględnia tę specyfikę promując wspólne działania trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego . Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru objętego działaniem LGD NASZA KRAJNA została

opracowana przy aktywnej współpracy różnych podmiotów w/w sektorów, co oznacza, że planowane w strategii przedsięwzięcia i operacje będą realizowane przy współpracy tych podmiotów. Wzajemna współpraca przyczyni się do wykreowania liderów, podniesienia świadomości mieszkańców, ich integracji, nabycia nowych umiejętności, współpracy, samorządności, zmiany postaw, aktywizacji i podniesienia poziomu optymizmu.

▪ **integracja obszaru** – wśród proponowanych przedsięwzięć preferowane są te, które obejmują swoim zasięgiem cały obszar NASZEJ KRAJNY; nawet w sytuacji, gdyby charakter pojedynczego projektu ograniczał jego zasięg przestrzennie, powinien on stanowić część większego systemu (np. projekty turystyczne realizowane w ramach szlaków turystycznych, czy też bazy informacyjne prezentujące informacje o konkretnych obiektach czy usługach, ale zawierające analogiczne dane o wszystkich miejscowościach obszaru);

▪ **integracja funkcji** – w ramach strategii dąży się do integrowania rozwoju w wymiarach środowiskowym, społecznym, kulturowym, przestrzennym, gospodarczym; wszystkie te wymiary współzależą od siebie, a realizacja przedsięwzięć w ramach jednego wymiaru sprzyja osiągnięciu celów w innych wymiarach.

Należy zauważyć, iż wszystkie trzy cele szczegółowe są ze sobą bezpośrednio powiązane. Oddziałują na siebie w taki sposób, iż powodzenie w realizacji jednego z celów zwiększa szanse na sukces w osiągnięciu celów pozostałych, a porażka – takie szanse zmniejsza. Rozwój turystyki i agroturystyki bezsprzecznie zależy od zachęcenia do różnicowania działalności wśród mieszkańców wsi.

Działania podjęte w zakresie ochrony środowiska będą miały bezpośredni wpływ na zwiększenie ruchu turystycznego i prężniejszy rozwój agroturystyki. Turyści, zachęceni czystym powietrzem oraz dbałością o lasy z pewnością chętniej zdecydują się na odwiedziny którejs z gmin wchodzącej w skład NASZEJ KRAJNY.

Wzrost kompetencji mieszkańców będzie mieć wpływ na pozostałe cele. Bardziej wykształceni i świadomi mieszkańcy to więcej działalności pozarolniczych, bardziej rozbudowana oferta turystyczna, mniej zagrożeń dla środowiska naturalnego.

Cel odnoszący się do turystyki wymagać będzie współdziałania trzech sektorów: władz gmin tworzących LGD, przedstawicieli LGD oraz mieszkańców. Od tych ostatnich zależeć będzie przede wszystkim rozbudowa infrastruktury turystycznej oraz dostosowanie oferty turystycznej do potrzeb odwiedzających. Na barkach LGD spoczywać będzie odpowiedzialność m.in. za organizację szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje mieszkańców trudniących się agroturystyką oraz informowanie o dostępnych środkach zewnętrznych. Promocja obszaru LGD należeć będzie do przedstawicieli Lokalnej Grupy, jak i władz poszczególnych gmin.

Większy stopień skomplikowania wykazywać będą zależności dotyczące podwyższenia poziomu kompetencji mieszkańców obszaru Lokalnej Grupy. Naczelnym założeniem, przyświecającym LGD jest zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych świadczących usługi hotelarsko-gastronomiczne. Pilne zatem byłoby przeprowadzenie sesji szkoleń przystosowujących osoby do pełnienia usług turystycznych. Istotne byłoby równoczesne informowanie o środkach zewnętrznych na rozwój punktów hotelowych, miejsc noclegowych czy usług agroturystycznych.

Zaplanowane przedsięwzięcia zmierzają do realizacji wspólnej wizji, której urzeczywistnienie będzie możliwe dzięki wykorzystaniu istniejących zasobów. Za bezcenne bogactwo, które kreować będzie rozwój gospodarczy uznano zasoby przyrodnicze, kulturowe i ludzkie. Szczególną rolę przypisano tradycji i kulturze. Zachowanie dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego będzie celem wszystkich przedsięwzięć, które przyczynią się podniesienia jakości życia mieszkańców i ich integracji. Zasoby przyrodnicze zostaną wykorzystane przy realizacji przedsięwzięć związanych z rozwojem turystyki, sportu, ochroną przyrody, np. budowa ścieżek przyrodniczych, edukacyjnych, rowerowych, pieszych, zagospodarowanie zbiorników i cieków wodnych, małej infrastruktury przyrodniczej i poprawę estetyki miejscowości. Zasoby historyczne zostaną wykorzystane poprzez realizację przedsięwzięć związanych z rewitalizacją obiektów historycznych i ich przystosowaniem do pełnienia nowych funkcji, np. turystycznych, edukacyjnych, promocyjnych.

Zasoby kulturowe – przedsięwzięcia związane z kultywowaniem miejscowych tradycji, integracją mieszkańców, wzmocnią ich tożsamość, aktywność i szacunek dla tradycji. Umożliwią promocję obszaru i podniesienie jego konkurencyjności turystycznej oraz stanowią mogą źródło dodatkowych dochodów mieszkańców.

Zasoby ludzkie – przedsięwzięcia dotyczyć będą wzrostu poziomu wiedzy, zachowania tradycji i kultury miejscowej, integracji, samorealizacji i aktywności społeczno-gospodarczej.

Wszystkie sektory tworzące LGD odniosą korzyści z realizacji LSR przez wzajemną korelację przedsięwzięć, które się uzupełniają i są od siebie zależne. Tylko ich wielosektorowy charakter umożliwi przyspieszenie rozwoju gospodarczego.

Wykorzystanie zasobów przyrodniczych przy ich dużej różnorodności podniesie atrakcyjność turystyczną regionu i poprawi promocję obszaru. Sektor publiczny wspierać będzie te działania przez poprawę stanu ochrony środowiska i stanu infrastruktury technicznej i społecznej. Przedsiębiorcy mieszkańcy realizować będą przedsięwzięcia związane z uzyskaniem dodatkowego dochodu z działalności pozarolniczej i gospodarczej, w tym działalności usługowej i rzemieślniczej. Przyczyni się to do poprawy statusu materialnego mieszkańców, wzrostu dochodów gmin, powstania nowych, atrakcyjnych miejsc pracy.

Poprawa stanu infrastruktury społecznej wzbogaci ofertę turystyczną, poprawi wizerunek i estetykę wsi, zmniejszy patologię, podniesie jakość życia i zintegruje mieszkańców.

Aktywizacja mieszkańców, działalność sektora społecznego w zakresie kultywowania tradycji i kultury przyczyni się do wzrostu napływu turystów, integracji mieszkańców, zachowania tożsamości wsi, zmiany mentalności społeczeństwa.

Projekty współpracy umożliwią wymianę doświadczeń i będą inspiracją dla nowych przedsięwzięć i wspólnej realizacji projektów.

7.Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR.

Innowacyjność w LSR obszaru NASZEJ KRAJNY może być postrzegana poprzez pryzmat wielorakich podejść do pojęcia innowacyjności.

Innowacje to nowości, rzeczy nowo wprowadzone; w gospodarce - wdrażanie nowych technologii, tworzenie organizacji i instytucji; innowacje technologiczne są dzielone na:

- innowacje produktowe — wprowadzanie do produkcji nowych wyrobów i usług,
- innowacje technologiczne
- innowacje procesowe — zastosowanie nowych sposobów uzyskiwania tych samych wyrobów; innowacje technologiczne są następstwem postępu naukowo-technologicznego,
- innowacje organizacyjne i instytucjonalne (ściśle związane z przedsiębiorczością, stanowią jej nieodzowny element),

W ramach przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach LSR wyróżnić możemy:

- innowacyjność produktową przejawiającą się w:
  - kreowaniu nowych produktów turystycznych i rekreacyjnych,
  - wykorzystywaniu niepowtarzalnych walorów lokalnych, w szczególności kulturalnych i przyrodniczych do tworzenia produktów lokalnych i produktów wizytówek (rozwijane produkty tradycyjne lub zupełnie nowe koncepcje produktów),
  - rozszerzaniu działalności organizacji pozarządowych o nowe akcje, wydarzenia, usługi,
- innowacyjność procesową i technologiczną, odnoszącą się do:
  - wykorzystywania nowoczesnych technologii informatycznych do promowania obszaru,
  - przywracania tradycyjnych technologii w celu wytwarzania wysoko konkurencyjnych produktów lokalnych,
- nowym zorganizowaniu współpracy pomiędzy podmiotami lokalnymi,
- tworzeniu trwałych sieci kooperacji pomiędzy lokalnymi podmiotami,

- innowacyjność organizacyjną i instytucjonalną dotyczącą:
- wzmocnienia kompetencji młodych ludzi do generowania i realizowania pomysłów na własny biznes,
- poznawania doświadczeń innych obszarów wiejskich we wdrażaniu niekonwencjonalnych rozwiązań,
- ucząca się i rozwijająca grupa LGD.

Ponadto, innowacyjność stanowić będzie istotne kryterium wyboru konkretnych projektów zgłaszanych do realizacji w ramach sformułowanych przedsięwzięć.

8. Procedura wyboru operacji przez LGD w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w tym przyjęte przez LGD kryteria lokalne wraz z opisem procedury ich zmiany

W rozdziale przedstawiono w formie opisowej, tabelarycznej i graficznej procedury oceny zgodności z LSR i procedurę oceny zgodności z lokalnymi kryteriami przyjętymi przez LGD, odwoławczej oraz procedurę zmiany lokalnych kryteriów przyjętych przez LGD.

Procedura przygotowania naboru wniosków

Samorząd województwa kujawsko-pomorskiego (właściwy ze względu na siedzibę LGD), na wniosek LGD, podaje do publicznej wiadomości informację o możliwości składania, za pośrednictwem LGD, wniosków o przyznanie pomocy. We wniosku LGD określa planowany termin składania wniosków o przyznanie pomocy na dofinansowanie operacji wdrażanych w ramach LSR. LGD składa ten wniosek oraz dokumenty niezbędne do podania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy w terminie określonym w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 -2013 (Dz.U. Nr 138, poz.868 oraz 2009 Nr 71, poz.613 z późn. zmianami). Termin ogłoszenia naboru powinien być uzgodniony z Samorządem Województwa i może być zmieniony przez Samorząd w wyniku konsultacji z LGD.

PROCEDURA NABORU WNIOSKÓW

Na co najmniej 44 dni przed dniem rozpoczęcia naboru wniosków LGD występuje do Samorządu Województwa właściwego ze względu na siedzibę LGD z wnioskiem o podanie do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania za jej pośrednictwem wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w zakresie operacji kwalifikujących się do udzielenia pomocy w ramach działań osi 3 - Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej:

- a) Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej,
- b) Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw,
- c) Odnowa i rozwój wsi,

oraz innych projektów zwanych dalej „małymi projektami”, które nie kwalifikują się do wsparcia w ramach działań Osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi, tj. poprawy jakości życia lub większego zróżnicowania działalności gospodarczej na obszarze działania LGD.

Nie później niż na 24 dni przed planowanym dniem rozpoczęcia biegu terminu naboru wniosków w ramach danego konkursu, LGD składa do organu samorządu województwa właściwego ze względu na siedzibę LGD, dokumenty niezbędne do podania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy.

Informacja o możliwości składania za pośrednictwem LGD wniosków o przyznanie pomocy zamieszczana jest:

- na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego,
- na tablicy ogłoszeń Urzędu Marszałkowskiego,
- w prasie o zasięgu obejmującym obszar realizacji LSR,
- na stronie internetowej LGD,
- na tablicy ogłoszeń w siedzibie LGD.

Informacja o możliwości składania wniosków za pośrednictwem LGD zawiera w szczególności wskazanie:

1. terminu składania wniosków o przyznanie pomocy, przy założeniu, że nie będzie on krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni oraz rozpocznie się nie wcześniej niż 14 dni od podania do publicznej wiadomości informacji o naborze,
2. miejsca składania wniosków o przyznanie pomocy wraz ze wskazaniem konieczności bezpośredniego dostarczenia wniosków,
3. miejsca zamieszczenia wzoru formularza wniosku o przyznanie pomocy,
4. miejsca zamieszczenia kryteriów wyboru projektów przez LGD, określonych w LSR, w tym kryteriów, na podstawie których ocenia się uzasadnienie realizacji projektu w ramach LSR,

5. miejsca zamieszczenia wykazu dokumentów niezbędnych do weryfikacji spełnienia kryteriów wyboru projektów, określonych w LSR,
6. minimalnych wymagań, których spełnienie jest niezbędne do wyboru małego projektu przez LGD,
7. wysokość dostępnego limitu środków do wysokości którego zostaną wybrane operacje, (za wyjątkiem ostatniego naboru, gdzie limit wynosi 120% dostępnych środków),
8. może zostać wskazany zakres tematyczny naboru.

Pracownicy Biura LGD udzielać będą nieodpłatnych informacji dotyczących zasad finansowania operacji w ramach LSR, poprawnego wypełnienia wniosku oraz niezbędnych załączników.

Pracownicy Biura nie mogą podejmować jakichkolwiek działań, które mogłyby dyskryminować potencjalnych wnioskodawców. Do takich działań należy zaliczyć w szczególności:

- pisanie projektów lub ich części,
- udzielanie informacji o innych Wnioskodawcach ,
- udzielanie informacji dotyczących innych złożonych wniosków,
- ocenianie i porównywanie operacji.

Wnioski są przygotowywane przez Wnioskodawców na formularzach udostępnionych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Do wniosku załącza się wszystkie niezbędne załączniki, w tym załączniki dodatkowe, określone przez LGD. Wnioski składa się bezpośrednio w biurze LGD. Rozpatrzeniu podlegają wyłącznie wnioski złożone przed upływem daty i godziny określonej w ogłoszeniu o naborze. O dotrzymaniu w/w. terminu decyduje data wpływu wniosku do Biura LGD.

W trakcie trwania naboru Biuro LGD przyjmuje wnioski beneficjentów w godzinach urzędowania wydając potwierdzenie przyjęcia wniosku na jego kopii. Potwierdzenie zawiera datę złożenia wniosku, jest opatrzone pieczęcią LGD i podpisem osoby przyjmującej wniosek. Po potwierdzeniu przyjęcia wniosku pracownik Biura LGD rejestruje wniosek i nadaje mu numer. LGD prowadzi rejestr wniosków w formie papierowej i elektronicznej stanowi on listę wniosków, które wpłynęły w odpowiedzi na ogłoszony nabór.

Przekazanie wniosku Radzie Decyzyjnej

Po upływie terminu naboru wniosków Zarząd przekazuje Przewodniczącemu Rady Decyzyjnej listę wniosków, które wpłynęły w odpowiedzi na ogłoszenie o naborze.

Przewodniczący Rady Decyzyjnej w porozumieniu z Zarządem i Biurem LGD ustala termin posiedzenia Rady Decyzyjnej.

Biuro LGD nie później niż 7 dni przed terminem posiedzenia wysyła członkom Rady Decyzyjnej zaproszenia na posiedzenie wraz z listą wniosków.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

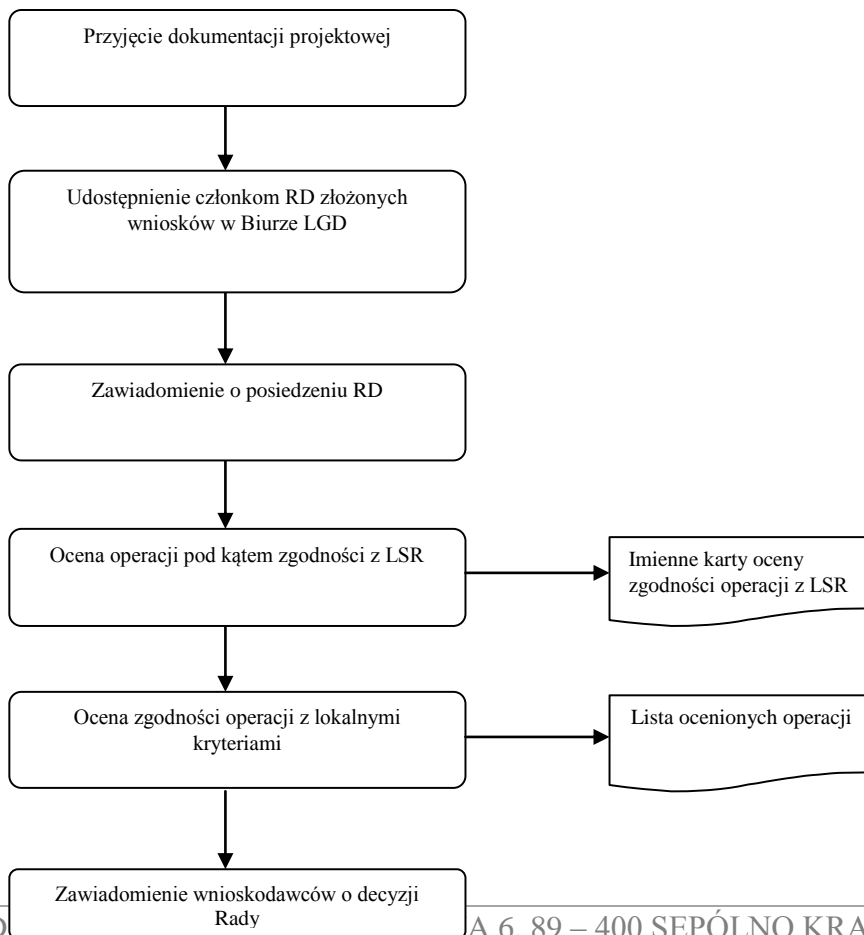
Wnioski udostępniane są Członkom Rady Decyzyjnej przez pracowników Biura w siedzibie LGD.

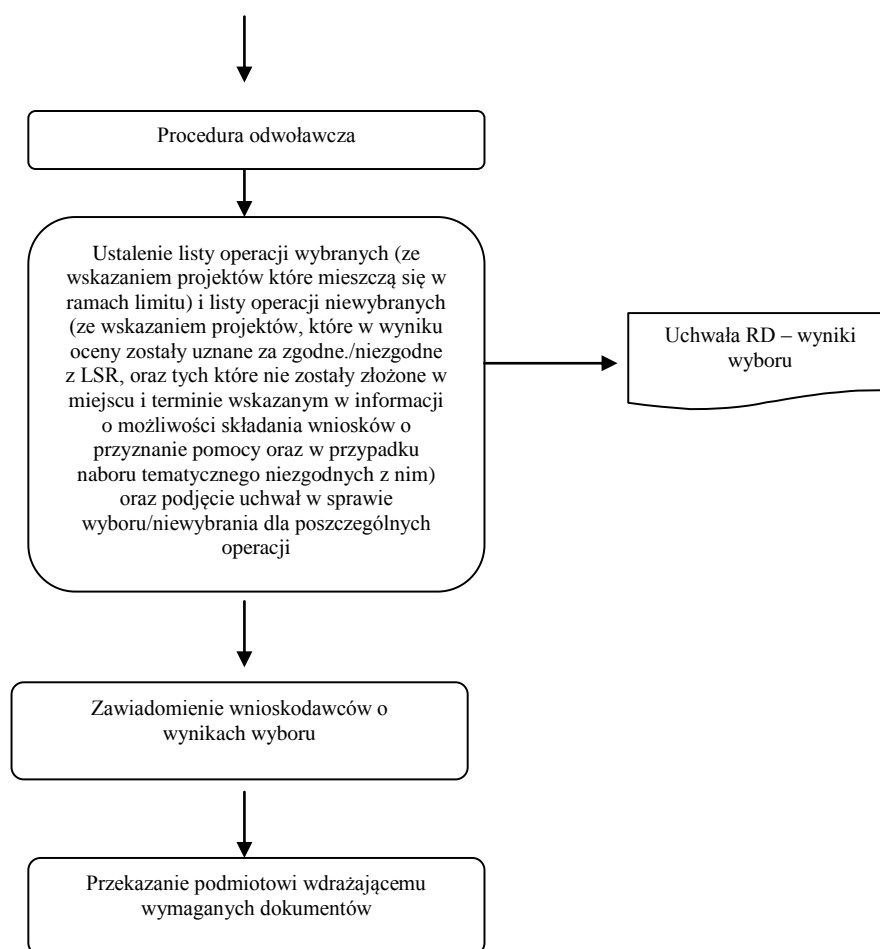
Każdy z członków Rady jest zobowiązany do podpisania deklaracji bezstronności w ocenie. Z oceny danej operacji wykluczeni są członkowie Rady, których bezstronność może budzić wątpliwości. Za przesłanki wykluczające z oceny operacji uznaje się sytuację, gdy członek Rady:

- pozostaje w związku małżeńskim lub faktycznym pożyciu lub w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia i jest związany/a z tytułu przysposobienia, opieki, kurateli z wnioskodawcą/jego zastępcami prawnymi lub członkami władz osoby prawnej ubiegającej się o udzielenie dofinansowania.
- przed upływem trzech lat od daty rozpoczęcia posiedzenia Rady pozostawał/ła w stosunku pracy z wnioskodawcą lub był/ła członkiem władz osoby prawnej ubiegającej się o przyznanie pomocy.
- pozostaje z wnioskodawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności.

Członek Rady Decyzyjnej w stosunku, do którego zachodzi co najmniej jedna z w/w przesłanek zostaje wykluczony z udziału w całym procesie oceny operacji tj. procedury oceny zgodności z LSR, procedury oceny zgodności z lokalnymi kryteriami przyjętymi przez LGD, procedury odwołania.

OGÓLNA PROCEDURA WYBORU OPERACJI

PROCEDURA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LSR

Procedura oceny zgodności operacji z LSR polega na dokonaniu przez członków Rady Decyzyjnej (RD) oceny zgodności celów i zakresu operacji z celami ogólnymi, szczegółowymi i przedsięwzięciami zapisanymi w LSR. Ocena zgodności z LSR jest dokonywana indywidualnie przez członków RD (na podstawie instrukcji) poprzez wypełnienie imiennej karty oceny zgodności operacji z LSR – załącznik nr 5 do strategii.

Na karcie oceny zgodności operacji z LSR znajdują się następujące pytania:

1. czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia **celów ogólnych** LSR?
2. czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia **celów szczegółowych** LSR?
3. czy operacja jest zgodna z przedsięwzięciami planowanymi w ramach LSR?

Operację można uznać za zgodną z LSR, kiedy jej realizacja przyczynia się do osiągnięcia co najmniej jednego celu ogólnego LSR, co najmniej jednego celu szczegółowego LSR i jest zgodna z co najmniej jednym z przedsięwzięć planowanym w ramach LSR.

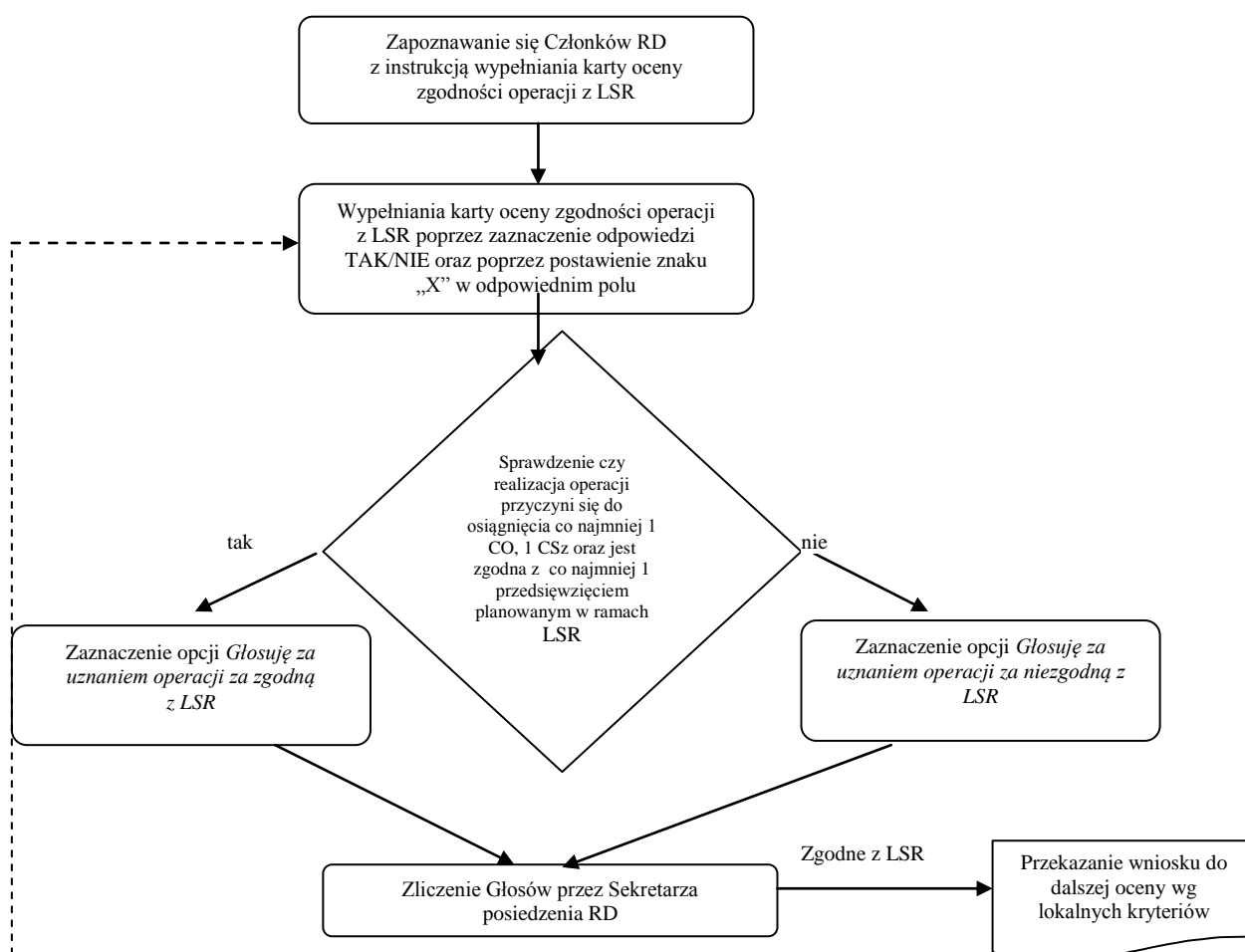
Głos w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR oddaje się przez skreślenie jednej z opcji zaznaczonych gwiazdką w zawartym na karcie oceny operacji sformułowaniu:

”Głosuję za uznaniem operacji za zgodną/niezgodną* z LSR”

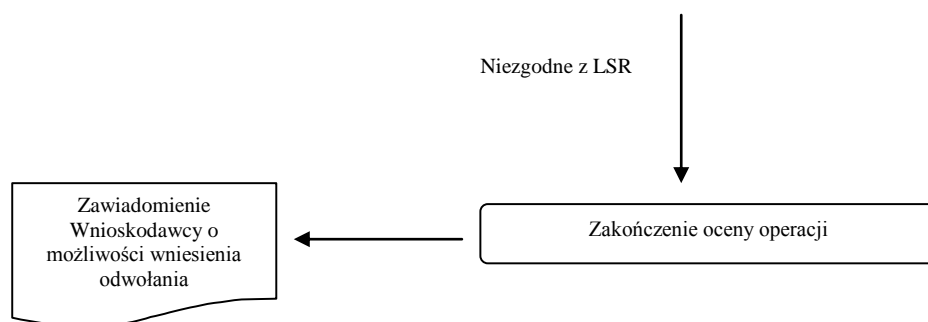
Do dalszej oceny zostaną przekazane operacje uznane za zgodne z LSR bezwzględną większością głosów (50%+1), oddanych przez członków RD.

Na karcie zgodności znajduje się także dodatkowa informacja podlegająca ocenie przez członków Rady, ważna z punktu wypełnienia wniosków przez LGD, a więc czy dana operacja jest innowacyjna oraz czy jej realizacja zapewnia zintegrowanie podmiotów, zasobów i celów (zgodnie z instrukcjami do wniosków w działaniach Osi 4 PROW). W działaniach „Odnowa i rozwój wsi”, „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” oraz „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” członkowie Rady oceniają tylko czy dana operacja jest innowacyjna i czy zapewnia zintegrowanie, nie nadając im wagi punktowej, a ocenia ta nie ma wpływu na wybór danej operacji. W działaniu „małe projekty” te dwa kryteria oceny podlegają punktacji i znajdują się na liście lokalnych kryteriów wyboru operacji. Uznanie operacji za zgodną z LSR skutkuje przekazaniem operacji do dalszej oceny wg lokalnych kryteriów wyboru.

PROCEDURA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LSR

Stanowisko	Proces	Zakres czynności	Stosowane wzory dokumentów
Członek Rady	PROCEDURA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LSR	Zapoznanie się Członków RD z instrukcją wypełniania karty oceny zgodności operacji LSR	Karta oceny zgodności operacji z LSR / instrukcja wypełniania karty
		Wypełniania karty oceny zgodności operacji z LSR poprzez zaznaczenie odpowiedzi TAK/NIE oraz postawienie znaku „X” w odpowiednim polu	Karta oceny zgodności operacji z LSR
		Sprawdzenie czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia co najmniej 1 CO, 1 CSz oraz jest zgodna z co najmniej 1 przedsięwzięciem planowanym w ramach LSR	Karta oceny zgodności operacji z LSR
		Zaznaczenie opcji <i>Głosuję za uznaniem operacji za zgodną/niezgodną* z LSR</i>	Karta oceny zgodności operacji z LSR
Sekretarz		Zliczenie Głosów przez Sekretarza posiedzenia RD	-

PROCEDURA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LOKALNYMI KRYTERIAMI

Procedura oceny na podstawie lokalnych kryteriów wyboru polega na dokonaniu oceny operacji zakwalifikowanych wcześniej, jako zgodnych z LSR na podstawie specyficznych dla danej LGD lokalnych kryteriów wyboru. Jej zasadniczym celem jest wybór operacji, które w największym stopniu mogą realizować założenia LSR.

Ze względu na różne cele i charakter poszczególnych działań (odnowa wsi, różnicowanie, mikroprzedsiębiorstwa oraz małe projekty) stosowane będą różne zestawy lokalnych kryteriów wyboru. Lokalne kryteria wyboru opisane są na kartach oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami. Znajdują się tam również informacje o skali ocen dla poszczególnych kryteriów (karty oceny operacji wg lokalnych kryteriów stanowią załączniki nr 6, 7, 8 i 9 do LSR).

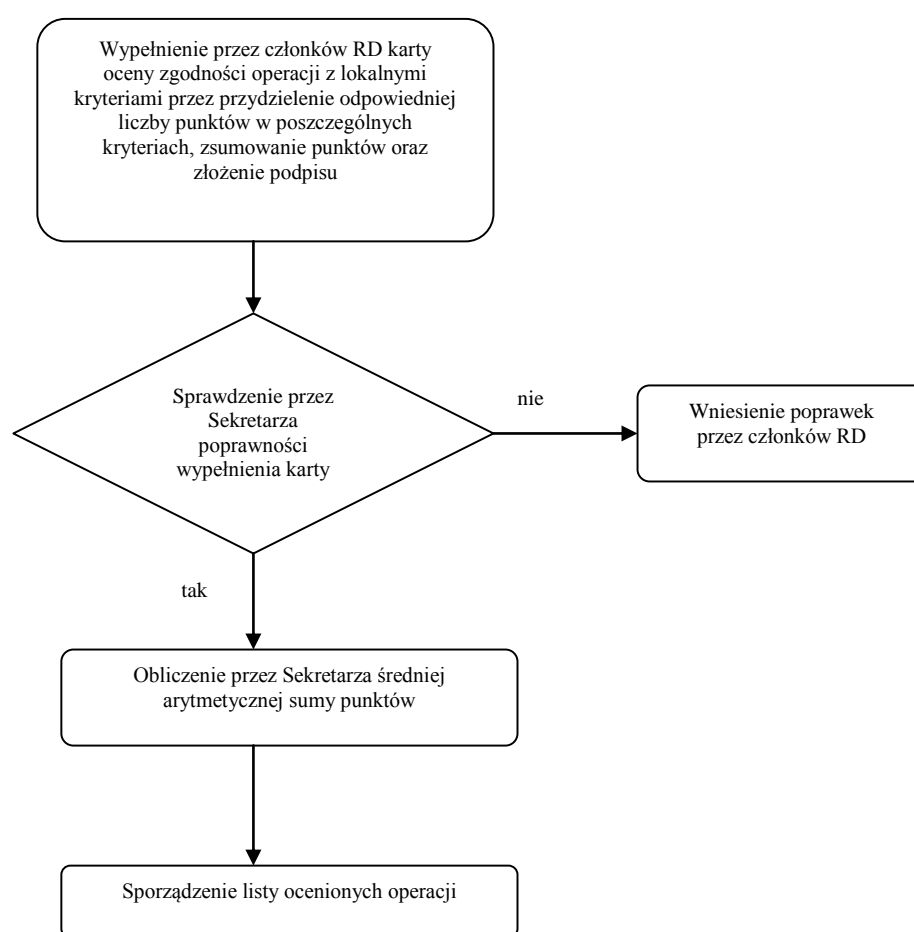

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Ocena dokonywana jest za pomocą załączników do wniosków „opis projektu pod kątem lokalnych kryteriów wyboru” przez członków RD na imiennych kartach oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami. Miejsce operacji na liście ocenionych operacji określa średnia arytmetyczna wszystkich indywidualnych ocen.

Operacje podlegające ocenie muszą spełniać minimum punktowe określone w LSR, aby zostały wybrane przez LGD.

PROCEDURA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LOKALNYMI KRYTERIAMI

Stanowisko	Proces	Zakres czynności	Stosowane wzory dokumentów
Członek Rady	PROCEDURA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LOKALNYMI KRYTERIAMI	Wypełnienie przez członków RD karty oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami przez przydzielenie odpowiedniej liczby punktów w poszczególnych kryteriach, zsumowanie punktów oraz	Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

		złożenie podpisu	
Sekretarz		Sprawdzenie przez Sekretarza poprawności wypełnienia karty	Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami
Sekretarz		Obliczenie przez Sekretarza średniej arytmetycznej sumy punktów	-
Rada Decyzyjna		Sporządzenie listy ocenionych operacji	-

Ocenę zgodności operacji z kryteriami lokalnymi LGD, dokonuje się na załącznikach nr 6, 7, 8 lub 9 do niniejszej strategii. Oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami dokonuje się na:

- a) Karcie Oceny Zgodności Operacji z Lokalnymi Kryteriami – załącznik nr 6 do niniejszej dokumentacji – dla operacji zgłoszonej przez Wnioskodawcę do działania „Wdrażanie LSR – małe projekty”;
- b) Karcie Oceny Zgodności Operacji z Lokalnymi Kryteriami – załącznik nr 7 do niniejszej dokumentacji – dla operacji zgłoszonej przez Wnioskodawcę do działania „Odnowa i rozwój wsi”;
- c) Karcie Oceny Zgodności Operacji z Lokalnymi Kryteriami – załącznik nr 8 do niniejszej dokumentacji – dla operacji zgłoszonej przez Wnioskodawcę do działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”;
- d) Karcie Oceny Zgodności Operacji z Lokalnymi Kryteriami – załącznik nr 9 do niniejszej dokumentacji – dla operacji zgłoszonej przez Wnioskodawcę do działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”;

Poniższe tabele zawierają listy kryteriów oceny zgodności operacji z kryteriami lokalnymi wraz z ich opisem.

Kryteria lokalne dla operacji zgłaszanych do działania „Wdrażanie LSR – małe projekty”

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Źródło weryfikacji
1.	Operacja realizowana jest w miejscowości liczącej: <ul style="list-style-type: none"> ➤ poniżej 1000 mieszkańców – 10 pkt ➤ od 1000 do 4000 – 5 pkt ➤ powyżej 4000 – 0 pkt (Jest to kryterium uzasadniające realizację)	Preferowane będą projekty realizowane w jak najmniejszych miejscowościach (przeciwdziałanie wykluczeniu mieszkańców najmniejszych miejscowości). Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały oceniana na podstawie zestawień uzyskanych z Urzędów Stanu Cywilnego	Dane z JST/wniosek o przyznanie pomocy

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	operacji w ramach LSR)	poszczególnych Gmin z terenu objętego LSR na ostatni dzień roku poprzedzającego rok złożenia wniosku. W przypadku realizacji operacji w kilku miejscowościach wskaźnik stanowi średnia arytmetyczna liczby mieszkańców wszystkich miejscowości objętych operacją	
2.	Realizacja operacji przyczyni się do pobudzenia aktywności ludzi młodych i wzmocnienia ich więzi z miejscem zamieszkania – 0-10 pkt	Oceniany jest wpływ realizacji operacji na młodą część społeczności obszaru LSR. Preferowane są te operacje, które kierują swoje działania do dzieci i młodzieży w celu przybliżania wiedzy o regionie, aktywizowania do inicjatyw społecznych i wolontarystycznych, upowszechniania projektów międzypokoleniowych, itp.	Załącznika Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie Nasza Krajna nr I do wniosku Małe Projekty
3.	Operacja będzie realizowana przez Wnioskodawcę z udziałem: <ul style="list-style-type: none"> o więcej niż 3 innych podmiotów – 10 pkt o od 1 do 3 innych podmiotów – 5 pkt o bez udziału innych podmiotów – 0 pkt 	Preferowane będą te operacje, które zawiązują partnerstwa lokalne (formalne lub nieformalne).	Załącznika Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie Nasza Krajna nr I do wniosku Małe Projekty
4.	Swoim zasięgiem projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> ➤ powyżej 1000 osób – 10 pkt ➤ od 501 do 1000 osób – 5 pkt ➤ od 201 do 500 osób – 3 pkt ➤ 200 osób i mniej – 0 pkt 	Preferowane będą te operacje, które swoimi działaniami obejmą jak największą liczbę osób. Liczba ta weryfikowana będzie na podstawie liczby Beneficjentów określonych we wniosku.	Załącznika Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie Nasza Krajna nr I do wniosku Małe Projekty
5.	Operacja ma charakter innowacyjny ☐ <ul style="list-style-type: none"> ➤ tak – 2 pkt. ➤ nie – 0 pkt. <i>*innowacyjny tj. zapewniający rozwój nowych metod, narzędzi, nowego</i>	Preferowane będą te operacje, które będą miały innowacyjny charakter – dzięki czemu będą odpowiadały na potrzeby poszukiwania nowych, skuteczniejszych rozwiązań w rozwoju lokalnym.	Wniosek o przyznanie pomocy

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	<i>podejścia i udoskonalenie już istniejących w skali jednej gminy</i>		
6.	<p>Realizacja operacji ma charakter zintegrowany (maksymalnie 3 pkt.):</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zakłada współpracę różnych podmiotów – 1 pkt. ➤ zakłada jednoczesne wykorzystanie różnych zasobów lokalnych - 1 pkt ➤ w ramach operacji realizowane będą cele LSR, które są spójne, powiązane ze sobą oraz wzajemnie się uzupełniają - 1 pkt. (pisemne uzasadnienie Wnioskodawcy we wniosku) 	Preferowane będą operacje realizujące idee wspólnych zintegrowanych działań wykorzystujących wiedzę i doświadczenie różnych podmiotów, łączenie zasobów lokalnych i spójność w zakresie celów strategicznych.	Wniosek o przyznanie pomocy
Maksymalna liczba punktów:45		Wymagana minimalna liczba punktów – 30	

Kryteria lokalne dla operacji zgłaszanych do działania „Odnowa i rozwój wsi”

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Źródło weryfikacji
1.	<p>Operacja realizowana jest w miejscowości liczącej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ poniżej 1000 mieszkańców – 10 pkt ➤ od 1000 do 4000 – 5 pkt ➤ powyżej 4000 – 0 pkt <p>(Jest to kryterium uzasadniające realizację operacji w ramach LSR)</p>	<p>Preferowane będą projekty realizowane w jak najmniejszych miejscowościach (przeciwdziałanie wykluczeniu mieszkańców najmniejszych miejscowości). Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały oceniana na podstawie zestawień uzyskanych z Urzędów Stanu Cywilnego poszczególnych Gmin z terenu objętego LSR na ostatni dzień roku poprzedzającego rok złożenia wniosku. W</p>	Dane z JST/Wniosek o przyznanie pomocy

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

		<p>przypadku realizacji operacji w kilku miejscowościach wskaźnik stanowi średnia arytmetyczna liczby mieszkańców wszystkich miejscowości objętych operacją</p>	
2.	<p>Wnioskowana kwota pomocy wynosi</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ mniej niż 50 tys. zł – 10 pkt ➤ od 50 tys. zł do 75 tys. zł – 5 pkt ➤ powyżej 75 tys. zł – 1 pkt 	<p>Oceniane jest zaangażowanie środków własnych Wnioskodawcy, zasadność wydatkowania pieniędzy i efekty jakie przyniesie realizacja zadania za wnioskowaną kwotę. Preferowane będą operacje o niższej kwocie wnioskowanej pomocy. Wysokość wnioskowanego dofinansowania będzie określona na podstawie zapisów we wniosku o przyznanie pomocy.</p>	Wniosek o przyznanie pomocy
3.	<p>Korzyści lub oddziaływanie operacji dotyczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 3 gmin objętych LSR – 10 pkt ➤ 2 gmin objętych LSR – 7 pkt ➤ co najmniej 2 miejscowości, lecz nie więcej niż jednej gminy – 3 pkt ➤ jednej miejscowości – 0 pkt 	<p>Oceniana jest liczba miejsc (miejscowości), w których realizowana jest operacja. Preferowane są te operacje, które swoim zasięgiem obejmują jak największy obszar LSR.</p>	Wniosek o przyznanie pomocy
4.	<p>Realizacja operacji przyczyni się do pobudzenia aktywności ludzi młodych i wzmocnienia ich więzi z miejscem zamieszkania – 0-10 pkt</p>	<p>Oceniany jest wpływ realizacji operacji na młodą część społeczności obszaru LSR. Preferowane są te operacje, które kierują swoje działania do dzieci i młodzieży w celu przybliżania wiedzy o regionie, aktywizowania do inicjatyw społecznych i wolontarystycznych, upowszechniania projektów międzypokoleniowych, itp.</p>	Załącznik nr1 Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie Nasza Krajna
5.	<p>Operacja będzie realizowana przez Wnioskodawcę z</p>	<p>Preferowane będą te operacje, które zawiązują</p>	Załącznik nr1 Lokalnej Grupy Działania

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	udziałem: <ul style="list-style-type: none"> ➤ więcej niż 5 innych podmiotów – 10 pkt ➤ od 1 do 5 innych podmiotów – 5 pkt ➤ bez udziału innych podmiotów – 0 pkt 	partnerstwa lokalne (formalne lub nieformalne).	Stowarzyszenie Nasza Krajna
6.	Swoim zasięgiem projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> ➤ powyżej 1000 osób – 10 pkt ➤ od 501 do 1000 osób – 5 pkt ➤ od 201 do 500 osób – 3 pkt ➤ 200 osób i mniej – 0 pkt 	Preferowane będą te operacje, które swoimi działaniami obejmą jak największą liczbę osób. Liczba ta weryfikowana będzie na podstawie liczby Beneficjentów określonych we wniosku.	Załącznik nr 1 Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie Nasza Krajna
Maksymalna liczba punktów:60		Wymagana minimalna liczba punktów – 30	

Kryteria lokalne dla operacji zgłaszanych do działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Źródło weryfikacji
1.	Wnioskowana kwota pomocy wynosi <ul style="list-style-type: none"> ○ mniej niż 50 tys. zł – 8 pkt ○ od 50 tys. zł do 70 tys. zł – 6 pkt ○ powyżej 70 tys. zł do 100 tys. zł – 4 pkt (Jest to kryterium uzasadniające realizację operacji w ramach LSR)	Oceniane jest zaangażowanie środków własnych Wnioskodawcy, zasadność wydatkowania pieniędzy i efekty jakie przyniesie realizacja zadania za wnioskowaną kwotę. Preferowane będą operacje o niższej kwocie wnioskowanej pomocy. Wysokość wnioskowanego dofinansowania będzie określona na podstawie zapisów we wniosku o przyznanie pomocy.	Wniosek o przyznanie pomocy
2.	Realizacja operacji spowoduje utworzenie w przeliczeniu na pełne etaty średniorocznie: <ul style="list-style-type: none"> • 3 miejsca pracy i więcej – 10 pkt • 2 miejsca pracy – 7 pkt • 1 miejsce pracy – 5 pkt 	Oceniana jest korzyść ekonomiczna operacji dla obszaru LGD pod kątem tworzenia nowych miejsc pracy. Preferowane są operacje wskazujące na utworzenie jak największej liczby nowych miejsc pracy.	Załącznik nr2 Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

3.	<p>3.Powierzchnia gospodarstwa które posiada lub w którym pracuje wnioskodawca, wynosi</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Do 10 ha – 2 pkt. ➤ 10,01 ha – 20,01 ha – 1 pkt. ➤ Powyżej 20 ha - 0 pkt. 	<p>Preferuje się operacje/projekty realizowane w niskotowarowych gospodarstwach, nie dających możliwości utrzymania rodziny rolniczej.</p>	<p>Punkty przyznaje się na podstawie Zaświadczenia z Urzędu Gminy o powierzchni gospodarstwa wydanego nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem złożenia wniosku przez wnioskodawcę.</p>
4.	<p>Operacja znajduje się na liście operacji szczególnie preferowanych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • NIE – 0 pkt. • TAK – 5 pkt. 	<p>Oceniana jest korzyść wpływająca dla regionu w związku z faktem, iż operacja znajduje się na liście operacji szczególnie preferowanych wymienionych w kartach przedsięwzięć.</p>	<p>Wniosek o przyznanie pomocy.</p>
<p>Maksymalna liczba punktów:25</p>		<p>Wymagana minimalna liczba punktów – 10</p>	

Kryteria lokalne dla operacji zgłaszanych do działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Źródło weryfikacji
1.	<p>Wnioskowana kwota pomocy wynosi</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ mniej niż 100 tys. zł – 10 pkt ○ od 100 tys. zł do 200 tys. zł – 5 pkt ○ powyżej 200 tys. zł do 300 tys. zł – 3 pkt <p>(Jest to kryterium uzasadniające realizację operacji w ramach LSR)</p>	<p>Oceniane jest zaangażowanie środków własnych Wnioskodawcy, zasadność wydatkowania pieniędzy i efekty jakie przyniesie realizacja zadania za wnioskowaną kwotę. Preferowane będą operacje o niższej kwocie wnioskowanej pomocy. Wysokość wnioskowanego dofinansowania będzie określona na podstawie zapisów we wniosku o przyznanie pomocy.</p>	<p>Wniosek o przyznanie pomocy</p>
2.	<p>Realizacja operacji spowoduje utworzenie w przeliczeniu na pełne etaty średniorocznie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 3 miejsca pracy i więcej – 10 pkt ○ 2 miejsca pracy – 7 pkt ○ 1 miejsce pracy – 5 pkt 	<p>Oceniana jest korzyść ekonomiczna operacji dla obszaru LGD pod kątem tworzenia nowych miejsc pracy. Preferowane będą operacje realizowane przez Wnioskodawców planujących utworzenie jak największej ilości nowych miejsc pracy.</p>	<p>Wniosek o przyznanie pomocy, Załącznik nr 2 Lokalnej Grupy Działania Nasza Krajna</p>

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

3.	Wpływ na promocję obszaru objętego LSR 0-10 pkt	Preferuje operacje w znacznym stopniu przyczyniające się do rozwoju turystyki i rekreacji na obszarze LGD	Załącznik nr 2 Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA
4.	Operacja znajduje się na liście operacji szczególnie preferowanych: <ul style="list-style-type: none"> • NIE – 0 pkt. • TAK – 5 pkt. 	Oceniana jest korzyść wpływająca dla regionu w związku z faktem, iż operacja znajduje się na liście operacji szczególnie preferowanych wymienionych w kartach przedsięwzięć.	Wniosek o przyznanie pomocy.
Maksymalna liczba punktów: 35		Wymagana minimalna liczba punktów – 15	

W przypadku równej ilości punktów o miejscu na liście ocenionych operacji decyduje data i godzina wpływu wniosku do Biura LGD.

Niezwłocznie po dokonaniu oceny operacji pod względem zgodności z LSR i spełnieniu lokalnych kryteriów wyboru, lecz nie później niż 21 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy biuro LGD:

1. sporządza ustalając ich kolejność według liczby uzyskanych punktów w ramach tej oceny,
2. informuje Wnioskodawców o wynikach oceny w piśmie zawierającym co najmniej:
  - informację o zgodności operacji z LSR lub niezgodności operacji z LSR ze wskazaniem przyczyny niezgodności,
  - liczbie uzyskanych punktów w ramach oceny operacji, lub miejscu na liście ocenionych małych projektów,
  - możliwości złożenia odwołania od wyników oceny zgodnie z procedurą określoną w LSR,

PROCEDURA ODWOŁANIA SIĘ WNIOSKODAWCÓW OD ROZSTRZYGNIEĆ RADY DECYZYJNEJ W SPRAWIE WYBORU OPERACJI

1. Każdy Wnioskodawca ma prawo do odwołania się od rozstrzygnięcia Rady.
2. Odwołanie ma postać wniosku do Zarządu Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA o ponowne rozpatrzenie wniosku o przyznanie pomocy, według poniższego wzoru udostępnionego przez Zarząd LGD. (Załącznik nr 12 do strategii)
3. Zarząd kieruje złożony wniosek do Rady jako jedyne organu uprawnionego do rozpatrywania odwołań.
4. Wnioskodawca ma prawo złożyć odwołanie od rozstrzygnięcia organu decyzyjnego w ciągu 7 dni od dnia opublikowania na stronie internetowej LGD listy ocenionych operacji. W tym

samym terminie Wnioskodawcy przysługuje prawo wglądu do protokołu oceny w siedzibie Biura LGD.

5. Odwołanie od organu decyzyjnego o przyznanie pomocy operacji musi zostać szczegółowo uzasadniony.

6. Wniosek o ponowne rozpatrzenie operacji pozostaje bez rozpatrzenia w przypadku gdy:

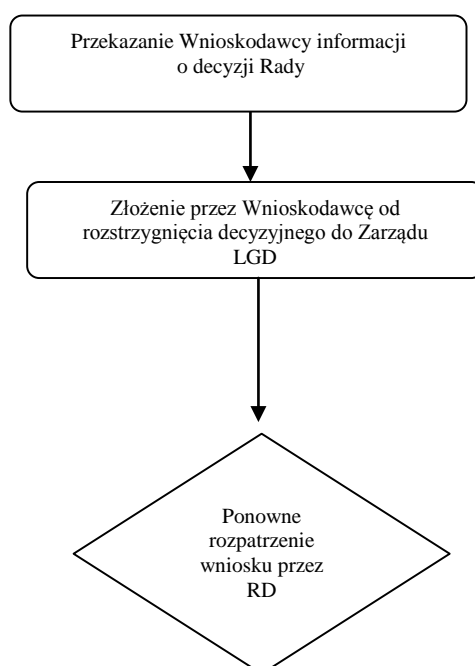
- został wniesiony po upływie terminu określonego w pkt 4,
- został wniesiony przez nieuprawniony podmiot, tzn. nie będący Wnioskodawcą, którego wniosek o przyznanie pomocy podlegał ocenie,
- nie zawierał pisemnego uzasadnienia lub innych danych wymaganych we wniosku o ponowne rozpatrzenie.

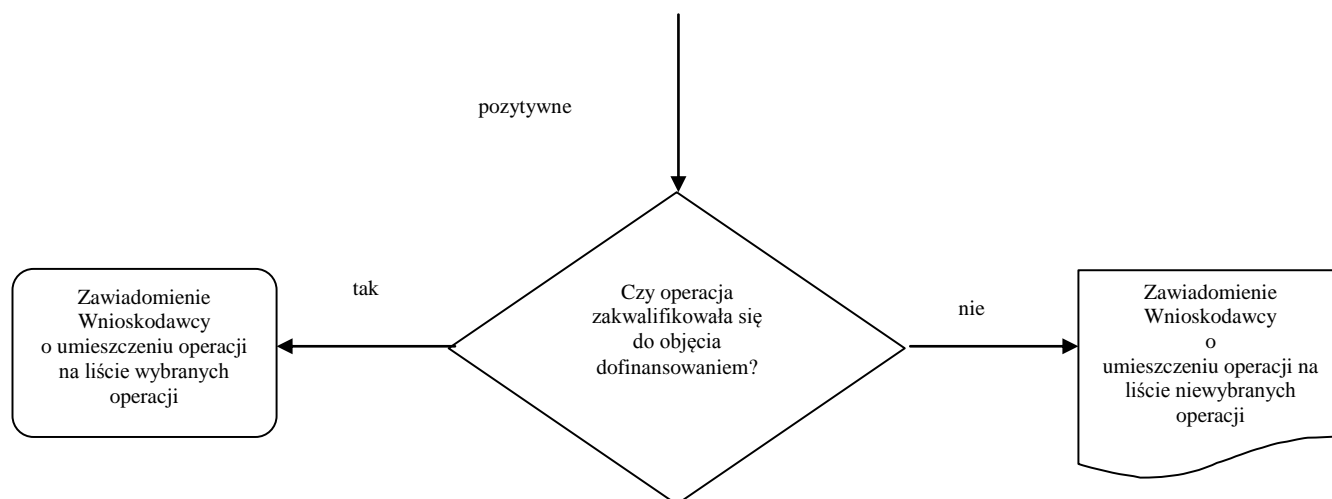
7. W momencie ponownego rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy członkowie Rady rozpatrują wniosek na podstawie kryteriów obowiązujących w danym konkursie i tylko w tych jego elementach, których dotyczy uzasadnienie podane przez Wnioskodawcę (Załącznik nr 13 do strategii).

8. Rada podejmuje uchwałę o pozytywnym lub negatywnym rozpatrzeniu wniosku zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania.

Wniosek o przyznanie pomocy, który w wyniku ponownego rozpatrzenia uzyskał liczbę punktów, która kwalifikowałaby go do objęcia dofinansowaniem w danym naborze zyskuje prawo dofinansowania w ramach dostępnych środków. Wnioski te zostają umieszczone na liście operacji wybranych.

9. Odwołanie od rozstrzygnięcia organu decyzyjnego może zostać złożone tylko jeden raz.

Stanowisko	Proces	Zakres czynności	Stosowane wzory dokumentów
Zarząd LGD	PROCEDURA ODWOŁANIA SIĘ WNIOSKODAWCÓW OD ROZSTRZYGNIEŃ RADY DECYZYJNEJ W SPRAWIE WYBORU OPERACJI	Przekazanie Wnioskodawcy informacji o wniosku decyzji Rady	-
Wnioskodawca		Złożenie przez Wnioskodawcę operacji odwołania od rozstrzygnięcia organu decyzyjnego do Zarządu LGD	Odwołanie od rozstrzygnięcia organu decyzyjnego
Rada Decyzyjna		Ponowne rozpatrzenie wniosku przez RD	Odwołanie od rozstrzygnięcia organu decyzyjnego
Zarząd		Zawiadomienie Wnioskodawcy o decyzji RD	-

Niezwłocznie po rozpatrzeniu odwołań jednak nie później niż 45 dni od terminu zamknięcia naboru Rada Decyzyjna uchwala listy operacji wybranych (ustalając ich kolejność według liczby uzyskanych punktów w ramach oceny spełniania kryteriów wyboru) i operacji niewybranych. Listy operacji sporządza się z uwzględnieniem wyników oceny dokonanej na skutek złożonych odwołań.

W przypadku ostatniego naboru lista operacji, które zostały wybrane zawiera dodatkowo wskazanie operacji, które mieszczą się w ramach limitu. Lista operacji, które nie zostały wybrane zawiera wskazanie operacji, które w wyniku oceny pod względem zgodności z LSR zostały uznane za zgodne/niezgodne z LSR tych, które nie zostały złożone w miejscu i terminie wskazanym w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy oraz tych które były niezgodne z tematycznym zakresem naboru o ile w ogłoszeniu o naborze był wskazany zakres tematyczny naboru.

W przypadku równej ilości punktów o miejscu na liście operacji wybranych i operacji niewybranych decyduje data i godzina wpływu wniosku do Biura LGD.

Podejmowane są także uchwały w sprawie wyboru/niewybrania dla poszczególnych operacji.

W terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków Biuro LGD przekazuje właściwemu podmiotowi wdrażającemu wymagane dokumenty, w tym:

- wnioski o przyznanie pomocy, które nie wpłynęły w terminie wraz ich listą,
- wnioski o przyznanie pomocy, w których nie wskazano adresu Wnioskodawcy i nie ma możliwości ustalenia tego adresu wraz z listą,
- wnioski o przyznanie pomocy, które zostały wybrane do finansowania wraz z uchwałami w sprawie ich wyboru oraz listą wybranych operacji, która zawiera dodatkowo wskazanie operacji, które mieszczą się w ramach limitu.
- wnioski o przyznanie pomocy, które nie zostały wybrane do finansowania wraz z uchwałami w sprawie nie dokonania wyboru oraz listą niewybranych operacji.

Lista operacji, które nie zostały wybrane zawiera wskazanie operacji, które w wyniku oceny pod względem zgodności z LSR zostały uznane za zgodne/niezgodne z LSR oraz tych, które nie zostały złożone w miejscu i terminie wskazanym w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy oraz tych które były niezgodne z tematycznym zakresem naboru.

W terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków Biuro LGD informuje Wnioskodawcę na piśmie o:

- wybraniu operacji lub jej niewybraniu, wskazując przyczyny niewybrania.
- liczbie uzyskanych punktów w ramach oceny pod względem spełniania lokalnych kryteriów wyboru oraz miejsca na liście wybranych operacji,

Najpóźniej w dzień kiedy LGD przekazuje dokumentację do ARiMR lub Samorządu Województwa LGD publikuje listę operacji wybranych i niewybranych na swojej stronie internetowej.

PROCEDURA ZMIANY LOKALNYCH KRYTERIÓW WYBORU

W trakcie realizacji LSR możliwe będą zmiany lokalnych kryteriów wyboru operacji. Konieczność tych zmian może być spowodowana:

- 1) zmianą warunków społeczno-gospodarczych obszaru objętego LSR, a tym samym analizy SWOT do której kryteria są adekwatne,
- 2) trudnościami w procesie wyboru zgłoszonymi przez członków Rady,
- 3) niemożnością osiągnięcia zakładanych wskaźników,
- 4) zmianami warunków prawnych związanych z Osią 4 PROW.

W przypadkach wymienionych powyżej Rada większością głosów przyjmie wniosek o dokonanie zmian w kryteriach. Wniosek o zmianę kryteriów Rada składa pisemnie Zarządowi wraz

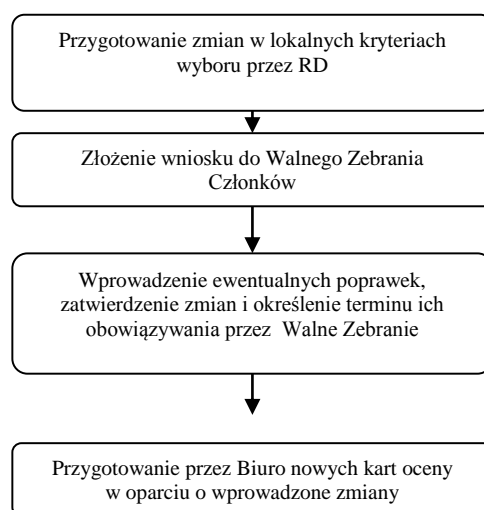
LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

z uzasadnieniem. Zarząd przygotowuje projekt zmian w lokalnych kryteriach i dokonuje aktualizacji LSR oraz innych dokumentów dotyczących wyboru operacji.

Następnie zmiany te zostaną zgłoszone przez Zarząd Samorządowi Województwa (SW) odpowiedzialnemu za wdrażanie Osi 4 PROW. Pisemna akceptacja SW będzie skutkowałą wprowadzeniem nowych kryteriów oraz zmianami dokumentacji procedury wyboru operacji wdrażanych w ramach LSR. Nadzór nad procedurą zmian kryteriów będzie miał Zarząd LGD.

Procedura zmiany kryteriów lokalnych

1. O ewentualną zmianę kryteriów lokalnych wnioskuje do Walnego Zebrania Członków Rada Decyzyjna Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA. Wniosek o zmianę kryteriów lokalnych kierowany jest do Walnego Zebrania Członków w trosce o zrównoważony i zintegrowany rozwój obszaru funkcjonowania LGD; Rada uzasadnia wniosek zmianą sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru i/lub stopniem realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach poszczególnych obszarów tematycznych (celów ogólnych, celów szczegółowych).
2. Walne Zebranie Członków zgłasza ewentualne poprawki, zatwierdza zmianę kryteriów lokalnych i określa datę, od której stają się obowiązujące.
3. Biuro LGD przygotowuje nowe karty oceny w oparciu o wprowadzone zmiany.

Stanowisko	Proces	Zakres czynności	Stosowane wzory dokumentów
Rada Decyzyjna	PROCEDURA ZMIANY LOKALNYCH KRYTERIÓW WYBORU	Przygotowanie zmian w lokalnych kryteriach wyboru przez RD	Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami
Rada Decyzyjna		Złożenie wniosku do WZCz	-
Walne Zebranie Członków Zarząd LGD		Przekazanie przez Walne Zebranie Członków propozycji	-

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

		zmian odnośnie kryteriów lokalnych Zarządowi Lokalnej Grupy Działania	
		Akceptacja przez Zarząd nowych kryteriów lokalnych i przekazanie do Rady Decyzyjnej	-
Pracownik biura		Przygotowanie przez Biuro nowych kart oceny w oparciu o wprowadzone zmiany	Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami

9. Budżet LSR

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23.05.2008 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobu wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007—2013 (Dz.U. nr 103, poz. 659, par. 2, pkt. 5 a, 5b, 5c), całkowity budżet Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA w ramach Osi 4 LEADER wynosi **5 113 696,00 zł**.

Wielkość niniejszego budżetu wynika z iloczynu liczby mieszkańców zameldowanych na terenie LGD NASZA KRAJNA na pobyt stały w dniu 31 grudnia 2006 r. wg GUS i kwoty:

- a. 116 zł – dla komponentu „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” (kod 413 – „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” + „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” + „Odnowa i rozwój wsi” + „Małe projekty”);
- b. 3 zł – dla komponentu „Wdrażanie projektów współpracy” (kod 421);
- c. 29 zł – dla komponentu „Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności, aktywizacja” (kod 431).

Szczegółowy podział środków pomiędzy poszczególne komponenty ukazuje poniższa tabela:

Dostępne środki w ramach działania	Stawka ustawowa	Liczba ludności zamieszkująca obszar objęty LSR	Kwota do LSR
Oś 3 i małe projekty	116,00 zł	34 552	4 008 032,00 zł
Wdrażanie projektów współpracy	3,00 zł	34 552	103 656,00 zł
Funkcjonowanie LGD	29,00 zł	34 552	1 002 008,00 zł
Razem LSR			5 113 696,00 zł

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Lokalna Grupa Działania NASZA KRAJNA **wnioskować będzie o całą kwotę** przysługującą jej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23.05.2008 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobu wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007—2013 (Dz.U. nr 103, poz. 659, par. 2, pkt. 5 a, 5b, 5c), czyli o **5 112 674,00 zł**.

Budżet LSR zakłada następujący podział środków w ramach komponentu „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” (kod 413):

Nazwa działania	Udział %	Kwota w zł
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	4,23%	169 730,00
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	15,77%	631 876,40
Odnowa i rozwój wsi	45,14%	1 809 393,53
Małe projekty	34,86%	1 397 032,07
Razem	100,00	4 008 032,00

W przypadku ubiegania się przez LGD NASZA KRAJNA o pełną przysługującą kwotę, koszty bieżące (administracyjne) funkcjonowania LGD wyniosą maksymalnie 15% tej kwoty, czyli **766 032,40 zł**. Na pozostałą część działania „Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja”, czyli na nabywanie umiejętności i aktywizację przeznaczonych zostanie **234 953,60 zł**.

Funkcjonowanie LGD (koszty bieżące, administracyjne) – maksymalnie 15% z kwoty dostępnej dla LGD (5 113 696,00 zł)	766 032,40 zł
Nabywanie umiejętności, aktywizacja	234 953,60 zł
Łącznie działanie „Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja: (kod 431)	1 000 986,00 zł

Założenia do budżetu:

Dla konstrukcji budżetu przyjęto następujące założenia:

- średnia wartość dotacji (refundacja) dla działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” wyniesie ok. 50 tys. zł;

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

- średnia wartość dotacji (refundacja) dla działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” wyniesie ok. 70 tys. zł;
- średnia wartość dotacji (refundacja) dla działania „Odnowa i rozwój wsi” wyniesie ok. 75 tys. zł;
- średnia wartość dotacji (refundacja) dla działania „Małe projekty” wyniesie ok. 15 tys. zł;
- średnia wartość dotacji (refundacja) dla działania „nabywanie umiejętności i aktywizacja” wyniesie ok. 10 tys. zł;
- średnia wartość dotacji (refundacja) dla działania „wdrażanie projektów współpracy” wyniesie ok. 10 tys. zł

Kwoty całkowite w tabeli budżetowej stanowią sumę kwoty refundowanej i wkładu własnego zgodnego z rodzajem operacji – wg wytycznych PROW 2007-2013, tj.:

- maksymalnie 50 % dofinansowania dla operacji „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” (czyli minimum 50% wkładu własnego);
- maksymalnie 50 % dofinansowania dla operacji „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” (czyli minimum 50 % wkładu własnego);
- maksymalnie 80 % dofinansowania dla operacji „Odnowa i rozwój wsi” (czyli minimum 20% wkładu własnego);
- maksymalnie 80 % dofinansowania dla operacji „Małe projekty” (czyli minimum 20% wkładu własnego);

Budżet LSR został przygotowany w oparciu o założenie uzyskiwania maksymalnego możliwego dofinansowania w danym typie operacji przez beneficjentów.

Poniższa tabela obrazuje **budżet LGD NASZA KRAJNA w każdym roku realizacji**, przy spełnieniu powyższych założeń i harmonogramu:

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Budżet celów ogólnych oraz przedsięwzięć LSR.

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia	Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju				Łącznie wdrażanie LSR	Wdrażanie projektów współpracy	Nabywanie umiejętności i aktywizacja	Funkcjonowanie LGD (koszty bieżące)
			Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Odnowa i rozwój wsi	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	Małe projekty				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Podniesienie jakości życia przy jednoczesnym wykorzystaniu walorów historycznych, kulturowych i przyrodniczych regionu.	Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu	Spójna i atrakcyjna oferta turystyczno-rekreacyjna regionu	69 730,00	1 809 393,53	100 000,00	698516,04	2 677 639,57	51 828,00	117 476,80	
Podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców	Podniesienie aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców	Wieś krajeńska aktywna gospodarczo, kulturalnie i społecznie	100 000,00	0,00	531 876,40	698516,03	1 330 392,43	51 828,00	117 476,80	
SUMA OGÓLEM			169 730,00	1 809 393,53	631 876,40	1 397 032,07	4 008 032,00	103 656,00	234 953,60	
Suma ogółem (8+9+10)									4 346 641, 60	
Funkcjonowanie LGD (koszty bieżące)									766 032,40	
Całkowity budżet LSR									<u>5 112 674,00</u>	

10. Rola LGD w realizacji i aktualizacji LSR

LGD jest w pewnym sensie „właścicielem” lokalnej strategii rozwoju i otrzymuje środki na jej realizację, dlatego właśnie ta instytucja pełni główną rolę w jej wdrażaniu. Polega ona na zarządzaniu procesem realizacji strategii i koordynowaniu działań prowadzących do tego celu. LGD odpowiada za powierzone jej środki publiczne i dlatego musi efektywnie je spożytkować i poprawnie rozliczyć.

Z uwagi na to, że celem podejścia LEADER jest aktywizowanie i zachęcanie lokalnej społeczności do większego zaangażowania na rzecz rozwoju lokalnego, wdrażanie LSR powinno odbywać się z jak największym udziałem partnerów LGD i wszystkich mieszkańców obszaru.

Temu celowi powinna służyć zasada pełnej jawności działania LGD, w szczególności przejawiająca się prowadzeniem intensywnych działań informacyjno-promocyjnych, które zapewnią szerokie upowszechnienie informacji na temat LGD i realizowanych przez nią działań. Wszystkie lokalne grupy działania są zobowiązane do prowadzenia tego rodzaju działań i powinny przygotować w tym zakresie specjalny plan, który należy przedstawić w LSR (patrz rozdział 9 „Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach LSR”).

Działania informacyjno-promocyjne prowadzone przez LGD powinny w pierwszym rzędzie wykorzystywać istniejące na danym obszarze systemy społecznej komunikacji, w szczególności:

- tablice informacyjne w urzędach gmin, parafiach,
- prasę lokalną i regionalną,
- regionalne rozgłośnie radiowe i telewizyjne.

W miarę potrzeby, jako działania uzupełniające można stosować:

- spotkania z mieszkańcami,
- plakaty,
- biuletyny i ulotki wykładane w miejscach publicznych lub doręczane do skrzynek pocztowych.

Standardowym i bardzo efektywnym instrumentem społecznej komunikacji jest dziś Internet. Każda lokalna grupa działania powinna mieć swoją stronę internetową, z podstronami zawierającymi aktualności, dokumenty, raporty oraz podstroną, na której będzie funkcjonować forum dyskusyjne.

Upowszechnienie informacji o działaniach LGD i promowanie jej dorobku powinno zachęcić szerokie kręgi mieszkańców obszaru do zainteresowania podejściem LEADER i w konsekwencji do bezpośredniego kontaktu z biurem LGD. W godzinach pracy biuro powinno być cały czas dostępne dla mieszkańców, a pracownik wyznaczony do kontaktu i obsługi klientów powinien wszystkim

zainteresowanym udzielać odpowiedzi i wyjaśnień, a także udostępniać do wglądu materiały dokumentujące działalność LGD, w tym protokoły z posiedzeń zarządu i posiedzeń organu decyzyjnego. Pracownik ten powinien także przyjmować wnioski i postulaty składane przez mieszkańców dotyczące wdrażania LSR.

Wszystkie wnioski dotyczące wdrażania LSR, a także ukazujące się na ten temat artykuły i audycje powinny być dokładnie analizowane przez LGD i w razie uznania ich słuszności należy podejmować odpowiednie decyzje w zakresie zmiany sposobu wdrażania LSR.

Ważną funkcją LGD związaną z wdrażaniem LSR powinno być **aktywizowanie i motywowanie** mieszkańców obszaru do udziału w procesie wdrażania LSR, w szczególności poprzez pomoc w przygotowaniu wniosków o przyznanie pomocy ze środków LSR. Z myślą o licznej grupie osób i organizacji mających duże braki kompetencyjne w zakresie opracowania projektu i przygotowania wniosku o pomoc, LGD powinno organizować szkolenia i warsztaty umożliwiające nabycie potrzebnych kwalifikacji. Osoby i organizacje potrzebujące dalej idącej pomocy w tym zakresie powinny mieć możliwość skorzystania z bezpłatnych porad oferowanych przez LGD, związanych z projektowaniem operacji lub przygotowaniem wniosku o pomoc.

Efektywne wdrażanie lokalnej strategii rozwoju wymaga od LGD dokładnego monitorowania i oceny prowadzonych działań. Sprawy te są omawiane w następującym rozdziale. Monitorowanie powinno odbywać się w sposób ciągły i na bieżąco, natomiast ocena prowadzonych działań może być przeprowadzana w pewnych odstępach czasowych, na przykład co dwa lata. Wyniki tej oceny powinny być dokładnie analizowane i w razie potrzeby LGD powinna modyfikować sposób swego działania, a nawet wprowadzać zmiany w lokalnej strategii działania. Naczelną zasadą przy dokonaniu tego rodzaju zmian powinno być uspołecznienie, polegające na odwołaniu się do opinii mieszkańców i partnerów lokalnych i wykorzystaniu zgłaszanych przez nich uwag i wniosków. W procesie aktualizacji LSR należy stosować formy pracy podobne do tych, które były stosowane przy jej tworzeniu.

LGD odpowiedzialna jest również za zarządzanie procesem wdrażania strategii. Przeprowadza nabór wniosków o przyznanie pomocy, pozyskuje informacje o postępach w wydatkowaniu środków LSR, zawartych umowach o przyznaniu pomocy.

Niezwykle istotną funkcją LGD, a właściwie organu decyzyjnego jest ocena operacji pod względem ich zgodności ze strategią oraz wybór operacji do finansowania zgodnie z lokalnymi kryteriami wyboru.

11. Zasady monitoringu LSR.

Monitoring jest to proces stałego kontrolowania, czy realizacja strategii przebiega zgodnie z założeniami, czy są osiągnięte cele i rezultaty określone w strategii oraz jak przebiega wydatkowanie środków przeznaczonych na poszczególne zamierzenia (operacje, działania własne LGD). Monitorowanie stanowi więc ważną część codziennego zarządzania organizacją i projektem. Służy dostarczaniu informacji, na podstawie których zarządzający mogą systematycznie dowiadywać się o występowaniu problemów i rozbieżności w realizacji planów i osiągnięciu celów.

Monitorowaniu powinny podlegać różne aspekty działalności LGD, jednak jedną z najważniejszych są kwestie finansowe. Nie wystarczy w tym przypadku zwykła kontrola zapisów księgowych, ponieważ środki na bieżącą działalność LGD w ogromnej większości będą pochodną płatności zrealizowanych na rzecz beneficjentów, którzy składali wnioski o pomoc w danej lokalnej grupie działania. Ze względu na ten mechanizm, sytuacja finansowa LGD jest uzależniona od poprawnej realizacji operacji, które organ decyzyjny wybrał do finansowania. LGD, dbając o swoją stabilną sytuację finansową powinno zatem uważnie monitorować realizację wszystkich tego rodzaju operacji i podejmować działania interwencyjne, jeśli monitoring wskazuje na możliwość niepowodzenia realizacji danej operacji.

Zgodnie z wydanym przez Komisję Europejską „Podręcznikiem zarządzania cyklem projektu”, prawidłowy system monitorowania powinien zawierać następujące elementy:

- 1. Analiza celów projektu** – podstawą monitorowania jest poprawne i przejrzyste planowanie. Zaleca się tu podejście oparte o tzw. matrycę logiczną, która w należyty sposób porządkuje myślenie o związkach pomiędzy zakładanymi celami oraz działaniami i oczekiwanymi rezultatami wyrażonymi w formie mierzalnych wskaźników. W zaproponowanym układzie planowania opartym o cele ogólne, szczegółowe, programy oraz odpowiednie wskaźniki możliwe jest pełne zastosowanie matrycy logicznej projektu. Podejście takie znacznie ułatwi monitorowanie.
- 2. Przegląd procedur wdrażania.** Służy on przede wszystkim jasnemu ustaleniu – „co jest robione przez kogo”, dzięki dokonaniu takiego przeglądu uzyskuje się wyjaśnienie dotyczące roli, funkcji i odpowiedzialności poszczególnych wykonawców. W przypadku lokalnych grup działania należy zarekomendować dokonanie corocznego przeglądu procedur wewnętrznych wdrażania poszczególnych działań LSR.
- 3. Przegląd wskaźników.** Ustalanie wskaźników powinno odbywać się na etapie planowania projektów i przedsięwzięć (zgodnie z przyjętymi wyżej założeniami np. w postaci planowania

„matrycy logicznej projektu”). Na etapie planowania, wskaźniki opisują cele projektu w obiektywnie mierzalnych kategoriach i służą do sprawdzania wykonalności (realności) tych celów. Na etapie realizacji, wskaźniki służą do weryfikacji rzeczywistych rezultatów. Warto podkreślić, aby ustalając wskaźniki zadbać o możliwość obiektywnego ich sprawdzenia (mierzalności, „weryfikacji”).

4. Zaprojektowanie sposobów raportowania. W procesie monitorowania przyjmuje się dwie metody raportowania:

- Raporty pisemne na temat postępów realizacji działań (projektu) w postaci okresowych streszczeń przygotowywanych przez poszczególnych wykonawców zawierających opis wykonywanych zadań poparty wskaźnikami (dowodami). Tu właśnie niezbędne są zapisy w umowach z wykonawcami projektów z osi 3, z którymi formalny kontakt LGD może zakończyć się na etapie wyboru projektu. Jeżeli projekty z osi 3 nie będą realizowały zaplanowanych celów, zagrożone będzie również osiągnięcie celów całej lokalnej strategii rozwoju.
- Spotkania służące przeglądowi postępu prac i osiągniętych rezultatów w stosunku do planów.

5. Przygotowanie planu dla systemu monitorowania. Plan ten opisuje kolejne kroki i działania w procesie monitorowania. W przypadku lokalnej grupy działania system monitorowania może obejmować kontrole na miejscu, analizę dokumentów, raportów i sprawozdań, wywiady i sondaże oraz inne formy zdobywania informacji o sposobie i efektach realizacji LSR.

12. Ewaluacja LSR i LGD.

Ewaluacja jest określana jako sukces projektu. W jej ramach dokonuje się oceny odpowiedzialności, efektywności i oddziaływania projektu w stosunku do założeń. Ewaluacja powinna być podejmowana w przypadku każdego projektu i działania, jednak szczególnie jest ona ważna w odniesieniu do działań realizowanych na podstawie planów mających daleki horyzont czasowy. Do takich na pewno będą należeć lokalne strategie rozwoju, mające 7-letni horyzont planowania. W dobie szybkich i trudnych do przewidzenia zmian na poziomie globalnym, Unii Europejskiej, krajowym, regionalnym i lokalnym nawet przy zachowaniu wszelkich reguł sztuki planowania strategicznego istnieje wysokie ryzyko popełnienia omyłki. Ewaluacja jest jedynym działaniem mogącym obniżyć to ryzyko i zapobiec jego negatywnym skutkom.

Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej ewaluacja powinna obejmować następujące aspekty projektu:

- **Adekwatność projektu** – jakie problemy miały zostać rozwiązane dzięki realizacji celów projektu?

- **Przygotowanie projektu i jego planu.** Czy projekt jest logicznie zaplanowany i spójny wewnątrznie?
- **Efektywność projektu** – jakie są koszty projektu oraz czas realizacji tj. nakłady, w stosunku do osiągniętych rezultatów?
- **Skuteczność projektu** – czy dzięki realizacji projektu osiągnięto zakładaną zmianę? Jaki jest stosunek rezultatów do zakładanych celów?
- **Oddziaływanie projektu** – skutek jaki wywiera projekt w szerszym środowisku oraz jego wkład w realizację szerszych celów.
- **Trwałość projektu** – prawdopodobieństwo, że osiągnięte zmiany/korzyści będą nadal kontynuowane.

Ewaluacja gwarantuje prawidłową realizację LSR oraz funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania. Ocena będzie przeprowadzana nie częściej niż co 2 lata, przez zespół, powołany przez Zarząd LGD. Przynależność do organu decyzyjnego, zarządu, czy komisji rewizyjnej, nie wyklucza możliwości pracy w zespole. Część zadań związanych z ewaluacją, zespół może zlecić do wykonania ekspertom zewnętrznym.

Przeprowadzona ocena dotyczyć będzie:

- przedsięwzięć zrealizowanych w minionym okresie, z krótkim opisem merytorycznym i informacją finansową o każdym z nich,
- bezpośrednich efektów przedsięwzięć, wpływu zrealizowanych przedsięwzięć na osiągnięciu celów określonych w LSR,
- jakości partnerstwa oraz sprawności funkcjonowania LGD (np. funkcjonowanie biura, jakość stosowanych procedur)

Wyniki ewaluacji przedstawiane będą na Walnym Zebraniu Delegatów. Wnioski wynikające z ewaluacji zostaną wykorzystane w celu usprawnienia działalności LGD (np. w procesie aktualizacji LSR, zmiany stosowanych procedur, zmiany podziału obowiązków na poszczególnych stanowiskach pracy). Raport zostanie podany do publicznej wiadomości.

Dane zebrane w trakcie wykonywania ewaluacji przechowywane będą zgodnie z zasadami archiwizacji w biurze LGD. Ankiety monitorujące działania prowadzone przez beneficjentów LGD wysyłane będą na zakończenie roku kalendarzowego. Termin odesłania ankiety będzie podany w piśmie przewodnim do ankiety. Dane zebrane w wyniku ankietyzacji posłużą pracownikom LGD do zestawienia danych niezbędnych do składania sprawozdań z realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju. Sprawozdania z realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju składane będą na zakończenie każdego etapu operacji. Wskaźniki oddziaływania LGD będzie badać na podstawie własnych badań

oraz innych dostępnych obiektywnych źródeł. Dane uzyskane przez LGD będą przekazywane w formie rocznego sprawozdania do Samorządu Województwa.

13. Powiązania LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LGD.

Niniejsza LSR nie jest jedynym dokumentem określającym sposoby rozwoju opisywanego obszaru. Istnieje wiele innych organizacji i instytucji, które tworzą takie dokumenty o charakterze strategicznym. Zadaniem LSR jest uwzględnienie tych programów, niejako wpisanie się w nie, zgodnie z zasadą zintegrowania. Wtedy działania realizowane na tym terenie będą odpowiednio wzmocnione, bardziej efektywne, pozwolą na uniknięcie błędów popełnionych wcześniej.

Poniżej zaprezentowano korelację Strategii z najważniejszymi dokumentami planistycznymi występującymi na tym terenie:

„Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007 – 2013”

Celem strategicznym NSRO jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Nadrzędny cel zostanie osiągnięty przez realizację szczegółowych celów horyzontalnych, którymi między innymi są:

- *Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.*

Jednym z głównych celów naszej strategii jest podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców, który wykazuje synergiczny efekt strategii, wpisując się w już istniejący dokument planistyczny. Realizacja powyższego celu zapobiegnie marginalizacji i wzrost konkurencyjności naszego regionu.

- *Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.*

Cel ten jest ściśle powiązany i zgodny z celami naszej LSR, której obszar (oprócz dwóch niewielkich miasteczek, którymi są Sępólno Krajeńskie i Więcbork) w całości znajduje się na terenach wiejskich.

„Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013”

Celem strategicznym RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 jest poprawa konkurencyjności województwa oraz spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej obszaru. Cel ten będzie realizowany przez trzy cele szczegółowe, które składają się z kolei na działania określone jako osie priorytetowe.

- Zwiększenie konkurencyjności gospodarki regionu (oś priorytetowa 4, 5 i 6)

Oś priorytetowa 6 Wsparcie rozwoju turystyki zakłada wsparcie m. inn. rozwoju infrastruktury turystycznej i uzdrowiskowej, rozwoju usług turystycznych a także promocję produktów turystycznych, co z kolei spójne jest z jednym z szczegółowych celów naszej strategii *Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu*.

- Poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców (oś priorytetowa 3 i 7)

Oś priorytetowa 3 Rozwój infrastruktury społecznej w ramach tej osi priorytetowej zakłada się także inwestycje ukierunkowane na poprawę stanu technicznego obiektów i zespołów zabytkowych oraz inwestycje rozwoju infrastruktury kultury o znaczeniu regionalnym. Cel ten zbieżny jest z celem naszej LSR *Podniesienie jakości życia przy jednoczesnym wykorzystaniu walorów kulturowych, przyrodniczych i historycznych regionu*.

„Program Operacyjny Kapitał Ludzki”

Nadrzędnym celem Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost poziomu zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego, wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa oraz zwiększenie spójności społecznej i terytorialnej.

Cel ten wpisuje się także w cele ogólne naszej strategii *Podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców*, które poprzez swe operacje wpływać będzie między innymi na rozwój lokalnej aktywności społecznej i gospodarczej, rozwój agroturystyki i turystyki na obszarze realizacji LSR.

„Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”

W ramach priorytetowych kierunków wsparcia obszarów wiejskich UE, w ramach PROW zdefiniowano cztery osie.

- Oś 1 Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego

Działania w ramach tej osi mają wspierać proces restrukturyzacji gospodarstw rolnych. Poprawa konkurencyjności sektora rolnego realizowana będzie przez wsparcie w zakresie jakości produkcji, polepszenia infrastruktury wsi oraz tworzenia grup zrzeszających producentów rolnych. W ramach tej osi podejmowane są działania zmierzające do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców wsi. Realizacja tego celu możliwa jest dzięki organizacji kształcenia zawodowego,

działań informacyjnych, szkoleń

i usług doradczych. Działania te tożsame są z operacjami przewidzianymi do realizacji w ramach realizacji LSR w celu pobudzenia aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców.

- Oś 2 Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich

Dobry stan środowiska naturalnego wyróżnia nasz kraj na tle innych krajów Europy. Większość działań związanych ochroną środowiska naturalnego ma charakter wieloletnich działań, a ich realizacja w sposób trwały wpływa na zrównoważony i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich. Również te założenia priorytetowe wpisują się w realizowaną strategię, która poprzez swe działania stanowi niejako przedłużenie i kontynuację działań w naszej małej ojczyźnie.

- Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej

Działania dostępne w ramach Osi 3 uzupełniają priorytety dwóch pierwszych osi i w sposób synergiczny mogą pozytywnie oddziaływać na mieszkańców obszarów wiejskich. Pierwsza grupa działań dotyczy różnicowania działalności gospodarczej. Sprzyjać ma to zmniejszeniu poziomu bezrobocia na obszarach wiejskich oraz wzrostowi poziomu życia mieszkańców. Drugą grupę stanowią instrumenty mające na celu poprawę jakości życia. Dotyczą one odnowy wsi, poprawy stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Realizacja tych działań podobnie, jak i realizacja działań naszej strategii ma przyczynić się do polepszenia jakości życia oraz ma stanowić dodatkowy czynnik wspierający proces identyfikacji mieszkańców z obszarów wiejskich z ich regionem wraz z jego tradycjami i wartościami.

- Oś 4 Leader

LEADER jest podejściem przekrojowym, umożliwiającym realizowanie i wdrażanie Osi 3. Celem Osi 4 jest aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich poprzez budowanie potencjału społecznego na wsi. Aktywizacja społeczności wiejskich wymaga włączenia się w te działania partnerów społecznych. Leader jest podejściem do rozwoju obszarów wiejskich, polegającym na oddolnym opracowaniu przez lokalną społeczność wiejską lokalnej strategii rozwoju obszarów wiejskich oraz realizację wynikających z niej innowacyjnych projektów łączących zasoby, wiedzę i umiejętności przedstawicieli trzech sektorów: publicznego, gospodarczego i społecznego. Przedstawiciele tych trzech środowisk tworzą właśnie Lokalną Grupę Działania – partnerstwo międzysektorowe, które samodzielnie wybiera projekty, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia celów wspólnie opracowanej strategii. Takie działanie wzmocnić ma poczucie lokalnej wspólnoty, podnieść jakość zarządzania oraz kapitał społeczny na obszarach wiejskich.

„Wizja rozwoju powiatu sępoleńskiego i gmin powiatu sępoleńskiego”

Strategie rozwoju powiatu sępoleńskiego oraz każdej z czterech gmin zostały wykonane w ramach wspólnego przedsięwzięcia pięciu samorządów i jest opracowaniem wspólnym – spajającym pięć autonomicznych strategii rozwoju. Podstawowym celem rozwoju każdej jednostki – gmin i powiatu - jest zapewnienie mieszkańcom możliwie wysokich standardów życia. Cel ten ściśle powiązany z głównymi celami LSR, która zakłada podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców.

„Plan Rozwoju Lokalnego”

Celem Planu Rozwoju Lokalnego jest określenie stanu zasobów powiatu sępoleńskiego, warunkujących rozwój, a w szczególności rozwój gospodarczy. Przedstawienie, scharakteryzowanie danych zjawisk, które znajdują się w opracowaniu pozwalają na określenie czynników mających wpływ na rozwój powiatu w sferze gospodarczej i społecznej oraz lokalnej przedsiębiorczości. Lokalna Strategia Rozwoju stanowi uzupełnienie celów i działań zawartych w PRL.

„Plany Odnowy Miejscowości w Gminie Sośno: Wąwelno, Sośno, Wielowicz, Tuskowo, Mierucin, Skoraczewo, Sitno”

„Plany Odnowy Miejscowości w Gminie Więcbork: Sypniewo, Nowy Dwór, Śmiłowo, Wymysłowo, Dorotowo, Wilcze Jary, Borzyszkowo, Klarynowo, Jastrzębiec, Młynki, Karolewo, Runowo Krajeńskie, Lubcza, Pęperzyn, Witunia, Zabartowo, Czarmuń, Jeleń”

„Plany Odnowy Miejscowości w Gminie Sępólno Krajeńskie: Dziechowo, Grochowiec, Iłowo, Jazdrowo, Kawle, Komierowo, Komierówko, Lutowo, Lutówko, Niechorz, Piaseczno, Radońsk, Sikorz, Skarpa, Świdwie, Teklanowo, Trzciany, Wąldowo, Wąldówko, Wilkowo, Wiśniewa, Wiśniewka, Włościbórz, Włościbórek, Wysoka Krajeńska, Zalesie, Zboże”

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy ubieganiu się o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”. Środki te przeznaczone są na realizację projektów związanych z poprawą jakości życia mieszkańców wsi poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych, a także pozwalają na promowanie miejscowości pod względem atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej. Działania te stanowią kontynuację i uzupełnienie LSR umożliwiając rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynę na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

Lokalna grupa działania z pewnością nie jest jedynym podmiotem zaangażowanym w podejmowanie działań rozwojowych na terenie objętym lokalną strategią rozwoju. Wiele innych instytucji i organizacji również opracowuje dla tego obszaru dokumenty o charakterze strategicznym. Są to między innymi dokumenty przygotowane przez:

- gminy wchodzące w skład obszaru – strategie rozwoju, plany zagospodarowania przestrzennego, plany rozwoju lokalnego, wieloletnie plany inwestycyjne,
- samorząd województwa – strategie rozwoju regionu, regionalne strategie tematyczne dotyczące rozwoju wybranych branż, na przykład turystyki, infrastruktury, edukacji,
- powiatowe urzędy pracy – np. programy zwalczania bezrobocia,
- instytucje zajmujące się pomocą społeczną,
- parki narodowe,
- dyrekcje lasów państwowych,
- ośrodki doradztwa rolniczego,
- izby rolnicze,
- oddziały rządowych agencji (np. Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa lub Agencji Nieruchomości Rolnych),
- firmy prywatne.

Lokalna Strategia Rozwoju, poprzez zgodność z w/w dokumentami, niewątpliwie przyczyni się nie tylko do rozwoju obszaru działania LGD, ale również do rozwoju całego regionu. Stanie się tak, dzięki zjawisku korelacji kierunków określonych w LSR z kierunkami opisywanymi w innych dokumentach planistycznych.

14. Planowane działania/przedsięwzięcia/operacje realizowane przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze LSR.

Podjęta działalność grupy LGD NASZA KRAJNA nie będzie zawężała się do realizacji przyjętych celów w obszarze LEADER i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. Zarząd LGD będzie podejmował działania, które zmierzać będą do poszukiwania i pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania przedsięwzięć realizowanych na obszarze LGD. Wszelkie działania będą zbieżne z celami LGD jak również będą zgodne ze statutem stowarzyszenia. Zakłada się możliwość wykorzystania innych źródeł finansowania na działania zbieżne z celami LSR, w tym w szczególności:

- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko - Pomorskiego,
- Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- Funduszu Inicjatyw Obywatelskich,
- Funduszu dla Organizacji Pozarządowych,
- innych dostępnych środków finansowych (w tym ze źródeł organizacji pozarządowych wspierających inicjatywy wiejskie, jak np. Fundacja Wspomagania Wsi, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, itp.)

Realizowane w ramach LSR przedsięwzięcia w połączeniu z innymi przedsięwzięciami realizowanymi w ramach w/w programów wzmogą efekt synergii w zakresie rozwoju obszaru objętego działaniem LGD NASZA KRAJNA.

Jako mechanizmy zabezpieczające przed nakładaniem się pomocy w ramach PROW i innych programów, Lokalna Grupa Działania NASZA KRAJNA zastosuje następujące rozwiązania:

- Każda osoba zatrudniona przez LGD będzie miała umowę zawierającą szczegółowy wykaz obowiązków i zadań, ze wskazaniem programu, na rzecz którego te zadania i obowiązki będą wykonywane oraz podaną kwotą wynagrodzenia pochodzącą ze środków tego programu;
- W przypadku osób zaangażowanych jednocześnie w realizację dwóch lub więcej programów, w umowie o pracę z tą osobą zostanie wskazany wymiar czasu pracy, jaki ta osoba jest zobowiązana przeznaczyć na wykonanie zadań i obowiązków związanych z realizacją poszczególnych programów. Łączny wymiar czasu pracy nie przekroczy wielkości maksymalnych dopuszczonych w Kodeksie Pracy;
- Na każdym dokumencie księgowym stanowiącym dowód poniesienia kosztów muszą być w sposób trwały umieszczone informacje o tym, ze środków jakiego programu te koszty zostały pokryte. W przypadku kosztu współfinansowanego z dwóch lub więcej programów będzie podana informacja o tym, jaką część tego kosztu finansują poszczególne programy;
- LGD utworzy wydzielone konta bankowe (lub subkonta) do obsługi każdego programu;
- Każdy program będzie miał wyznaczonego kierownika odpowiedzialnego za realizację i prawidłowe wydatkowanie środków programu;
- Zarząd LGD zapewni dobry przepływ informacji między zespołami realizującymi różne programy, organizując co najmniej raz w miesiącu (w zależności od ilości realizowanych programów) narady robocze z udziałem wszystkich kierowników programów;
- Każdy wniosek o przyznanie pomocy, przygotowany przez LGD, będzie zawierał analizę ryzyka w zakresie nakładania się pomocy ze środków tego programu

z pomocą, którą LGD uzyskało wcześniej z PROW lub innych programów oraz propozycje mechanizmów, które należy zastosować w celu uniemożliwienia nakładania się pomocy.

15. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich.

Działania wskazane w Lokalnej Strategii Rozwoju opracowanej dla obszaru Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA w istotny sposób przyczynią się do rozwoju obszarów wiejskich regionu kujawsko - pomorskiego.

Realizacja zadań zapisanych w Lokalnej Strategii Rozwoju LGD NASZA KRAJNA wpłynie zasadniczo na sytuację społeczno – gospodarczą nie tylko obszaru objętego projektem, ale również całego województwa. Przedsięwzięcia realizowane w ramach LSR w połączeniu z przedsięwzięciami realizowanymi w ramach programów regionalnych umożliwią osiągnięcie celów spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej. Na obszarach wiejskich zostaną stworzone warunki do rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy poza rolnictwem. Rozwijane będzie doradztwo zawodowe i przekwalifikowanie osób odchodzących z pracy w rolnictwie. Na wsiach będzie prowadzona promocja przedsiębiorczości i rozwijane będą pozarolnicze funkcje wsi.

Poszczególne działania zapisane w strategii wpłyną na:

- zaktywizowanie organizacji pozarządowych,
- wzrost aktywności mieszkańców, która przyczyni się do zwiększenia ilości podejmowanych wspólnych działań,
- zwiększenie ilości realizowanych projektów co spowoduje większe wykorzystanie środków z Unii Europejskiej,
- zwiększenie ilości mikroprzedsiębiorstw i ich zróżnicowanie branżowe,
- wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru poprzez rozwój bazy gastronomiczno – hotelowej,
- poprawę promocji obszaru,
- wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców obszarów wiejskich,
- zwiększenie atrakcyjności wsi poprzez zagospodarowanie przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowych, zachowanie i rewitalizację obszarów zieleni, zbiorników i cieków wodnych,
- powstrzymanie zagranicznej migracji zarobkowej, szczególnie młodych, wykształconych ludzi,
- zaktywizowanie działalności lokalnych liderów,
- zachowanie cennych bądź charakterystycznych dla budownictwa wiejskiego obiektów gospodarczych i zaadaptowanie ich do nowych funkcji.

Realizacja LSR przyczyni się także, w znacznym stopniu, do utrwalenia wielofunkcyjnego modelu rozwoju obszarów wiejskich, w którym rozwijać się będą pozarolnicze funkcje wsi, zmierzające do niwelowania różnic rozwojowych w regionie. Osiągnięta zostanie:

- Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej,
- Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych,
- Tworzenie lepszych warunków dla rozwoju środowisk twórczych i wykorzystywania ich kreatywności,
- Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki,
- Upowszechnianie i zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu oraz jego efektywniejsze wykorzystywanie do celów turystycznych,
- Zwiększenie dostępności obiektów historyczno-kulturowych dla celów turystycznych,
- Tworzenie warunków i wzrost liczby odwiedzin w ramach agroturystyki,
- Poszerzenie oferty turystycznej,
- Rozwój produktu markowego - turystyka na terenach wiejskich,
- Wzrost znaczenia turystyki pieszej,
- Wspieranie rozwoju turystyki rowerowej krajoznawczej, wodnej i konnej,
- Podnoszenie kwalifikacji kadry pracowników branży turystycznej,
- Wspieranie rozwoju atrakcyjnej bazy noclegowej i gastronomicznej,
- Rozbudowa technicznej infrastruktury podnoszącej dostępność do miejsc i atrakcji turystycznych regionu,
- Tworzenie zintegrowanego systemu promocji regionu.

Duże znaczenie dla województwa będzie mieć kreowanie pozytywnego wizerunku obszaru. Ekspozycja cennych walorów przyrodniczych oraz unikatowego i atrakcyjnego dziedzictwa kulturowego może wzbogacić wizerunek całego województwa, a jednocześnie przyczynić się do wyeliminowania negatywnych stereotypów. Ponadto, można oczekiwać, że wypracowane na etapie formułowania LSR rozwiązania oraz doświadczenia związane z jej wdrażaniem będą mogły być wykorzystywane w rozwoju innych obszarów wiejskich w województwie i kraju.

16. Zestawienie załączników.

Załącznik nr 1 – Regulamin Rady Decyzyjnej Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA

Załącznik nr 2 – Opisy stanowisk.

Załącznik nr 3 – Doświadczenie członków LGD.

Załącznik nr 4 – Karta oceny zgodności operacji z LSR.

Załącznik nr 5 – Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami – „małe projekty”.

Załącznik nr 6 – Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami – „odnowa i rozwój wsi”.

Załącznik nr 7 – Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami – „różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”.

Załącznik nr 8 – Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami – „tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”.

Załącznik nr 9 – Odwołanie od rozstrzygnięcia organu decyzyjnego.

Załącznik nr 10 – Rozpatrzenie przez Radę odwołania od rozstrzygnięcia organu decyzyjnego.

Załącznik nr 11 - Wzory dokumentów stosowane w procedurze oceny zgodności operacji z LSR i wyboru operacji.

Załącznik nr 1

Regulamin Rady Decyzyjnej Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA

Rozdział I Postanowienia ogólne

§1

Regulamin Rady Decyzyjnej Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA określa organizację wewnętrzną i tryb pracy Rady Decyzyjnej.

§2

Terminy użyte w niniejszym regulaminie oznaczają:

1. **LGD** oznacza Lokalną Grupę Działania NASZA KRAJNA
2. **Rada** oznacza Radę Decyzyjną Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA
3. **WZC** oznacza Walne Zebranie Członków Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA
4. **Zarząd** oznacza Zarząd Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA
5. **Prezes Zarządu** oznacza Prezesa Zarządu Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA
6. **Biuro** oznacza Biuro Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA
7. **LSR** oznacza Lokalną Strategię Rozwoju Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA

Rozdział II **Kompetencje Rady**

§3

Do wyłącznej kompetencji Rady należy wybór operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia Rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. UE 1277 z 21.10.2005 r. str. 1), które mają być realizowane w ramach opracowanej przez Stowarzyszenie Lokalnej Strategii Rozwoju.

Rozdział III **Członkowie Rady**

§4

Członkowie Rady wybierani są przez Walne Zebranie Członków LGD NASZA KRAJNA

§5

1. Rada Decyzyjna składa się z 9 członków.
2. Kadencja Rady Decyzyjnej trwa 4 lata. Członkowie mogą tę samą funkcję pełnić nie dłużej niż przez dwie kadencje.
3. Kadencja członka Rady powołanego do jej składu w trakcie trwania jej kadencji upływa wraz z chwilą zakończenia się kadencji pozostałych członków.

§6

Rada Decyzyjna w co najmniej 50% składa się z podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. lit b i c rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r., w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.- czyli partnerów gospodarczych i społecznych oraz innych odpowiednich podmiotów reprezentujących

społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się zagadnieniami z zakresu środowiska naturalnego oraz podmiotami odpowiedzialnymi za promowanie równości mężczyzn i kobiet.

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) z dnia 14 lipca 2011 decyzje w sprawie wyboru projektów podejmowane przez organ decyzyjny w drodze głosowania dokonywane są przy zachowaniu co najmniej 50% udziału głosów partnerów społecznych i gospodarczych.

§7

Członkowie Rady wybierają spośród siebie Wiceprzewodniczącego i Sekretarza.

§8

1. Członkowie Rady mają obowiązek uczestniczenia w posiedzeniach Rady.
2. W razie niemożności wzięcia udziału w posiedzeniu Rady, członek Rady zawiadamia o tym przed terminem posiedzenia Przewodniczącego Rady, a następnie jest obowiązany niezwłocznie usprawiedliwić w formie pisemnej swoją nieobecność Przewodniczącemu Rady.
3. Za przyczyny usprawiedliwiające niemożność wzięcia przez członka Rady udziału w posiedzeniu Rady uważa się:
  - chorobę lub konieczność opieki nad chorym potwierdzoną zaświadczeniem lekarskim,
  - podróż służbową,
  - inne prawnie lub losowo uzasadnione przeszkody.

§9

1. Rada Decyzyjna może zostać odwołana na wniosek Zarządu przez Walne Zebranie Członków, gdy:
  - nie przedstawiła corocznego sprawozdania ze swojej działalności Walnemu Zebraniu Członków,
  - gdy nie wywiązała się z zadań określonych w statucie.

2. Członek Rady Decyzyjnej może zostać odwołany ze stanowiska na wniosek Zarządu, przez Walne Zebranie Członków, gdy:

- 3 razy opuścił kolejne posiedzenia Rady Decyzyjnej bez podania przyczyny,
- nierzetelnie wywiązuje się z powierzonych mu obowiązków.

3. W terminie do trzech miesięcy od odwołania, WZC dokonuje wyboru nowego członka Rady Decyzyjnej.

§10

Członkom Rady Decyzyjnej przysługuje prawo zgłoszenia uzasadnionej rezygnacji z zajmowanego stanowiska. W takim przypadku, członek Rady Decyzyjnej kieruje do Zarządu pisemną rezygnację ze stanowiska. W terminie trzech miesięcy od wpłynięcia wniosku o rezygnację do Zarządu, Walne Zebranie Członków dokonuje wyboru nowego członka Rady Decyzyjnej. Do czasu wybrania nowego członka Rady Decyzyjnej, osoba składająca rezygnację wykonuje swoje zadania względem Rady.

§11

1. Członkowi Rady w okresie sprawowania funkcji przysługuje dieta za udział w posiedzeniu Rady dotyczącym oceny wniosków oraz posiedzeń odwoławczych.

2. Przewodniczącemu Rady przysługuje dieta w podwójnej wysokości.

3. Wysokość diety ustala WZC.

4. W przypadku nieobecności na posiedzeniu przez członka Rady, dieta za to posiedzenie nie zostaje wypłacona.

5. Dieta jest obliczana na podstawie listy obecności i wypłacana jest członkom Rady w terminie do 14 dni po każdym posiedzeniu.

§12

Przewodniczący i Zarząd udzielają członkom Rady pomocy w wykonywaniu przez nich funkcji członka Rady.

Rozdział IV

Przewodniczący, Wiceprzewodniczący i Sekretarz Rady

§13

2. Przewodniczący Rady organizuje pracę Rady i przewodniczy posiedzeniom Rady. Do kompetencji Przewodniczącego Rady Decyzyjnej należy:

- kierowanie pracami Rady Decyzyjnej,
- zwoływanie i przewodniczenie posiedzeniom Rady Decyzyjnej,
- posiadanie głosu decydującego w razie równości głosów na posiedzeniu Rady Decyzyjnej.

3. Pełniąc swoją funkcję, Przewodniczący Rady współpracuje z Zarządem i Biurem LGD i korzysta z ich pomocy.

4. Do kompetencji Wiceprzewodniczącego należy:

- kierowanie pracami Rady Decyzyjnej w razie nieobecności Przewodniczącego,
- zwoływanie i przewodniczenie posiedzeniom Rady Decyzyjnej w razie nieobecności Przewodniczącego,
- Kompetencje Przewodniczącego przejmuje na czas jego nieobecności starszy wiekiem Wiceprzewodniczący.

5. Do kompetencji Sekretarza należy:

- ❖ obliczanie wyników głosowań, kontrolę quorum oraz wykonywanie innych czynności o podobnym charakterze,
- ❖ sporządzanie sprawozdań z każdego posiedzenia Rady Decyzyjnej.

Rozdział V **Przygotowanie i zwołanie posiedzeń**

§14

Posiedzenia Rady są zwoływane odpowiednio do potrzeb wynikających z naboru wniosków prowadzonego przez LGD.

§15

Posiedzenia Rady zwołuje Przewodniczący Rady, uzgadniając miejsce, termin i porządek obrad z Zarządem i Biurem LGD.

§16

W przypadku dużej ilości spraw do rozpatrzenia, Przewodniczący Rady może zwołać posiedzenie trwające dwa dni lub dłużej.

§17

1. Członkowie Rady powinni być pisemnie zawiadomieni o miejscu, terminie i porządku obrad Rady, nie później niż 7 dni przed terminem obrad.
2. Obrady dotyczące rozpatrywania odwołań, Przewodniczący Rady zwołuje w terminie do 7 dni po dacie określonej na wpłynięcie odwołań.

Rozdział VI **Posiedzenia Rady**

§18

1. Zawiadomienie o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Rady podaje się do publicznej wiadomości co najmniej na 7 dni przed posiedzeniem Rady.

2. W posiedzeniach Rady uczestniczy prezes Zarządu lub wskazany przez niego członek Zarządu bez prawa głosu.
3. Przewodniczący Rady może zaprosić do udziału w posiedzeniu ekspertów.

§19

1. Posiedzenie Rady otwiera, prowadzi i zamyka Przewodniczący Rady.
2. Obsługę posiedzeń Rady zapewnia biuro LGD.

§20

1. Przed otwarciem posiedzenia, członkowie Rady potwierdzają swoją obecność podpisem na liście obecności.
2. Wcześniejsze opuszczenie posiedzenia przez członka Rady wymaga poinformowania Przewodniczącego obrad.
3. Prawomocność posiedzenia i podejmowanych przez Radę decyzji (quorum) wymaga obecności co najmniej ustawowego 75% składu Rady.

§21

1. Po otwarciu posiedzenia, Przewodniczący Rady podaje liczbę obecnych członków Rady na podstawie podpisanej przez nich listy obecności i stwierdza prawomocność posiedzenia (quorum).
2. W razie braku quorum, Przewodniczący Rady zamyka obrady wyznaczając równocześnie nowy termin posiedzenia. Kolejne posiedzenie odbyć się ma w terminie do 7 dni.
3. W protokole odnotowuje się przyczyny, z powodu których posiedzenie nie odbyło się.

§22

1. W przypadku nieobecności Sekretarza Rady, po stwierdzeniu quorum Przewodniczący Rady przeprowadza wybór sekretarza posiedzenia, któremu powierza się obliczanie wyników głosowań, kontrolę quorum oraz wykonywanie innych czynności o podobnym charakterze.
2. Po wyborze Sekretarza posiedzenia, Przewodniczący przedstawia porządek obrad i poddaje go pod głosowanie Rady.
3. Członek Rady może zgłosić wniosek o zmianę porządku posiedzenia. Rada przez głosowanie zwykłą większością głosów przyjmuje lub odrzuca zgłoszone wnioski.
4. Przewodniczący Rady prowadzi posiedzenie zgodnie z porządkiem przyjętym przez Radę.
5. Porządek obrad obejmuje w szczególności:
  - ❖ Omówienie wniosków o przyznanie pomocy złożonych w ramach naboru prowadzonego przez LGD oraz podjęcie decyzji o wyborze operacji do finansowania.
  - ❖ Informację Zarządu o przyznaniu pomocy przez samorząd województwa na operacje, które były przedmiotem wcześniejszych posiedzeń Rady.
  - ❖ Wolne wnioski i zapytania.
6. Decyzja w sprawie wyboru projektów do finansowania jest podejmowana w formie uchwały Rady.
7. Od decyzji Rady od uchwały o której mowa w ust. 6 Wnioskodawcy przysługuje odwołanie zgodnie z procedurą odwołania się wnioskodawców od rozstrzygnięć Rady decyzyjnej w sprawie wyboru operacji.
8. Podmioty mają prawo do odwołania w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia uchwały o której mowa w ust. 6. Rada Decyzyjna ma 7 dni na rozpatrzenie odwołania i ogłoszenie ostatecznej decyzji.

§23

1. Przewodniczący Rady czuwa nad sprawnym przebiegiem i przestrzeganiem porządku posiedzenia, otwiera i zamyka dyskusję oraz udziela głosu w dyskusji.
2. Przedmiotem wystąpień mogą być tylko sprawy objęte porządkiem obrad.

3. W dyskusji głos mogą zabierać członkowie Rady, członkowie Zarządu oraz osoby zaproszone do udziału w posiedzeniu. Przewodniczący Rady może określić maksymalny czas wystąpienia.
4. Przewodniczący obrad w pierwszej kolejności udziela głosu osobie referującej aktualnie rozpatrywaną sprawę, osobie opiniującej operację, przedstawicielowi Zarządu, a następnie pozostałym dyskutantom według kolejności zgłoszeń. Powtórne zabranie głosu w tym samym punkcie porządku obrad możliwe jest po wyczerpaniu listy mówców. Ograniczenie to nie dotyczy osoby referującej sprawę, osoby opiniującej operację oraz przedstawiciela Zarządu.
5. Jeżeli mówca w swoim wystąpieniu odbiega od aktualnie omawianej sprawy lub przekracza maksymalny czas wystąpienia, Przewodniczący obrad zwraca mu na to uwagę. Po dwukrotnym zwróceniu uwagi, Przewodniczący Rady może odebrać mówcy głos.
6. Po wyczerpaniu listy mówców, Przewodniczący zamyka dyskusję. W razie potrzeby przewodniczący może zarządzić przerwę w celu wykonania niezbędnych czynności przygotowawczych do głosowania, na przykład przygotowania poprawek w projekcie uchwały.
7. Po zamknięciu dyskusji, Przewodniczący Rady rozpoczyna procedurę głosowania. Od tej chwili członek Rady może zabrać głos tylko w celu zgłoszenia lub uzasadnienia wniosku formalnego o sposobie lub porządku głosowania i to jedynie przed zarządzeniem głosowania przez Przewodniczącego.

§24

1. Przewodniczący Rady może udzielić głosu poza kolejnością zgłoszonych mówców, jeśli zabranie głosu wiąże się bezpośrednio z głosem przedmówcy lub w trybie sprostowania, jednak nie dłużej niż dwie minuty. Poza kolejnością może także udzielić głosu członkom Zarządu, osobie referującej sprawę i osobie opiniującej projekt.
2. Poza kolejnością udziela się głosu w sprawie zgłoszenia wniosku formalnego, w szczególności w sprawach:
  - 1) stwierdzenia quorum
  - 2) sprawdzenia listy obecności
  - 3) przerwania, odroczenia lub zamknięcia obrad
  - 4) zmiany porządku posiedzenia (kolejności rozpatrywania poszczególnych punktów)
  - 5) głosowania bez dyskusji
  - 6) zamknięcia listy mówców

- 7) ograniczenia czasu wystąpień mówców
- 8) zamknięcia dyskusji
- 9) zarządzenia przerwy
- 10) zarządzenia głosowania imiennego
- 11) przeliczenia głosów
- 12) reasumpcji głosowania

3. Wniosek formalny powinien zawierać żądane i zwięzłe uzasadnienie, a wystąpienie w tej sprawie nie może trwać dłużej niż 2 minuty.

4. Rada rozstrzyga o wniosku formalnym niezwłocznie po jego zgłoszeniu. O przyjęciu lub odrzuceniu wniosku Rada rozstrzyga po wysłuchaniu wnioskodawcy i ewentualnie jednego przeciwnika wniosku.

5. Wnioski formalne, o których mowa w ust.2 pkt. 1 i 2 nie poddaje się pod głosowanie.

§25

Po wyczerpaniu porządku posiedzenia, Przewodniczący Rady zamyka posiedzenie.

Rozdział VII

Głosowanie

§26

Po zamknięciu dyskusji w danej sprawie, Przewodniczący Rady rozpoczyna procedurę głosowania i zarządza głosowanie zgodnie z postanowieniami wynikającymi ze statutu LGD oraz niniejszego regulaminu.

§27

1. Każdy członek Rady przed przystąpieniem do oceny wniosku wypełnia i podpisuje DEKLARACJĘ BEZSTRONNOŚCI.

2. W deklaracji o której mowa w ust. 1 członek Rady oświadcza, że:

- zapoznał/zapoznała się z Regulaminem Rady Decyzyjnej

- nie pozostaje w związku małżeńskim, ani w faktycznym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia i nie jest związany/a z tytułu przysposobienia, opieki, kurateli z wnioskodawcą/jego zastępcami prawnymi lub członkami władz osoby prawnej ubiegającej się o udzielenie dofinansowania. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuje się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Rady i wycofania się z *oceny danej operacji*,
  - przed upływem trzech lat od daty rozpoczęcia niniejszego posiedzenia Rady nie pozostawał/ła w stosunku pracy z wnioskodawcą, ani nie był/ła członkiem władz osoby prawnej ubiegającej się o przyznanie pomocy. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuje się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Rady i wycofania się z *oceny danej operacji*
  - nie pozostaje z wnioskodawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do mojej bezstronności. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuje się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Rady i wycofania się z *oceny danej operacji*
3. W przypadku stwierdzenia co najmniej jednej z zależności wymienionych w ust. 2 członek Rady wycofuje się z oceny danej operacji.

§28

1. Wszystkie głosowania Rady są jawne i przyjmowane są zwykłą większością głosów.
2. Głosowania Rady mogą odbywać się w następujących formach:
  - ❖ przez podniesienie ręki na wezwanie Przewodniczącego Rady,
  - ❖ przez wypełnienie i oddanie Sekretarzowi lub sekretarzowi posiedzenia kart do oceny operacji.

§29

1. W głosowaniu przez podniesienie ręki Sekretarz lub sekretarz posiedzenia oblicza głosy „za”, głosy „przeciw” i głosy „wstrzymujące się od głosu”, po czym informuje Przewodniczącego Rady o wynikach głosowania.
2. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Rady.

§30

1. Głosowanie przez wypełnienie kart do oceny operacji obejmuje:

- ❖ głosowanie w sprawie zgodności operacji z LSR;
- ❖ głosowanie w sprawie oceny operacji według kryteriów lokalnych, przyjętych przez LGD.

2. W głosowaniu odbywającym się przez wypełnienie kart do oceny operacji, członkowie Rady oddają głos za pomocą kart oceny operacji, wydanych przez Sekretarza lub komisję skrutacyjną. Każda strona karty oceny operacji musi być opieczetowana pieczęcią LGD i podpisana przez Sekretarza lub członków komisji skrutacyjnej.

3. Głos oddany przez członka Rady w formie wypełnionej karty oceny operacji jest nieważny, jeśli zachodzi co najmniej jedna z poniższych okoliczności:

- ❖ na karcie brakuje nazwiska i imienia lub podpisu członka Rady,
- ❖ na karcie brakuje informacji pozwalających zidentyfikować operację, której dotyczy ocena (numer wniosku, nazwa wnioskodawcy, nazwa projektu)

4. Karty muszą być wypełnione piórem, długopisem lub cienkopisem.

5. Znaki „X” winny być postawione w polu przeznaczonego na to kwadratu.

§31

1. Głos w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR oddaje się przez skreślenie jednej z opcji zaznaczonych gwiazdką w zawartym na karcie oceny operacji sformułowaniu: **”Głosuję za uznaniem operacji za zgodną/niezgodną* z LSR”**. Pozostawienie lub skreślenie obu opcji uważa się za głos nieważny.

2. W przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełnienia karty oceny zgodności z LSR, Sekretarz lub sekretarz posiedzenia wzywa członka Rady, który wypełnił tę kartę do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków. W trakcie wyjaśnień, członek Rady może na oddanej przez siebie karcie dokonać wpisów w kratkach lub pozycjach pustych, oraz dokonać czytelnej korekty w pozycjach i kratkach wypełnionych podczas głosowania, stawiając przy tych poprawkach swój podpis.

3. Jeśli po dokonaniu poprawek i uzupełnień karta nadal zawiera błędy w sposobie wypełnienia, zostaje uznana za głos nieważny.
4. Wynik głosowania w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR jest pozytywny, jeśli zwykła większość głosów została oddana na opcję, że operacja jest zgodna z LSR.
5. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Rady.

§32

W przypadku stwierdzenia niezgodności operacji z LSR, nie podlega ona ocenie według lokalnych kryteriów.

§33

1. Oddanie głosu w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru polega na wypełnieniu tabeli zawartej na „Karcie oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru”, która jest odpowiednia do typu ocenianej operacji. Wszystkie rubryki zawarte w tabeli muszą być wypełnione, w przeciwnym razie głos uważa się za nieważny.
2. W trakcie zliczania głosów, Sekretarz Rady lub sekretarz posiedzenia, zobowiązany są sprawdzić, czy łączna ocena punktowa operacji zawarta w pozycji „SUMA PUNKTÓW” została obliczona poprawnie.
3. W przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełnienia karty oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru, Sekretarz lub sekretarz posiedzenia wzywają członka Rady, który wypełnił tę kartę do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków. W trakcie wyjaśnień, członek Rady może na oddanej przez siebie karcie dokonać wpisów w pozycjach pustych, oraz dokonać czytelnej korekty w pozycjach wypełnionych podczas głosowania, stawiając przy tych poprawkach swój podpis.
4. Jeżeli po dokonaniu poprawek i uzupełnień karta nadal zawiera błędy w sposobie wypełnienia, zostaje uznana za głos nieważny.
5. Wynik głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru dokonuje się w taki sposób, że sumuje się oceny punktowe wyrażone na kartach stanowiących głosy oddane ważnie w pozycji „SUMA PUNKTÓW” i dzieli przez liczbę ważnie oddanych głosów.

6. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Rady.

7. Na podstawie wyników głosowania sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru sporządza się listę ocenionych operacji.

§34

1. W stosunku do każdej operacji będącej przedmiotem posiedzenia Rady podejmowana jest przez Radę decyzja w formie uchwały o wybraniu bądź nie wybraniu operacji do finansowania.

2. Przewodniczący Rady odczytuje uchwały dotyczące poszczególnych operacji rozpatrywanych w trakcie posiedzenia, bez potrzeby ich przegłosowania.

Rozdział VIII

Dokumentacja z posiedzeń Rady

§35

1. W trakcie posiedzenia Rady sporządzany jest protokół.

2. Wyniki głosowań odnotowuje się w protokole posiedzenia.

3. Z każdego głosowania dokonywanego przez wypełnienie kart do oceny operacji Sekretarz Rady lub sekretarz posiedzenia sporządza protokół, w którym zawarte są informacje o przebiegu i wynikach głosowania. Karty oceny operacji, złożone w trakcie danego głosowania stanowią załącznik od protokołu z tego głosowania.

4. Protokół powinien zawierać w szczególności:

- określenie przedmiotu głosowania
- określenie liczby uprawnionych do głosowania, liczby biorących udział w głosowaniu, ilości oddanych głosów ważnych i nieważnych
- wyniki głosowania
- podpis Sekretarza lub podpis sekretarza posiedzenia.

§36

1. Uchwałom Rady nadaje się formę odrębnych dokumentów, z wyjątkiem uchwał proceduralnych, które odnotowuje się w protokole posiedzenia.
2. Uchwały podpisuje Przewodniczący Rady po jej podjęciu.
3. Uchwały podjęte przez Radę, nie później niż 14 dni od ich uchwalenia, Przewodniczący Rady przekazuje Zarządowi.

§37

1. Protokół z posiedzenia Rady sporządza się w terminie 7 dni po odbyciu posiedzenia i wyklada do wglądu w Biurze LGD na okres 14 dni w celu umożliwienia członkom Rady wniesienia ewentualnych poprawek w jego treści.
2. Wniesioną poprawkę, o której mowa w ust. 1 rozpatruje Przewodniczący Rady. Jeżeli Przewodniczący nie uwzględni poprawki, poprawkę poddaje się pod głosowanie na następnym posiedzeniu Rady, która decyduje o przyjęciu lub odrzuceniu poprawek.
3. Po zakończeniu procedury dotyczącej możliwości naniesienia poprawek do protokołu przewidzianej w ust. 1 i 2, Przewodniczący obrad podpisuje protokół.
4. Protokoły i dokumentacja z posiedzeń Rady gromadzone i przechowywane są w Biurze LGD. Dokumentacja ma charakter jawny i jest udostępniana do wglądu wszystkim zainteresowanym.

Rozdział IX

Wolne głosy, wnioski i zapytania

§38

1. Wolne głosy, wnioski i zapytania formułowane są ustnie na każdym posiedzeniu Rady, a odpowiedzi na nie udzielane są bezpośrednio na danym posiedzeniu.
2. Czas formułowania zapytania nie może przekroczyć 5 minut.
3. Jeśli udzielenie odpowiedzi, o której mowa w ust.1, nie będzie możliwa na danym posiedzeniu, udziela się jej pisemnie, w terminie 14 dni od zakończenia posiedzenia.

OPISY STANOWISK

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA STOWARZYSZENIE NASZA KRAJNA

Nazwa jednostki:	Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA
Nazwa stanowiska pracy:	Kierownik Biura
Bezpośredni przełożony:	Prezes Zarządu

Cel stanowiska:

Celem stanowiska jest nadzorowanie, organizacja i przydział oraz uczestniczenie w pracy Biura.

Zakres obowiązków i odpowiedzialności:

Kierownik Biura nadzoruje bezpośrednio pracowników Biura Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA

1. Zakres obowiązków:

- nadzór nad przygotowaniem i realizacją projektów w ramach LSR
- doradztwo beneficjentom i nadzór nad doradztwem prowadzonym przez pracowników biura
- nadzór i uczestniczenie w obsłudze wniosków składanych przez beneficjentów
- nadzór i współpraca w przygotowaniu, złożeniu i uzupełnieniach Wniosku na funkcjonowanie, o płatność, wniosków w ramach prowadzonych projektów
- przygotowywanie sprawozdań dla instytucji Wdrażającej, Zarządu, Komisji Rewizyjnej, Walnego Zebrania Członków
- organizacja pracy Rady decyzyjnej
- prowadzenie kalendarza pracy biura
- planowanie, koordynowanie i realizowanie działań promocyjnych
- obsługa posiedzeń Zarządu, Komisji Rewizyjnej, Walnego Zebrania Członków
- zatwierdzanie projektów uchwał, sprawozdań, informacji i innych materiałów wychodzących z biura,
- przyjmowanie beneficjentów osobiście lub przez telefon, odpowiadanie na ich zapytania lub kierowanie do innych pracowników biura
- pomoc beneficjentom w rozliczaniu otrzymanych dotacji
- czuwanie nad terminowym i prawidłowym obiegiem dokumentów
- współuczestniczenie w przygotowywaniu ofert, zapytań, raportów, zestawień, analiz
- monitoring realizacji projektów, które Rada skierowała do dofinansowania
- kontakty z Instytucją Wdrażającą
- uczestnictwo we wszelkiego rodzaju szkoleniach, spotkaniach organizowanych przez IW, UM i inne instytucje
- wykonywanie lub kierowanie do innych pracowników poleceń Zarządu;
- inne wynikające z bieżącej pracy biura,
- Składanie cotygodniowych sprawozdań z pracy biura do Zarządu w formie mailowej
- informowanie Zarząd o możliwości aplikowania o środki zewnętrzne na realizację działań statutowych,
- prowadzenie doradztwa dla beneficjentów w sprawie warunków i możliwości otrzymania dofinansowania
- prowadzenie doradztwa w zakresie przygotowywanie projektów i wniosków w tym wniosków o płatność
- pomoc beneficjentom w redagowaniu wniosków o przyznanie pomocy
- opracowanie, złożenie oraz dokonywanie uzupełnień Wniosku na funkcjonowanie, o płatność, wniosków w ramach prowadzonych projektów

2. Zakres odpowiedzialności i uprawnień:

- ♦ zgodna z powierzonym zakresem obowiązków realizacja zadań;
- ♦ merytoryczna, profesjonalna, wysokiej jakości strona prowadzonych spraw.
- ♦ administracyjna;

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

- ♦ za powierzone wyposażenie stanowiska pracy;
- ♦ za powierzoną dokumentację.

Udzielone stałe pełnomocnictwa:

Współpraca i kontakty wewnętrzne	Stanowisko współpracujące – cel kontaktów i współpracy - asystent ds. biurowych - stanowisko ds. księgowości
Współpraca i kontakty zewnętrzne	Instytucja współpracująca – cel kontaktów i współpracy - Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko - Pomorskiego - mieszkańcy obszaru LGD NASZA KRAJNA

Wymagane kwalifikacje:

Wykształcenie	Wyższe/Średnie	
Doświadczenie	wskazany staż pracy na takim samym lub podobnym stanowisku	
Wymagania formalne Umiejętności	Kursy, szkolenia, certyfikaty	
	KONIECZNE	- umiejętność obsługi urządzeń biurowych; - dobra obsługa komputera i programów komputerowych: MS Office (Word, Exel, Power Point); - znajomość LSR; - znajomość zagadnień PROW 2007-2013; - znajomość problematyki w zakresie finansowania projektów ze środków UE;
	POŻĄDANE	- znajomość języka obcego w stopniu komunikatywnym (j. angielskiego, j. niemieckiego); - umiejętność organizacji pracy; - sumienność, rzetelność, odpowiedzialność; - samodzielność w inicjowaniu i prowadzeniu projektów; - własna inicjatywa i zaangażowanie; - umiejętność śledzenia zmian w przepisach
Specjalne wymagania wobec stanowiska	- uczciwość; - punktualność; - komunikatywność; - łatwość nawiązywania kontaktów interpersonalnych; - kultura osobista.	

Wymiar czasu pracy:

Od poniedziałku do piątku 1 etat.

Wyposażenie stanowiska pracy:

1. Sprzęt informatyczny:

- ♦ zestaw komputerowy

2. Meble:

- ♦ biurko, fotel obrotowy

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Nazwa jednostki:	Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA
Nazwa stanowiska pracy:	Asystent ds. biurowych
Bezpośredni przełożony:	Kierownik Biura

Cel stanowiska:

Celem stanowiska pracy jest prowadzenie biura Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA

Zakres obowiązków i odpowiedzialności:

Asystent ds. biurowych podlega bezpośrednio Kierownikowi Biura a pośrednio Zarządowi Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA

1. Zakres obowiązków:

- Przyjmowanie beneficjentów osobiście lub przez telefon, odpowiadanie na ich zapytania lub kierowanie do innych pracowników biura;
- Udzielanie beneficjentom bezpłatnych porad w zakresie składania wniosków, prowadzenie ewidencji podmiotów korzystających z doradztwa;
- Organizacja i obsługa szkoleń dla beneficjentów z zakresu składania wniosków o pomoc;
- Bieżąca analiza działalności LGD „Nasza Krajna” pod kątem realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju, w tym budżetów celów ogólnych i budżetów przedsięwzięć;
- Bieżąca analiza wskaźników celów ogólnych i szczegółowych oraz przedsięwzięć LSR;
- Przyjmowanie i wysyłanie korespondencji;
- Redagowanie pism wychodzących, w konsultacji z Kierownikiem biura;
- Prowadzenie rejestru pism wychodzących, przychodzących, będących w obiegu wewnętrznym biura, kierowanie ich do poszczególnych pracowników biura;
- Gromadzenie danych i aktualizacja strony internetowej;
- Przygotowywanie materiałów informacyjnych i ogłoszeń do mediów;
- Pomoc przy przygotowaniu, złożeniu i uzupełnieniach Wniosku na funkcjonowanie, o płatność, wniosków w ramach prowadzonych projektów;
- Należyte przechowywanie i zabezpieczenie dokumentów księgowych – ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych, kadrowych oraz wszelkich pozostałych będących w obiegu biura, bieżąca współpraca z biurem rachunkowym.

2. Zakres odpowiedzialności i uprawnień:

- ♦ zgodna z powierzonym zakresem obowiązków realizacja zadań;
- ♦ merytoryczna, profesjonalna, wysokiej jakości strona prowadzonych spraw.
- ♦ administracyjna;
- ♦ za powierzone wyposażenie stanowiska pracy;
- ♦ za powierzoną dokumentację.

Udzielone stałe pełnomocnictwa:

Współpraca i kontakty wewnętrzne	Stanowisko współpracujące – cel kontaktów i współpracy - Kierownik Biura - stanowisko ds. księgowości
Współpraca i kontakty zewnętrzne	Instytucja współpracująca – cel kontaktów i współpracy - Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko - Pomorskiego - mieszkańcy obszaru LGD NASZA KRAJNA

Wymagane kwalifikacje:

Wykształcenie	Średnie
Doświadczenie	Wskazany staż pracy na takim samym lub podobnym

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

stanowisku	
Wymagania formalne Umiejętności	Kursy, szkolenia, certyfikaty
	KONIECZNE
	POŻĄDANE
Specjalne wymagania wobec stanowiska	
Wymiar czasu pracy:	
Od poniedziałku do piątku pełny etat.	
Wyposażenie stanowiska pracy:	

3. Sprzęt informatyczny:

- ◆ zestaw komputerowy

4. Środki łączności:

- ◆ telefon, fax

5. Inne urządzenia:

- ◆ urządzenie wielofunkcyjne (ksero, skaner, fax)

6. Meble:

- ◆ biurko, fotel obrotowy

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Nazwa jednostki:	Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA
Nazwa stanowiska pracy:	Asystent ds. biurowych
Bezpośredni przełożony:	Kierownik Biura

Cel stanowiska:

Celem stanowiska pracy jest prowadzenie biura Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA

Zakres obowiązków i odpowiedzialności:

Asystent ds. biurowych podlega bezpośrednio Kierownikowi Biura a pośrednio Zarządowi Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA

1. Zakres obowiązków:

- Pomoc w organizacji i obsługa szkoleń dla beneficjentów z zakresu składania wniosków o pomoc;
- Redagowanie pism wychodzących, w konsultacji z Kierownikiem biura;
- Zaopatrzenie biura w odpowiednie ilości mat. biurowych, środków czystości, art. spożywczych;
- Tworzenie list zakupów, rozeznanie rynku w celu racjonalizacji zakupów;
- Pomoc przy przygotowaniu, złożeniu i uzupełnieniach Wniosku na funkcjonowanie, o płatność, wniosków w ramach prowadzonych projektów;
- Wykonywanie opisów drugostronnych faktur;
- Prowadzenie ewidencji czasu pracy, absencji, urlopów, zwolnień lekarskich itp.;
- Prowadzenie teczek personalnych oraz bieżące administrowanie danymi kadrowymi,
- Przygotowywanie dokumentacji dla posiedzeń Rady Decyzyjnej, weryfikacja w celu uniknięcia braków formalnych;
- Prowadzenie rejestru uchwał, protokołów;
- Obsługa posiedzeń Zarządu, Komisji Rewizyjnej, Walnego Zebrania Członków,
- Należyte przechowywanie i zabezpieczenie dokumentów księgowych – ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych, kadrowych oraz wszelkich pozostałych będących w obiegu biura, bieżąca współpraca z biurem rachunkowym.

2. Zakres odpowiedzialności i uprawnień:

- ♦ zgodna z powierzonym zakresem obowiązków realizacja zadań;
- ♦ merytoryczna, profesjonalna, wysokiej jakości strona prowadzonych spraw.
- ♦ administracyjna;
- ♦ za powierzone wyposażenie stanowiska pracy;
- ♦ za powierzoną dokumentację.

Udzielone stałe pełnomocnictwa:

Współpraca i kontakty wewnętrzne	Stanowisko współpracujące – cel kontaktów i współpracy - Kierownik Biura - stanowisko ds. księgowości
Współpraca i kontakty zewnętrzne	Instytucja współpracująca – cel kontaktów i współpracy - Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko - Pomorskiego - mieszkańcy obszaru LGD NASZA KRAJNA
Wymagane kwalifikacje:	
Wykształcenie	Średnie
Doświadczenie	Wskazany staż pracy na takim samym lub podobnym stanowisku
Wymagania formalne	Kursy, szkolenia, certyfikaty

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Umiejętności	KONIECZNE	<ul style="list-style-type: none"> - umiejętność obsługi urządzeń biurowych; - dobra obsługa komputera i programów komputerowych: MS Office (Word, Exel, Power Point); - znajomość LSR; - znajomość zagadnień PROW 2007-2013
	POŻĄDANE	<ul style="list-style-type: none"> - znajomość języka obcego w stopniu komunikatywnym (j. angielskiego, j. niemieckiego); - umiejętność organizacji pracy; - sumienność, rzetelność, odpowiedzialność; - umiejętność śledzenia zmian w przepisach
Specjalne wymagania wobec stanowiska	<ul style="list-style-type: none"> - uczciwość; - punktualność; - komunikatywność; - łatwość nawiązywania kontaktów interpersonalnych; - kultura osobista. 	
Wymiar czasu pracy:		
Od poniedziałku do piątku pełny etat.		
Wyposażenie stanowiska pracy:		

7. Sprzęt informatyczny:

- ♦ zestaw komputerowy

8. Środki łączności:

- ♦ telefon, fax

9. Inne urządzenia:

- ♦ urządzenie wielofunkcyjne (ksero, skaner, fax)

10. Meble:

- ♦ biurko, fotel obrotowy

Nazwa jednostki:	Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA
Nazwa stanowiska pracy:	Stanowisko ds. księgowości – księgowa/biuro rachunkowe
Bezpośredni przełożony:	Prezes Zarządu

Cel stanowiska:

Celem stanowiska jest prowadzenie księgowości Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zakres obowiązków i odpowiedzialności:

Stanowisko ds. księgowości podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA, a pośrednio Kierownikowi biura.

Zakres obowiązków:

- ♦ organizacja i kierowanie księgowością;
- ♦ prowadzenie całości spraw związanych z rachunkowością, zobowiązaniami podatkowymi pracowników, ubezpieczeniami i płacami;
- ♦ nadzór nad przestrzeganiem instrukcji kontroli finansowej, procedur kontroli dokumentów finansowych;
- ♦ sprawowanie kontroli formalno-prawnej, merytorycznej i rachunkowej wszystkich dowodów księgowych oraz innych dokumentów powodujących skutki finansowe;
- ♦ nadzór nad terminową regulacją wszystkich zobowiązań finansowych;
- ♦ nadzór nad zobowiązaniami i dokumentacją dla potrzeb rozliczania się z Urzędem Skarbowym, ZUS-em;
- ♦ sporządzanie finansowych sprawozdań oraz bilansów do organu prowadzącego oraz innych instytucji;
- ♦ wyliczanie PIT-ów dla pracowników;
- ♦ kompleksowa obsługa kadrowa pracowników;
- ♦ prowadzenie teczek personalnych oraz bieżące administrowanie danymi kadrowymi;
- ♦ prowadzenie ewidencji czasu pracy, absencji, urlopów, zwolnień lekarskich itp.;
- ♦ należyte przechowywanie i zabezpieczenie dokumentów księgowych – ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych;

Zakres odpowiedzialności:

- ♦ Za prawidłową gospodarkę finansową;
- ♦ Za powierzoną dokumentację; zgodna z powierzonym zakresem obowiązków realizacja zadań;
- ♦ merytoryczna, profesjonalna, wysokiej jakości strona prowadzonych spraw.
- ♦ administracyjna;
- ♦ za powierzone wyposażenie stanowiska pracy;
- ♦ za powierzoną dokumentację.

Zakres uprawnień:

- ♦ osobiste kontakty z odpowiednimi oddziałami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i odpowiednimi Urzędami Skarbowymi w sprawach wynikających z wykonywanych zadań;
- ♦ podpisywanie pod pieczęcią określającą swoje stanowisko, imię i nazwisko, dokumentów i pism w zakresie powierzonych obowiązków;
- ♦ stwierdzanie prawidłowości pod względem rachunkowym dokumentów finansowych poprzez złożenie podpisu na tych dokumentach;

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

- ♦ korzystanie z uprawnień wynikających z obowiązujących przepisów prawnych;

Udzielone stałe pełnomocnictwa:

Współpraca i kontakty wewnętrzne	Stanowisko współpracujące – cel kontaktów i współpracy - Kierownik Biura; - Asystent ds. biurowych
Współpraca i kontakty zewnętrzne	Instytucja współpracująca – cel kontaktów i współpracy - Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko - Pomorskiego - ZUS - Urząd Skarbowy

Wymagane kwalifikacje:

Wykształcenie	Wyższe/Średnie	
Doświadczenie	Praca na stanowiskach związanych z obsługą finansowo – księgową/ posiadanie certyfikatu pozwalającego na prowadzenie biura rachunkowego	
Wymagania formalne Umiejętności	Kursy, szkolenia, certyfikaty	
	KONIECZNE	- umiejętność obsługi urzędów biurowych; - dobra obsługa komputera i programów komputerowych: MS Office (Word, Exel); - znajomość przepisów prawa z zakresu księgowości oraz kadr
	POŻĄDANE	- sumienność, rzetelność, odpowiedzialność; - doświadczenie na samodzielnym stanowisku; - umiejętność śledzenia zmian w przepisach
Specjalne wymagania wobec stanowiska	- uczciwość; - punktualność; - komunikatywność; - kultura osobista.	

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Załącznik nr 3

Lp.	Nazwa podmiotu delegującego	Siedziba, telefon, e-mail	Doświadczenie
1.	Starostwo Powiatowe w Sępólnie Krajeńskim	ul. Kościuszki 11 89-400 Sępólno Kraj. 0-52-388-13-00 sepolnopow@pro.onet.pl	<p><u>I. Programy zrealizowane:</u></p> <p>1. Program PHARE 2001 wyposażenie w sprzęt komputerowy Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej i Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych, realizacja: 2004 r., Wartość zadania: 78 012,44 zł Dofinansowanie 100% z UE.</p> <p>2. Program PHARE 2002 Okres realizacji 31.05.2005 – 31.08.2005 Projekt „Nowa jakość kształcenia zawodowego w Zespole Szkół – Centrum Edukacyjnym w Więcborku” – projekt polegał na utworzeniu nowej pracowni informatycznej oraz zakupie jej wyposażenia – sprzętu komputerowego. Wartość: 82.757,06 zł</p> <p>3. Program PHARE 2003 Okres realizacji 30.11.2005 – 30.06.2006 Projekt „ Wsparcie na modernizację oferty edukacyjnej” – dla Zespołu Szkół – Centrum Edukacyjnego w Więcborku. Projekt polegał na utworzeniu pracowni gastronomiczno- hotelarskiej i zakupie sprzętu AGD oraz wyposażenia recepcji hotelarskiej.. Wartość: 30.195,44 zł</p> <p>4. „Przebudowa drogi powiatowej Nr 1116C na odcinku Piaseczno – Lutówko od km 5+728 do km 11+328” Rzeczowy zakres robót zrealizowany został jednoetapowo od IV do IX 2006 r., Koszt realizacji projektu: 2 537 599,04 zł w tym dofinansowanie z: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Budżetu Państwa 70 % - 1 776 026,53 zł. W ramach projektu przebudowano 5,6 km drogi powiatowej, tj. wykonano obustronne pobocza gruntowe, poszerzono i wzmocniono jezdnię masą bitumiczną wraz z powierzchniowym utwaleniem grysami bazaltowymi i emulsją asfaltową, wybudowano 766 m chodników, 4 zatoki autobusowe oraz 1 azyl postojowy.</p> <p>5. Projekt „Turystyka – wspólna sprawa” – cykl wybranych przez beneficjentów bezpłatnych szkoleń z turystyki dla pracowników jst oraz częściowo odpłatnych dla przedsiębiorców turystycznych realizowany ze środków Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Ponadto dofinansowano w ramach projektu wydanie folderu „4 kroki po Krajinie” Wartość dofinansowania 2.500,00 zł</p>

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

2.	<p>Urząd Gminy w Sośnie</p>	<p>ul. Nowa 1 89-412 Sośno 0-52-389-01-10 sosnie@zgwrp.org.pl</p>	<p>I. Programy inwestycyjne</p> <p>A. 2002 rok</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoczęcie budowy hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Wąwelnie – 400 000 zł (środki budżet Gminy - 200 000zł, Ministerstwo Edukacji Narodowej - 200 000zł). 2. Budowa oczyszczalni ścieków w Wąwelnie – 3 336 000 zł (środki: budżet Gminy - 336 000 zł, Agencja Nieruchomości Rolnych - 3 000 000 zł). 3. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowościach Sitno, Skoraczewo, Wąwelno na odcinku 7 km za 650 000 zł (środki: budżet Gminy - 2 800zł, Agencja Nieruchomości Rolnych - 470 000 zł, Bank Światowy - 180 000 zł). 4. Budowa drogi Dębowiec-Rogalin 0,650 km - 243 000 zł (środki: budżet Gminy - 61 000zł, Wojewoda Kujawsko - Pomorski (środki infrastrukturalne) – 182 000 zł). <p>B. 2003 rok</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Budowa hali sportowej w Wąwelnie 900 000 zł (środki: budżet Gminy - 450 000 zł, Ministerstwo Edukacji Narodowej - 450 000 zł). 6. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej Rogalin, Toninek, Wąwelno 11km - 1 031 000zł (środki: budżet Gminy - 322 000 zł, SAPARD - 709 000 zł). 7. Wymiana stolarki okiennej w Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Sośnie - 91 846zł (środki: Ministerstwa Edukacji Narodowej – 68 884 zł, budżetu Gminy – 22 961 zł) 8. Wymiana stolarki okiennej w Szkole Podstawowej w Przepalkowie 48 362 zł. (środki: Ministerstwo Edukacji Narodowej – 36 271 zł, budżetu Gminy - 12 090 zł). <p>C. 2004 rok</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowościach Dziedno, Dębiny, Sośno 12,5 km - 1 212 000 zł (środki: budżet Gminy 236 391 zł, Agencja Nieruchomości Rolnych - 134 619 zł, SAPARD - 841 625 zł) 10. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowościach Sośno, Rogalin 8 km - 1 057 000 zł (środki: budżet Gminy - 192 136 zł, SAPARD - 749 977 zł, Agencja Nieruchomości Rolnych - 115 581 zł) 11. Budowa wodociągu w miejscowościach Obodowo, Sośno 4km -188 000 zł (środki: budżet Gminy - 47 000 zł, SAPARD - 141 000 zł) 12. Wymiana pokrycia dachowego w Szkole Podstawowej w Przepalkowie wartość: 100 000zł. (środki: budżet Gminy - 25 000 zł, MEN - 75 000 zł) 13. Wymiana pokrycia dachowego i stolarki okiennej w Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Wąwelnie - 176 000 zł. (środki: budżet Gminy - 106 000 zł, Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich - 70 000zł) 14. Zakończenie budowy hali sportowej w Wąwelnie 779 514 zł (środki: budżet Gminy - 398 331 zł, MEN - 381 182 zł) 15. Budowa terenowych urządzeń sportowych (boisko) w Wąwelnie - 150 000 zł (środki: budżet
----	-----------------------------	--	---

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

			Gminy - 76 650zł, Ministerstwo Edukacji Narodowej - 73 350 zł) D. 2008 rok 16. Wodociągowanie Gminy Sośno poprzez budowę przewodu wodociągowego Sitno - Skoraczewo, modernizację stacji uzdatniania wody w Sitnie, likwidację starej studni oraz budowa nowej studni w Sitnie - 570 000,00 zł w tym środki z Funduszu Wsparcia - 400 000,00 zł
3.	Urząd Miejski w Więcborku	ul. A. Mickiewicza 22 89-410 Więcbork 0-52-389-52-07 umwiecbork@wiecbork.pl	I. Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich A. lata 2003-2008 1. Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Runowie Młyn, koszt: 308.286,00 PLN, 2. Modernizacja sali gimnastycznej w Gimnazjum w Sypniewie, koszt: 72.240,00 PLN, II. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego B. lata 2004-2007 3. „Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. K. Wielkiego i B. Krzywoustego w Więcborku”. Współfinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.1 Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Całkowita wartość projektu - 121 206,78 zł. 4. „Budowa kanalizacji sanitarnej na Osiedlu Łopiennik w Więcborku”. Współfinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.1 Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Całkowita wartość projektu - 274 636,26 zł. III. Działania 2.3 SPO ROL oraz 2.1 SPO RZL 5. „Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej w Lubczy”. Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej w ramach Działania 2.3 „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego” SPO ROL. Całkowita wartość projektu - 173 088,84 zł. 6. Utworzenie w świetlicy wiejskiej w Runowie Krajeńskim „Centrum Szkolenia na Odległość na Terenach Wiejskich” Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa, realizowany w ramach SPO RZL 2004-2006, Priorytetu 2: Rozwój społeczeństwa oparty na wiedzy, Działania 2.1.: Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie, Schematu: Zmniejszenie dysproporcji edukacyjnych między wsią, a miastem. Całkowita wartość projektu: 40.472,36 zł.
4.	Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim	ul. Kościuszki 11 89-400 Sępólno Kraj. 0-52-389-42-00 sekretariat@gmina-sepolno.pl	I. Środki przedakcesyjne A. 2004 rok 1. Umowa nr 20801/743-020021/04- urządzenie plaży w Lutówku w elementy małej architektury- rok 2004-9.900 PLN (dofinansowanie SAPARD - 4 057,37 PLN) 2. Umowa nr 24645/731-020021/03 - 105 289,94 PLN (dofinansowanie SAPARD - 73 801,35 PLN). Budowa wodociągu wraz z przyłączeniami od miejscowości Wałdowo do miejscowości

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

			<p>Komierowo o długości 3346,5 mb.</p> <p>II. Wsparcie ze środków międzynarodowych instytucji finansowych - współfinansowane przez Bank Światowy B. 2005 rok 3. Umowa nr B2 25-0237 - Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich - „Wyposażenie świetlic w szkołach Gminy Sępólno Krajeńskie” - 19 898,20 PLN (dofinansowanie 5 180,00 PLN) 4. Umowa nr B2 25-0238 - Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich - ”Wyposażenie klas zerowych w szkołach Gminy Sępólno Krajeńskie” - 44 838,85 PLN (dofinansowanie 18 638,00 PLN)</p> <p>III. Środki krajowe C. lata 2006-2007 5. umowa nr RG.II.3020-UDOT-1151/2007 - zakup placu zabaw dla dzieci w miejscowości Howo, 2007 r. Projekt: „Place zabaw dla dzieci – tereny wiejskie” - wartość 14 880,00 PLN (dofinansowanie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko - Pomorskiego w Toruniu – 13 420 PLN).</p> <p>IV. Środki strukturalne D. lata 2006-2007 6. Umowa nr Z/2.04/III/3.1/4/05/u/128/05 „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej Sępólno Krajeńskie - Kawle – etap II”, rok 2007, 2 448 280,79 (dofinansowanie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - 1 713 796,55 zł). Projekt w ramach ZPORR, Priorytet 1- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów. Inwestycja na obszarze miasta Sępólno Krajeńskie. Podłączono do sieci kanalizacyjnej 840 mieszkańców gminy. 7. Umowa nr Z/2.04/II/3.2/277/05/U/188/06 „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej Sępólno Krajeńskie - Kawle – etap VII”, rok 2006, 2 696 534,74 PLN. Projekt w ramach ZPORR Priorytet 1- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów (dofinansowanie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - 1 887 574,32 PLN). Inwestycja na obszarze miasta Sępólno Krajeńskie. Po wybudowaniu tego odcinka kanalizacji sanitarnej podłączono do sieci ok. 540 osób.</p>
5.	Centrum Rozwoju Progres	Plac Wolności 23 89-500 Tuchola tel. 0-52-559-07-32 kamien@crprogres.pl	<p>A. lata 2003- 2004 1. "Na szlakach Krajny" - projekt finansowany z funduszy Polskiej Fundacji Dzieci i Młodzieży, Starostwa Powiatowego w Sępólnie Krajeńskim oraz Urzędu Miejskiego w Kamieniu Krajeńskim na łączną kwotę 19.400 zł, 2. "Centrum Wspierania Przedsiębiorczości" - dwie edycje programu finansowane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w ramach Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich na łączną kwotę</p>

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

		<p>182.935,85 zł, w okresie luty 2003 – wrzesień 2004. (Realizacja umowy nr 280/CWP/IX/04 dotyczącej realizacji usług Centrum Wspierania Przedsiębiorczości w Kamieniu Krajeńskim w ramach Programu Reorientacji/Przekwalifikowań – Komponent B-1 PAOW zawarta z Województwem Kujawsko – Pomorskim reprezentowanym przez Urząd Pracy w Toruniu)</p> <p>3. "Wikliniarz" dwie edycje szkolenia finansowane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu (realizacja umowy nr 268/SZ/VII/03) w ramach Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich oraz z funduszy Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Łączna kwota na szkolenia to 58785,8 zł (listopad 2003 – luty 2004 r.)</p> <p>4. "Malarz z elementami dociepleń budynków" - szkolenie finansowane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w ramach Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich (realizacja umowy nr 298/SZ/VIII/04 dla 10 osób) na kwotę 19.186 zł, marzec – kwiecień 2004 r.</p> <p>5. "Pilarz- drwal" szkolenie finansowane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w ramach Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich (realizacja umowy nr 299/SZ/VIII/04 dla 12 osób) na kwotę 29.008,88 zł, w okresie luty-marzec 2004 r.</p> <p>B. 2005 rok</p> <p>6. Umowa finansowa nr 31/271/2005 „PROMYCZEK” – projekt finansowany przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencję Programu MŁODZIEŻ - na kwotę : 23.727,96. Projekt miał na celu integrację i aktywizację społeczności sołectwa Sucha (skraj Powiatu Tucholskiego), w szczególności grupy młodzieży, która podjęła wspólnie działania na rzecz dzieci z rodzin ubogich. Grupa inicjatywna składająca się z czterech osób w wieku 17-24 lata angażując do działań swoich rówieśników przeprowadziła wspólne zajęcia świetlicowe w czasie wolnym od nauki szkolnej. Zajęcia przeprowadzono w taki sposób, że zapobiegły wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży wiejskiej oraz wyrównały szanse edukacyjne w sposób nieformalny.</p> <p>C. 2006 rok</p> <p>7. Umowa finansowa nr 11/060/2006 „Dwie kultury, jedna pasja : straż pożarna” – projekt finansowany przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencję Programu MŁODZIEŻ - na kwotę : 26.687,13 zł . Nadrzędnym celem projektu było rozwijanie świadomości europejskiej wśród młodzieży należącej do straży pożarnej gminy Lubiewo oraz gminy Lubtheen. Cel główny osiągnięty został poprzez cele cząstkowe jakimi były : kontynuacja oraz nawiązanie nowych kontaktów pomiędzy młodzieżą strażacką z kilku jednostek obu krajów, zbudowanie nowego formalnego partnerstwa dwóch jednostek strażackich Polski i Niemiec, rozwijanie zainteresowań społeczno-pożarniczych w środowisku międzynarodowym, likwidacja stereotypów i uprzedzeń narodowościowych w środowisku lokalnym.</p> <p>8. Umowa nr 6/RSZ/06/DSZ „Przyjemne z pożytecznym” - projekt finansowany przez Kujawsko – pomorski Urząd Wojewódzki na łączną kwotę: 12.452,50 zł. Realizowany projekt opierał się na organizacji zajęć pozalekcyjnych dla najuboższej młodzieży (100 osób). Młodzież miała do wyboru trzy formy dodatkowych zajęć : warsztaty dziennikarskie, zajęcia informatyczne, cykliczne wyjazdy do Parku Wodnego w Chojnicach. Projekt miał na celu ułatwić dostęp do nowoczesnej technologii, umożliwić rozwój zainteresowań oraz zdobywanie nowych umiejętności i doświadczeń, zapewnić</p>
--	--	--

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

			<p>twórcze i aktywne spędzanie czasu wolnego młodzieży, nauczyć funkcjonowania i wzajemnej współpracy w grupie. Projekt realizowany był we współpracy z: Centrum Informacji Młodzieżowej w Kamieniu Krajeńskim, Publicznym Gimnazjum w Kamieniu Krajeńskim, Gminnym Zespołem Usług Oświatowych.</p> <p>9. W ramach umowy nr 144 realizowany jest projekt „FIO - AKTYWIZACJA WSI DROGĄ DO JEJ ROZWOJU” na kwotę dofinansowania: 24.944,53 zł. Program realizowany na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W ramach integracji i aktywizacji społecznej, projekt zakładał stworzenie warunków rozwoju dla lokalnych organizacji pozarządowych poprzez pomoc techniczną, szkoleniową i informacyjną. Planuje się zrealizowanie działań o zasięgu gminy Lubiewo w Powiecie Tucholskim, które będą zmierzać do uaktywnienia się lokalnych liderów oraz grup inicjatywnych w małych organizacjach pozarządowych, które posiadają nie wykorzystany potencjał ludzki. Dzięki dotarciu poprzez istniejące organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, które funkcjonują na obszarze gminy do jak największej liczby osób będących liderami społecznymi oraz osób które są zainteresowane szeroko rozumianą działalnością społeczną, rezultatem projektu będzie wzrost ich aktywności w obszarze realizacji zadań publicznych zawartych w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.</p>
6.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Kół Gospodyń Wiejskich i Kólek Rolniczych” Gminy Sępólno Kraj.	ul. Kościuszki 4 89-400 Sępólno Krajeńskie tel. 0-52-388-56-59 zgrzeca@wp.pl	<p>I. Fundacji Wspomagania Wsi z Warszawy - 2008 r. Pożyteczne Ferie 2008. „Ciepło w uszy, ciepło w nogi.” Kwota 1 500 zł z Fundacji Wspomagania Wsi z Warszawy. Projekt polegał na udoskonaleniu umiejętności dzieci w zdobywaniu wiedzy pod kątem sprawdzianu kończącego szkołę podstawową , a także zapewnienie aktywnego wypoczynku dzieci. W projekcie brało udział 30 dzieci, podzielonych na dwie grupy.</p>
7.	Stowarzyszenie Dorosli - Dzieciom	ul. Szkolna 8/7 89-400 Sępólno Krajeńskie tel. 0-52-388-25-97 dorośli-dzieciom@wp.pl	<p>I. Polsko Amerykańska Fundacja Wolności Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży A. lata 2001-2008 1. Centrum Aktywności Gimnazjalisty. Stworzenie projektu ponad regionalnego modelowego, aplikowanie go na terenie całej Polski, wydanie w formie książkowej. Wartość zadania 50 000,00 zł 2. Akademia „Równać Szanse” Akademia prowadzona w ramach Programu „Równać Szanse” – nadzór merytoryczny, szkolenia liderów. Wartość zadania 89 000,00 zł. 3. Druk publikacji z laboratoriów tematycznych: „Można inaczej – jak realizować projekty z przestrzeni matematyczno – techniczno - przyrodniczej”, „Śmiało w przyszłość – jak realizować projekty z komunikacji społecznej”. Prowadzenie szkoleń, zebranie materiału, wydruk w formie książkowej. Wartość zadania 37 000,00 zł</p> <p>I. Polska Fundacja im. R .Schumana B. lata 2005-2008 4. Dotacja na realizację programu „Wolontariat europejski” Organizacja gościła wolontariuszy z Europy. Wartość zadania 54 000,00 zł.</p> <p>III. Inne Projekty:</p>

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

			<p>C. lata 2003-2006</p> <p>5. NOKIA POLAND, Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży, projekt p.n. „Make a Connection - Przyłącz się” Przez trzy lata Stowarzyszenie było partnerem lokalnym PFDiM w Województwie Kujawsko-Pomorskim, którego zadaniem było rozpropagowanie, przeszkoleniem i objęcie nadzorem merytorycznym nad organizacjami realizującymi projekty w ramach tego programu. Wartość zadania: 33 000,00 zł.</p> <p>6. WORLD Bank Polski, projekt p. n. Mały grant: „Społeczeństwo obywatelskie”. Współpraca między organizacjami, samorządami. Wartość zadania: 15 704,00 zł.</p>
--	--	--	--

.....
pieczęć LGD

.....
podpis i pieczęć sekretarza Rady

Karta oceny zgodności operacji z LSR

Wniosek nr:....., złożony przez.....

Tytuł operacji:.....

Działanie PROW:

- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej
- Tworzenia i rozwój mikroprzedsiębiorstw
- Odnowa i rozwój wsi
- Małe projekty

1. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów ogólnych LSR?:

- celu I: Podniesienie jakości życia przy jednoczesnym wykorzystaniu walorów historycznych, kulturowych i przyrodniczych regionu.

tak nie

- celu II: Podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno – gospodarczej mieszkańców.

tak nie

2. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów szczegółowych LSR?

- celu I.1: Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu.

tak nie

- celu II.1: Podniesienie aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców.

tak nie

3. Czy operacja jest zgodna z przedsięwzięciami planowanymi w ramach LSR?

- przedsięwzięciem I: Spójna i atrakcyjna oferta turystyczno –przyrodnicza regionu.

tak nie

- przedsięwzięciem II: Wieś krajeńska aktywna gospodarczo, kulturalnie i społecznie.

tak nie

Uzasadnienie zgodności operacji z przedsięwzięciami planowanymi w ramach LSR (w uzasadnieniu należy m.in. wykazać, że ocenianą operację można uznać za operację rekomendowaną w ramach LSR):

.....

.....

Głosuję za uznaniem operacji za zgodną/niezgodną* z LSR (*niepotrzebne skreślić)

Operacja ma charakter innowacyjny						☐ TAK		☐ NIE		
Operacja zapewnia zintegrowanie:	podmiotów		zasobów		celów					
	☐ TAK	☐ NIE	☐ TAK	☐ NIE	☐ TAK	☐ NIE	☐ TAK	☐ NIE		

.....
Miejscowość

.....
Data

.....
podpis (imię i nazwisko oceniającego)

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LSR:

1. Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem.
2. W odniesieniu do **każdego** celu i przedsięwzięcia wyszczególnionego w punktach 1, 2, 3 należy zaznaczyć odpowiedź „tak” lub „nie”, poprzez postawienie znaku „X” w odpowiednim polu.
Operację można uznać za zgodną z LSR, gdy z odpowiedzi udzielonych na pytania 1, 2, 3 wynika, że jej realizacja przyczynia się do osiągnięcia co najmniej jednego celu ogólnego LSR, co najmniej jednego celu szczegółowego LSR oraz że jest ona zgodna z co najmniej jednym przedsięwzięciem planowanym w ramach LSR.
3. Głos w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR oddaje się przez skreślenie jednej z opcji zaznaczonych gwiazdką w zawartym na karcie oceny operacji sformułowaniu: **”Głosuję za uznaniem operacji za zgodną/niezgodną* z LSR”**. Pozostawienie lub skreślenie obu opcji uważa się za głos nieważny.
4. Nie wpisanie miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty.

* **niepotrzebne skreślić**

Załącznik nr 5

.....
pieczęć LGD

.....
podpis i pieczęć sekretarza Rady

OCENA MERYTORYCZNA – KARTA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LOKALNYMI KRYTERIAMI

dla wnioskodawców i operacji zgłaszanych na obszarze LGD NASZA KRAJNA do działania „**Wdrażanie LSR – małe projekty**”

Tytuł operacji:			
Nr operacji wg kolejności wpływu i data złożenia wniosku:		Data przeprowadzenia oceny:	
Nazwa wnioskodawcy			
Operacja w ramach działania PROW 2007-2013:	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Małe projekty		

Typ operacji	Lokalne kryteria oceny operacji	Przyznana ocena
Wdrażanie LSR – małe projekty	1. Operacja realizowana jest w miejscowości liczącej: <ul style="list-style-type: none"> ➤ poniżej 1000 mieszkańców – 10 pkt ➤ od 1000 do 4000 – 5 pkt ➤ powyżej 4000 – 0 pkt (Jest to kryterium uzasadniające realizację operacji w ramach LSR)	
	2. Realizacja operacji przyczyni się do pobudzenia aktywności ludzi młodych i wzmocnienia więzi z miejscem zamieszkania (0- 10 pkt.)	
	3. Operacja będzie realizowana przez wnioskodawcę z udziałem: <ul style="list-style-type: none"> ➤ więcej niż 3 inne podmioty – 10 pkt. ➤ od 1 do 3 innych podmiotów – 5 pkt. ➤ bez udziału innych podmiotów – 0 pkt. 	
	4. Swoim zasięgiem projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> ➤ powyżej 1000 osób – 10 pkt ➤ od 501 do 1000 osób – 5 pkt ➤ od 201 do 500 osób – 3 pkt ➤ 200 osób i mniej – 0 pkt 	
	5. Operacja ma charakter innowacyjny: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Tak – 2 pkt ➤ Nie – 0 pkt <i>*innowacyjny tj. zapewniający rozwój nowych metod, narzędzi, nowego podejścia i udoskonalenie już istniejących w skali jednej gminy</i>	

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

6.Realizacja operacji ma charakter zintegrowany (maksymalnie 3 pkt.): <ul style="list-style-type: none"> ➤ zakłada współpracę różnych podmiotów – 1 pkt. ➤ zakłada jednoczesne wykorzystanie różnych zasobów lokalnych - 1 pkt ➤ w ramach operacji realizowane będą cele LSR, które są spójne, powiązane ze sobą oraz wzajemnie się uzupełniają - 1 pkt. (pisemne uzasadnienie Wnioskodawcy we wniosku)	
SUMA PUNKTÓW	
Czy projekt spełnia minimalne wymagania, czyli osiągnął minimalną liczbę punktów określoną na 30?	TAK ☐
	NIE ☐
..... Data	..... podpis członka Rady (imię i nazwisko)

.....
pieczęć LGD

.....
podpis i pieczęć sekretarza Rady

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LOKALNYMI KRYTERIAMI

Małe projekty

1. Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD przed rozpoczęciem procesu oceny.
2. Pola białe wypełnia Członek Rady biorący udział w ocenie zgodności.
3. Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem.
4. Niewpisanie nazwiska i imienia lub podpisu członka Rady skutkuje nieważnością karty.
Brak informacji pozwalającej zidentyfikować operację, której dotyczy ocena (nr wniosku, nazwa wnioskodawcy, nazwa projektu) skutkuje nieważnością karty.

Dla każdego z **lokalnych kryteriów oceny operacji** należy ustalić adekwatną dla danego kryterium liczbę punktów wpisując ją w polu „**Przyznana ocena**”.

Kryterium 1. Preferowane będą projekty realizowane w jak najmniejszych miejscowościach (przeciwdziałanie wykluczeniu mieszkańców najmniejszych miejscowości). Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały oceniana na podstawie zestawień uzyskanych z Urzędów Stanu Cywilnego poszczególnych Gmin z terenu objętego LSR na ostatni dzień roku poprzedzającego rok złożenia wniosku. W przypadku realizacji operacji w kilku miejscowościach wskaźnik stanowi średnia arytmetyczna liczby mieszkańców wszystkich miejscowości objętych operacją.

Punktacja:

poniżej 1000 mieszkańców	10 pkt.
od 1000 do 4000	5 pkt.
powyżej 4000	0 pkt.

Kryterium 2. Oceniany jest efekt operacji który przyczyni się do pobudzenia aktywności ludzi młodych i wzmocnienia ich więzi z miejscem zamieszkania.

Punkty przyznaje się na podstawie załącznika Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie Nasza Krajna nr I do wniosku Małe Projekty.

Punktacja: 0 - 10 pkt.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Kryterium 3. Preferowane będą te operacje, które zawiązują partnerstwa lokalne (formalne lub nieformalne).

Punkty przyznaje się na podstawie załącznika Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA nr I do wniosku Małe projekty.

Punktacja:

więcej niż 3 inne podmioty	10 pkt.
od 1 do 3 innych podmiotów	5 pkt.
bez udziału innych podmiotów	0 pkt.

Kryterium 4. Preferowane będą te operacje, które swoimi działaniami obejmą jak największą liczbę osób. Liczba ta weryfikowana będzie na podstawie liczby Beneficjentów określonych we wniosku.

Punkty przyznaje się na podstawie załącznika Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA nr I do wniosku Małe projekty.

Punktacja:

powyżej 1000 osób	10 pkt.
od 501 do 1000 osób	5 pkt.
od 201 do 500 osób	3 pkt.
200 osób i mniej	0 pkt.

Kryterium 5. Promuje operacje mające charakter innowacyjny – dzięki czemu będą odpowiadały na potrzeby poszukiwania nowych, skuteczniejszych rozwiązań w rozwoju lokalnym .

Punktacja:

TAK	2 pkt.
NIE	0 pkt.

Kryterium 6. Realizacja operacji ma charakter zintegrowany – preferowane będą operacje o złożonej strukturze działań. Kryterium adekwatne do analizy SWOT gdzie wskazana została potrzeba realizacji wspólnych zintegrowanych działań wykorzystujących wiedzę i doświadczenie różnych podmiotów, łączenie zasobów lokalnych i spójność w zakresie celów strategicznych.

Punktacja:

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

---

zakłada współpracę różnych podmiotów	1 pkt.
zakłada jednoczesne wykorzystanie różnych zasobów lokalnych	1 pkt.
w ramach operacji realizowane będą cele LSR, które są spójne, powiązane ze sobą oraz wzajemnie się uzupełniają	1 pkt.

Przyznane punkty należy zsumować i wpisać w polu : „**Suma punktów**”

Na podstawie § 6 ust. 3 pkt. 7 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. (z późn. zm.) w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 określono limit 30 pkt., jako minimalne wymaganie, którego spełnienie jest niezbędne do wyboru operacji przez LGD.

.....
pieczęć LGD

.....
podpis i pieczęć sekretarza Rady

**OCENA MERYTORYCZNA – KARTA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI
Z LOKALNYMI KRYTERIAMI dla wnioskodawców i operacji zgłaszanych na obszarze LGD NASZA
KRAJNA do działania „Odnowa i rozwój wsi”**

Tytuł operacji:			
Nr operacji wg kolejności wpływu i data złożenia wniosku:		Data przeprowadzenia oceny:	
Nazwa wnioskodawcy			
Operacja w ramach działania PROW 2007-2013:	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Małe projekty		

Typ operacji	Lokalne kryteria oceny operacji	Przyznana ocena
Odnowa i rozwój wsi	1. Operacja realizowana jest w miejscowości liczącej: <ul style="list-style-type: none"> ➤ poniżej 1000 mieszkańców – 10 pkt. ➤ od 1000 do 4000 – 5 pkt. ➤ powyżej 4000 – 0 pkt. (Jest to kryterium uzasadniające realizację operacji w ramach LSR)	
	2. Wnioskowana kwota pomocy wynosi <ul style="list-style-type: none"> ➤ mniej niż 50 tys. zł – 10 pkt. ➤ od 50 tys. zł do 75 tys. zł – 5 pkt. ➤ powyżej 75 tys. zł – 1 pkt. 	
	3. Korzyści lub oddziaływanie operacji dotyczy: <ul style="list-style-type: none"> ➤ 3 gmin objętych LSR – 10 pkt. ➤ 2 gmin objętych LSR – 7 pkt. ➤ Co najmniej 2 miejscowości, lecz nie więcej niż 1 gminy – 3 pkt. ➤ jednej miejscowości – 0 pkt. 	
	4. Realizacja operacji przyczyni się do pobudzenia aktywności ludzi młodych i wzmocnienia ich więzi z miejscem zamieszkania – 0-10 pkt.	
	5. Operacja będzie realizowana przez wnioskodawcę z udziałem: <ul style="list-style-type: none"> ➤ więcej niż 5 innych podmiotów – 10 pkt. ➤ od 1 do 5 innych podmiotów – 5 pkt. ➤ bez udziału innych podmiotów – 0 pkt. 	

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

---

	6. Swoim zasięgiem projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> ➤ powyżej 1000 osób – 10 pkt ➤ od 501 do 1000 osób – 5 pkt ➤ od 201 do 500 osób – 3 pkt ➤ 200 osób i mniej – 0 pkt	
	SUMA PUNKTÓW	
	Czy projekt spełnia minimalne wymagania, czyli osiągnął minimalną liczbę punktów określoną na 30?	TAK ☐
		NIE ☐
	..... Data	..... podpis członka Rady (imię i nazwisko)

.....
pieczęć LGD

.....
podpis i pieczęć sekretarza Rady

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LOKALNYMI KRYTERIAMI

Odnowa i rozwój wsi

1. Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD przed rozpoczęciem procesu oceny.
2. Pola białe wypełnia Członek Rady biorący udział w ocenie zgodności.
3. Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem.
4. Niewpisanie nazwiska i imienia lub podpisu członka Rady skutkuje nieważnością karty.
Brak informacji pozwalającej zidentyfikować operację, której dotyczy ocena (nr wniosku, nazwa wnioskodawcy, nazwa projektu) skutkuje nieważnością karty.

Dla każdego z **lokalnych kryteriów oceny operacji** należy ustalić adekwatną dla danego kryterium liczbę punktów wpisując ją w polu „Przyznana ocena”.

Kryterium 1. Preferowane będą projekty realizowane w jak najmniejszych miejscowościach (przeciwdziałanie wykluczeniu mieszkańców najmniejszych miejscowości). Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały oceniana na podstawie zestawień uzyskanych z Urzędów Stanu Cywilnego poszczególnych Gmin z terenu objętego LSR na ostatni dzień roku poprzedzającego rok złożenia wniosku. W przypadku realizacji operacji w kilku miejscowościach wskaźnik stanowi średnia arytmetyczna liczby mieszkańców wszystkich miejscowości objętych operacją.

Punktacja:

poniżej 1000 mieszkańców	10 pkt.
od 1000 do 4000	5 pkt.
powyżej 4000	0 pkt.

Kryterium 2. Oceniane jest zaangażowanie środków własnych Wnioskodawcy, zasadność wydatkowania pieniędzy i efekty jakie przyniesie realizacja zadania za wnioskowaną kwotę.

Preferowane będą operacje o niższej kwocie wnioskowanej pomocy.

Wysokość wnioskowanego dofinansowania będzie określona na podstawie zapisów we wniosku o przyznanie pomocy.

Punktacja:

mniej niż 50 tys. zł	10 pkt.
od 50 tys. zł do 75 tys. zł	5 pkt.
powyżej 75 tys. zł	1 pkt.

Kryterium 3. Oceniana jest liczba miejsc (miejscowości), w których realizowana jest operacja. Preferowane są te operacje, które swoim zasięgiem obejmują jak największy obszar LSR.

Punktacja:

3 gmin objętych LSR	10 pkt.
2 gmin objętych LSR	7 pkt.
Co najmniej 2 miejscowości, lecz nie więcej niż 1 gminy	3 pkt.
jednej miejscowości	0 pkt.

Kryterium 4. Ocenie podlega wpływ realizacji operacji na młodą część społeczności obszaru LSR. Preferowane są te operacje, które kierują swoje działania do dzieci i młodzieży w celu przybliżania wiedzy o regionie, aktywizowania do inicjatyw społecznych i wolontarystycznych, upowszechniania projektów międzypokoleniowych, itp.

Punktacja: 0 – 10 pkt.

Punkty przyznaje się na podstawie załącznika Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA nr I do Odnowa i rozwój wsi

Kryterium 5. Preferowane będą te operacje, które zawiązują partnerstwa lokalne (formalne lub nieformalne).

Punkty przyznaje się na podstawie załącznika Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA nr I do Odnowa i rozwój wsi

Punktacja:

więcej niż 5 innych podmiotów	10 pkt.
od 1 do 5 innych podmiotów	5 pkt.
bez udziału innych podmiotów	0 pkt.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Kryterium 6. Preferowane będą te operacje, które swoimi działaniami obejmą jak największą liczbę osób. Liczba ta weryfikowana będzie na podstawie liczby Beneficjentów określonych we wniosku.

Punkty przyznaje się na podstawie załącznika Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA nr I do Odnowa i rozwój wsi

Punktacja:

powyżej 1000 osób	10 pkt.
od 501 do 1000 osób	5 pkt.
od 201 do 500 osób	3 pkt.
200 osób i mniej	0 pkt.

Przyznane punkty należy zsumować i wpisać w polu : „**Suma punktów**”

Na podstawie § 6 ust. 3 pkt. 7 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. (z późn. zm.) w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 określono limit 30 pkt., jako minimalne wymaganie, którego spełnienie jest niezbędne do wyboru operacji przez LGD.

.....
pieczęć LGD

.....
podpis i pieczęć sekretarza Rady

**OCENA MERYTORYCZNA – KARTA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI
Z LOKALNYMI KRYTERIAMI dla wnioskodawców i operacji zgłaszanych na obszarze LGD NASZA
KRAJNA do działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”**

Tytuł operacji:			
Nr operacji wg kolejności wpływu i data złożenia wniosku:		Data przeprowadzenia oceny :	
Nazwa wnioskodawcy			
Operacja w ramach działania PROW 2007-2013:	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Małe projekty		

Działanie PROW	Lokalne kryteria oceny operacji	Przyznana ocena
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	1.Wnioskowana kwota pomocy wynosi ➤ mniej niż 50 tys. zł – 8 pkt. ➤ od 50 tys. zł do 70 tys. zł – 6 pkt. ➤ powyżej 70 tys. zł do 100 tys. zł – 4 pkt. (Jest to kryterium uzasadniające realizację operacji w ramach LSR)	
	2.Realizacja operacji spowoduje utworzenie w przeliczeniu na pełne etaty średniorocznie : ➤ 3 miejsca pracy i więcej – 10 pkt. ➤ 2 miejsca pracy – 7 pkt. ➤ 1 miejsce pracy – 5 pkt.	
	3.Powierzchnia gospodarstwa które posiada lub w którym pracuje wnioskodawca, wynosi ➤ Do 10 ha – 2 pkt. ➤ 10,01 ha – 20,01 ha – 1 pkt. ➤ Powyżej 20 ha - 0 pkt.	
	4.Operacja znajduje się na liście operacji szczególnie preferowanych: • NIE – 0 pkt. • TAK – 5 pkt.	
	SUMA PUNKTÓW	
	Czy projekt spełnia minimalne wymagania, czyli osiągnął minimalną liczbę punktów określoną na 10?	TAK ☐
		NIE ☐
..... Data	..... podpis członka Rady (imię i nazwisko)	

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LOKALNYMI KRYTERIAMI

Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

1. Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD przed rozpoczęciem procesu oceny.
2. Pola białe wypełnia Członek Rady biorący udział w ocenie zgodności.
3. Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem.
4. Niewpisanie nazwiska i imienia lub podpisu członka Rady skutkuje nieważnością karty.
Brak informacji pozwalającej zidentyfikować operację, której dotyczy ocena (nr wniosku, nazwa wnioskodawcy, nazwa projektu) skutkuje nieważnością karty.

Dla każdego z **lokalnych kryteriów oceny operacji** należy ustalić adekwatną dla danego kryterium liczbę punktów wpisując ją w polu „**Przyznana ocena**”.

Kryterium 1. Oceniać należy zaangażowanie środków własnych Wnioskodawcy, zasadność wydatkowania pieniędzy i efekty jakie przyniesie realizacja zadania za wnioskowaną kwotę.

Preferowane będą operacje o niższej kwocie wnioskowanej pomocy.

Wysokość wnioskowanego dofinansowania będzie określona na podstawie zapisów we wniosku o przyznanie pomocy.

Punktacja:

mniej niż 50 tys. zł	8 pkt.
od 50 tys. zł do 70 tys. zł	6 pkt.
powyżej 70 tys. zł do 100 tys. zł	4 pkt.

Kryterium 2. Oceniana jest korzyść ekonomiczna operacji dla obszaru LGD pod kątem tworzenia nowych miejsc pracy. Preferowane są operacje wskazujące na utworzenie jak największej liczby nowych miejsc pracy.

Punkty przyznaje się na podstawie załącznika Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA nr II do wniosku Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej,

Punktacja:

3 miejsca pracy i więcej	10 pkt.
--------------------------	---------

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

---

2 miejsca pracy	7 pkt.
1 miejsce pracy	5 pkt.

Kryterium 3. Preferuje się operacje/projekty realizowane w niskotowarowych gospodarstwach, nie dających możliwości utrzymania rodziny rolniczej. W analizie SWOT wykazano, że ważnymi problemami obszaru LGD są: duża liczba małych gospodarstw o powierzchni mniejszej niż średnia województwa, niskie dochody gospodarstw rolnych i wzrastające koszty działalności rolniczej.

Punkty przyznaje się na podstawie Zaświadczenia z Urzędu Gminy o powierzchni gospodarstwa wydanego nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem złożenia wniosku przez wnioskodawcę

Punktacja:

Do 10 ha	2 pkt.
10,01 ha – 20,00 ha	1 pkt.
Powyżej 20 ha	0 pkt.

Kryterium 4. Preferowane będą operacje wymienione w karcie przedsięwzięcia jako „szczególnie preferowane” tj. takie które w znaczący sposób przyczynia się do rozwoju szczególnie cennych kierunków działalności na terenach LGD.

Punktacja:

NIE	0 pkt.
TAK	5 pkt.

Przyznane punkty należy zsumować i wpisać w polu : „**Suma punktów**”

Na podstawie § 6 ust. 3 pkt. 7 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. (z późn. zm.) w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 określono limit 10 pkt., jako minimalne wymaganie, którego spełnienie jest niezbędne do wyboru operacji przez LGD.

.....
pieczęć LGD

.....
podpis i pieczęć sekretarza Rady

OCENA MERYTORYCZNA – KARTA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LOKALNYMI KRYTERIAMI dla wnioskodawców i operacji zgłaszanych na obszarze LGD NASZA KRAJNA do działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”

Tytuł operacji:			
Nr operacji wg kolejności wpływu i data złożenia wniosku:		Data przeprowadzenia oceny:	
Nazwa wnioskodawcy			
Operacja w ramach działania PROW 2007-2013:	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Małe projekty		

Działanie PROW	Lokalne kryteria oceny operacji	Przyznana ocena
	1. Wnioskowana kwota pomocy wynosi ➤ mniej niż 100 tys. zł – 10 pkt. ➤ od 100 tys. zł do 200 tys. zł – 5 pkt. ➤ powyżej 200 tys. zł do 300 tys. zł – 3 pkt. (Jest to kryterium uzasadniające realizację operacji w ramach LSR)	
	2. Realizacja operacji spowoduje utworzenie w przeliczeniu na pełne etaty średniorocznie: ➤ 3 miejsca pracy i więcej – 10 pkt. ➤ 2 miejsca pracy – 7 pkt. ➤ 1 miejsce pracy – 5 pkt.	
	3. Wpływ na promocję obszaru objętego LSR (0-10 pkt)	
	4. Operacja znajduje się na liście operacji szczególnie preferowanych: • NIE – 0 pkt. • TAK – 5 pkt.	
	SUMA PUNKTÓW	
	Czy projekt spełnia minimalne wymagania, czyli osiągnął minimalną liczbę punktów określoną na 15?	TAK ☐
		NIE ☐
	..... Data	..... podpis członka Rady (imię i nazwisko)

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LOKALNYMI KRYTERIAMI

Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw

1. Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD przed rozpoczęciem procesu oceny.
2. Pola białe wypełnia Członek Rady biorący udział w ocenie zgodności.
3. Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem.
4. Niewpisanie nazwiska i imienia lub podpisu członka Rady skutkuje nieważnością karty.
Brak informacji pozwalającej zidentyfikować operację, której dotyczy ocena (nr wniosku, nazwa wnioskodawcy, nazwa projektu) skutkuje nieważnością karty.

Dla każdego z **lokalnych kryteriów oceny operacji** należy ustalić adekwatną dla danego kryterium liczbę punktów wpisując ją w polu „**Przyznana ocena**”.

Kryterium 1. Oceniać należy zaangażowanie środków własnych Wnioskodawcy, zasadność wydatkowania pieniędzy i efekty jakie przyniesie realizacja zadania za wnioskowaną kwotę.

Preferowane będą operacje o niższej kwocie wnioskowanej pomocy.

Wysokość wnioskowanego dofinansowania będzie określona na podstawie zapisów we wniosku o przyznanie pomocy.

Punktacja:

mniej niż 100 tys. zł	10 pkt.
od 100 tys. zł do 200 tys. zł	5 pkt.
powyżej 200 tys. zł do 300 tys. zł	3 pkt.

Kryterium 2. Oceniana jest korzyść ekonomiczna operacji dla obszaru LGD pod kątem tworzenia nowych miejsc pracy. Preferowane będą operacje realizowane przez Wnioskodawców planujących utworzenie jak największej ilości nowych miejsc pracy.

Punktacja:

co najmniej 5 miejsc pracy	10 pkt.
więcej niż 2 i mniej niż 5 miejsc pracy	7 pkt.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

---

1 lub 2 miejsc pracy	5 pkt.
----------------------	--------

Kryterium 3. Preferowane będą te operacje, które przyczynią w znacznym stopniu przyczynią się do rozwoju turystyki i rekreacji na terenie LGD (0-10 pkt).

Punkty przyznaje się na podstawie załącznika Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA.

Kryterium 4. Preferowane będą operacje wymienione w karcie przedsięwzięcia jako „szczególnie preferowane” tj. takie które w znaczący sposób przyczynia się do rozwoju szczególnie cennych kierunków działalności na terenach LGD.

Punktacja:

NIE	0 pkt.
TAK	5 pkt.

Przyznane punkty należy zsumować i wpisać w polu : „**Suma punktów**”

Na podstawie § 6 ust. 3 pkt. 7 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. (z późn. zm.) w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 określono limit 15 pkt., jako minimalne wymaganie, którego spełnienie jest niezbędne do wyboru operacji przez LGD.

ODWOŁANIE OD ROZSTRZYGNĘCIA ORGANU DECYZYJNEGO					
NUMER WNIOSKU :		IMIĘ i NAZWISKO lub NAZWA WNIOSKODAWCY:			
NAZWA/TYTUŁ WNIOSKOWANEJ OPERACJI:					
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ➤ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ➤ Odnowa i rozwój wsi ➤ Małe projekty 			
DECYZJA RADY O NIEWYBRANIU PROJEKTU ZAPADŁA NA ETAPIE:		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Oceny zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju ➤ Oceny zgodności operacji z kryteriami wyboru operacji 			
SZCZEGÓLWNE UZASADNIENIE DLA WSZCZĘCIA PROCEDURY ODWOŁAWCZEJ:					
IMIĘ i NAZWISKO/NAZWA WNIOSKODAWCY:					
ADRES ZAMIESZKANIA/SIEDZIBY WNIOSKODAWCY					
ADRES KORESPONDENCYJNY (jeżeli inny niż wskazany powyżej)					
TELEFON KONTAKTOWY WNIOSKODAWCY:					
ADRES E-MAIL WNIOSKODAWCY:					
WNOSZĘ O PONOWNE ROZPATRZENIE WNIOSKU O PRYZNANIE POMOCY OPERACJI PRZEZ RADĘ DECYZYJNĄ LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA NASZA KRAJNA					
MIEJSCE:		DATA:		CZYTELNY PODPIS:	
POTWIERDZENIE ZŁOŻENIA WNIOSKU W BIURZE LGD PRZEZ PERSONEL LGD		<i>nr z książki korespond encji i data przyjęcia</i>		CZYTELNY PODPIS:	

UWAGA!

1. Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD oraz członek Rady
2. Pola białe wypełnia wnioskodawca
3. Wniosek będzie uznany za poprawnie złożony, tylko w sytuacji wypełnienia wszystkich białych pól, w tym w szczególności uzasadnienia dla wszczęcia procedury odwoławczej

.....
pieczęć LGD

ROZPATRZENIE PRZEZ RADĘ
ODWOŁANIA OD ROZSTRZYGNĘCIA ORGANU DECYZYJNEGO
NUMER WNIOSKU I NAZWA WNIOSKODAWCY:

IMIĘ I NAZWISKO OCENIAJĄCEGO:		DECYZJA OCENIAJĄCEGO W SPRAWIE WNIOSKU: <i>(wpisać UZNAJĘ ODWOŁANIE lub NIE UZNAJĘ ODWOŁANIA)</i>	
UZASADNIENIE PODJĘTEJ DECYZJI:			
NAZWA ELEMENTU ODWOŁANIA:		ZGODNY Z LSR lub NIEZGODNY Z LSR <i>(wpisać)</i>	
OCENA PUNKTOWA ELEMENTU ODWOŁANIA: <i>(wpisać poniżej rodzaj elementów odwołania)</i>		PRZYZNANA ILOŚĆ PUNKTÓW NA PODSTAWIE KRYTERIÓW OCENY PO UZNANIU ODWOŁANIA	
DATA:		CZYTELNY PODPIS OCENIAJĄCEGO:	

*Wzory dokumentów stosowane w procedurze oceny zgodności operacji z
LSR i wyboru operacji*

W niniejszym załączniku znajdują się następujące wzory pism:

- 1. Wzór podania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków.*
- 2. Wzór rejestru wniosków*
- 3. Wzór listy operacji wybranych i niewybranych - ocenianych zgodnie z ilością punktów uzyskanych w ramach oceny zgodności z kryteriami wyboru operacji (malejąco)*

1. Wzór podania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków.

Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego informuje o możliwości składania za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania (LGD) - Stowarzyszenie NASZA KRAJNA wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” na operacje, odpowiadające warunkom przyznania pomocy w ramach działania ..... (nazwa działania) Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Wnioski o przyznanie pomocy należy składać w terminie **od .....** r. **do .....**r. od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30 - 15.30. Ostateczny termin składania wniosków upływa w dniu ..... 20... roku o godzinie.....

Wnioski należy składać bezpośrednio w Biurze LGD Stowarzyszenia NASZA KRAJNA – ul. Jeziorna 6, 89-400 Sępólno Krajeńskie (I piętro w gmachu Centrum Aktywności Społecznej).

Limit środków dostępnych w roku .....w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” na działanie (nazwa działania) Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 wynosi: ..... zł.

Szczegółowe informacje o zasadach przygotowania i składania wniosków oraz:

- wzór formularza wniosku o przyznanie pomocy
- wykaz dokumentów niezbędnych do wyboru operacji przez LGD
- wzory formularzy niezbędnych do wyboru operacji przez LGD
- kryteria wyboru operacji przez LGD, określone w Lokalnej Strategii Rozwoju

znajdują się w siedzibach oraz na stronach internetowych następujących instytucji:

- Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA– www.naszakrajna.org
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl.

*Może zawierać wskazanie tematyczne naboru, oraz w przypadku ostatniego naboru obligatoryjnie informacje o wyborze do wysokości 120% limitu dostępnych środków.

W przypadku konkursu w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” informacja zawierać będzie zapis:

Informujemy, że na podstawie § 6 ust. 3 pkt. 7 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. (z późn. zm.) w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 określono limit 10 pkt., jako minimalne wymaganie, którego spełnienie jest niezbędne do wyboru operacji przez LGD.

W przypadku konkursu w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” informacja zawierać będzie zapis:

Informujemy, że na podstawie § 6 ust. 3 pkt. 7 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. (z późn. zm.) w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 określono limit 15 pkt., jako minimalne wymaganie, którego spełnienie jest niezbędne do wyboru operacji przez LGD.

W przypadku konkursu w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” oraz „małe projekty” informacja zawierać będzie zapis:

Informujemy, że na podstawie § 6 ust. 3 pkt. 7 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. (z późn. zm.) w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 określono limit 30 pkt., jako minimalne wymaganie, którego spełnienie jest niezbędne do wyboru operacji przez LGD.

Pytania prosimy kierować na adres email: biuro@naszakrajna.org lub telefonicznie: **531 089 577**
Wnioskodawcy mogą skorzystać z doradztwa pracowników biura przy przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych po wcześniejszym umówieniu przez Biuro.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

---

2. Wzór rejestru wniosków

REJESTR WNIOSKÓW NA OPERACJE W RAMACH „WDRAŻANIA LOKALNYCH STRATEGII ROZWOJU”

Rok: .....

Numer (rok/symbol działania*/ nr porządkowy)	NAZWA DZIAŁANIA	NR KONKURSU	NAZWA WNIOSKODAWCY	Numer identyfikacyjny wnioskodawcy	NIP wnioskodawcy	Tytuł operacji	Miejsce realizacji operacji	DATA, GODZ. ZAREJESTROWANIA WNIOSKU

*symbole działań:

RZ – „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, TM – „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”, OW – „Odnowa i rozwój wsi”, MP – „Małe projekty”

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

---

3. Wzór listy operacji

Wzór listy operacji zgodnie z ilością punktów uzyskanych w ramach oceny zgodności z kryteriami wyboru operacji (malejąco)

Lp.	Nr rejestru wniosku	Nazwa wnioskodawcy	Numer identyfikacyjny wnioskodawcy	NIP wnioskodawcy	Nazwa działania (symbol)	Tytuł operacji	Miejsce realizacji operacji	Zgodność z LSR (tak/nie)	Ilość punktów dla operacji za spełnianie kryteriów wyboru	Całkowita wartość operacji	Kwota wnioskowanej pomocy

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Wzór listy operacji

Wzór listy operacji wybranych - ocenianych zgodnie z ilością punktów uzyskanych w ramach oceny zgodności z kryteriami wyboru operacji (malejąco)

Lp.	Nr rejestru wniosku	Nazwa wnioskodawcy	Numer identyfikacyjny wnioskodawcy	NIP wnioskodawcy	Nazwa działania (symbol)	Tytuł operacji	Miejsce realizacji operacji	Zgodność z LSR (tak/nie)	Ilość punktów dla operacji za spełnianie kryteriów wyboru	Całkowita wartość operacji	Kwota wnioskowanej pomocy

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Wzór listy operacji niewybranych - zgodnie z ilością punktów uzyskanych w ramach oceny zgodności z kryteriami wyboru operacji (malejąco).

Lp	Nr rejestru wniosku	Nazwa wnioskodawcy	Numer identyfikacyjny wnioskodawcy	NIP wnioskodawcy	Nazwa działania (symbol)	Tytuł operacji	Miejsce realizacji operacji	Zgodność z LSR (tak/nie)	Ilość punktów dla operacji za spełnienie kryteriów w wyborze	Całkowita wartość operacji	Kwota wnioskowanej pomocy	Wniosek złożony w miejscu wskazanym w informacji o naborze? Tak/nie	Wniosek złożony w terminie wskazanym w informacji o naborze? Tak/nie

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Wzór listy operacji niewybranych - zgodnie z ilością punktów uzyskanych w ramach oceny zgodności z kryteriami wyboru operacji (malejąco)

*w przypadku tematycznego naboru projektów.

Lp.	Nr rejestru wniosku	Nazwa wnioskodawcy	Numer identyfikacyjny wnioskodawcy	NIP wnioskodawcy	Nazwa działania (symbol)	Tytuł operacji	Miejsce realizacji operacji	Zgodność z LSR (tak/nie)	Ilość punktów dla operacji za spełnianie kryteriów w wyborze	Całkowita wartość operacji	Kwota wnioskowanej pomocy	Wniosek złożony w miejscu wskazanym w informacji o naborze? Tak/nie	Wniosek złożony w terminie wskazanym w informacji o naborze? Tak/nie	*Wniosek mieści się w zakresie tematycznym ogłoszonego naboru? Tak/nie

